

LISA 1 AINEVALDKOND KEEL JA KIRJANDUS

Sisukord

1. ÜLDALUSED	3
1.1. Valdkonnapädevus	3
1.2. Ainevaldkonna õppeained ja maht	4
1.3. Ainevaldkonna kirjeldus ja valdkonnasisene lõiming.....	5
1.4. Valdkonnaülene lõiming, üldpädevuste arengu toetamine ja õppekava läbivate teemade käsitlemine	6
1.5. Õppe kavandamine ja korraldamine.....	10
1.6. Hindamine	11
1.7. Õppekeskkond.....	12
2. AINEKAVAD	12
2.1. EESTI KEEL TEISE KEELENA.....	12
2.1.1. Õppeaine kirjeldus.....	12
2.1.2. Kooliastme lõpuks taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud	13
2.1.3. I KOOLIASTE	14
2.1.3.1. Õpitulemused, õppesisu ja lõiminguteemad I kooliastmes	14
2.1.3.2. Õpitulemuste, õppesisu, hindamise kirjeldused klassiti.....	15
2.1.4. II KOOLIASTE.....	23
2.1.4.1. Õpitulemused, õppesisu ja lõiminguteemad II kooliastmes.....	23
2.1.4.2. Õpitulemuste, õppesisu ja hindamine.....	24
2.1.5. III KOOLIASTE	30
2.1.5.1. Õpitulemused, õppesisu ja lõiminguteemad III kooliastmes	30
2.1.5.2. Õpitulemused, õppesisu ja hindamine.....	31
2.2. KIRJANDUS.....	39
2.2.1. Õppeaine kirjeldus.....	39

2.2.2. Kooliastme lõpuks taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud	44
2.2.3. II KOOLIASTE.....	45
2.2.3.1. Õpitulemused II kooliastmes.....	45
2.2.3.2. Õpitulemused, õppesisu ja hindamine.....	47
2.2.4. III KOOLIASTE	55
2.2.4.1. Õpitulemused III kooliastmes	55
2.2.4.2. Õpitulemused, õppesisu ja hindamine klassiti	57
2.3. VENE KEEL KEELEKÜMBLUSKLASSIS.....	68
2.3.1. Õppeaine kirjeldus.....	68
2.3.2. I KOOLIASTE	70
2.3.2.1. Õpitulemused I kooliastmes	70
2.3.2.2. Õpitulemused, õppesisu ja hindamine.....	71
2.3.3. II KOOLIASTE.....	75
2.3.3.1. Õpitulemused II kooliastmes.....	75
2.3.3.2. Õpitulemused, õppesisu ja hindamine.....	76
2.3.4. III KOOLIASTE	80
2.3.4.1. Õpitulemused III kooliastmes	80
2.3.4.2. Õpitulemused, õppesisu ja hindamine.....	81
2.4. VENE KEEL (vene õppekeelelega klassis)	90
2.4.1. Õppeaine kirjeldus.....	90
2.4.2. Kooliastme lõpuks taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud	92
2.4.3. I KOOLIASTE	93
2.4.3.1. Õpitulemused I kooliastmes	93
2.4.3.2. Õpitulemused, õppesisu ja hindamine.....	94
2.4.4. II KOOLIASTE.....	101
2.4.4.1. Õpitulemused II kooliastmes.....	101
2.4.4.2. Õpitulemused, õppesisu ja hindamine.....	102

2.4.5. III KOOLIASTE	106
2.4.5.1. Õpitulemused III kooliastmes	106
2.4.5.2. Õpitulemused, õppesisu ja hindamine.....	107

1. ÜLDALUSED

1.1.Valdkonnapädevus

Keele ja kirjanduse valdkonna õppeainete õpetamise eesmärk põhikoolis on kujundada õpilastes eakohane keele- ja kirjanduspädevus, mis tähendab suutlikkust tajuda keelt ja kirjandust kui rahvusliku, riikliku ja iseenda identiteedi alust, mõista erinevaid kirjandustekste ning nende tähtsust Eesti ja maailma kultuuriloos. Keele- ja kirjanduspädevus hõlmab teadmisi ja oskusi, kujundamaks keele- ja kultuuriteadlikku inimest, kes käitub nii suuliselt kui ka kirjalikus suhtluses verbaalsele ja sotsiaalsele kontekstile vastavalt.

Keele- ja kirjandusõpetusega taotletakse, et põhikooli lõpuks omandab õpilane järgmised valdkonnapädevused:

- 1) austab keelt kui kultuuri kandjat ja vahendajat, hindab seda kui avaliku suhtluse vahendit, väärtustab eesti rahvuskirjandust ja rahvapärimust ning keelelist ja kultuurilist mitmekesisust;
- 2) saavutab keeleteadlikkuse, arvestab kultuuris välja kujunenud keelekasutus- ja suhtlustavasid, teadvustab keeleoskust õpioskuste alusena ning identiteedi osana;
- 3) loeb, esitab ning kirjutab eri tüüpi ja liiki tekste, analüüsib tekstide keelekasutust, ülesehitust ja vormistust, väljendab end selgelt ja asjakohaselt nii suuliselt kui ka kirjalikult;
- 4) leiab, hindab kriitiliselt ning kasutab eri allikates ja keskkondades pakutavat teavet, austab intellektuaalomandit;
- 5) mõistab ilukirjandusteose kunstilisi väärtusi, analüüsib ja tõlgendab eri tüüpi ning eri žanris tekstide ülesehitust, väljendust ja sisu;
- 6) omandab lugemisharjumuse, väärtustab lugemist, kujundab loetu põhjal oma esteetilisi hoiakuid ja eetilisi tõekspidamisi, rikastab mõtte- ja tundemaailma, täiendab enda keele- ja kultuuriteadmisi.

1.2. Ainevaldkonna õppeained ja maht

Ainevaldkonna kohustuslikud õppeained on eesti keel teise keelena, kirjandus ja vene keel.

Ainevaldkonna õppeainete nädalatundide maht on kooliastmete kaupa järgmine:

Õppeaine	Nädalatunde klassiti											
	1. kl	2. kl	3. kl	I	4. kl	5. kl	6. kl	II	7. kl	8. kl	9. kl	III
Eesti keel teise keelena (eesti õppekeele klassis)	6	5	5	16	5	5	5	15	5	5	5	15
Eesti keel teise keelena (keelekümblusklassis)			6		5	5	5	15	5	5	5	15
Eesti keel teise keelena (vene õppekeele klassis)		4	4			5	5	15	5	5	5	15
Kirjandus	0	0	0	0	0	2	2	4	2	2	2	6
*Vene keel (keelekümblusklassis)	0	0/2	2	2/4		2	2	8	1	1	1	3
Vene keel (vene õppekeele klassis)		4	5	13		2	2	8	1	1	1	3

*Seoses üleminekuga eestikeelsele õppele õppeaine „Vene keel“ ei õpetata alates 01.09.2024.

Ainevaldkonna õppeainete nädalatundide jaotus kooliastmete sees ja õppesisu klasside kaupa määratakse kindlaks kooli õppekavas arvestusega, et õppeainete eesti keel teise keelena, vene keele ja kirjanduse õpitulemused ning kooliastme lõpuks taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud oleksid saavutatavad.

Koolis on kasutusel varajase täieliku keelekümbluse mudel. 2024. aasta 1. septembrist toimub õppetöö keelekümblusklassides eesti keel teise keelena kooli ainekava järgi. PGS § 21 lõikes 4 nimetatud mudelite rakendamisel tagatakse keelekümblusklassides mudeli rakendamise ajal eesti keele õpe vähemalt 60% mahus.

Nendes klassides, kus põhiline õppetegevus on vene keeles, õpitakse õppeainet vene keel kuni põhikooli lõpuni.

1.3. Ainevaldkonna kirjeldus ja valdkonnasisene lõiming

Põhikooli keele- ja kirjandusõpetust ühendab eesmärk tundma õppida, osata ja vallata loomulikku keelt, mis on mõtete ja tunnete vahendaja, kultuurilise, riikliku ja iseenda identiteedi kandja ning rahvuskultuuri vundament. Keeleoskus kõnes ja kirjas on inimese mõtlemis- ja tundevoime kujunemise, intellektuaalse arengu ja sotsialiseerumise alus. Eesti keele valdamine Eestis on hariduslik vajadus, mis on eduka ja jätkusuutliku õppimise eeldus kõikides õppeainetes. Vene keele valdamise eesmärk vene õppekeele klassis on hoida sidet emakeelse kultuuripärandiga.

Ainevaldkonna õppeainetes omandab õpilane keele- ja kirjandusteadmisi, arendab lugemis-, kirjutamis- ja suhtlusoskusi, et kasvada põhikooli lõpuks teadlikuks, aktiivseks ja vastutustundlikuks lugejaks, kirjutajaks ja suhtlejaks. Ainevaldkonna õppeained toetavad õpilase keele- ja kirjanduspädevuse kujunemist, identiteediloomet ning sotsiaalset ja kultuurilist arengut. Õpilane on võimeline eetilisi norme, olusid ja partnerit arvestades suhtlema, motiveeritult ja teadlikult õppima ja tegutsema. 1.–4. klassis arendatakse eesti /vene keele õppes kõiki keeleõpetuse osaoskusi, esmajoones suhtlus-, lugemis- ja tekstiloomeoskust ning õigekeelsust eri tekstiliikide, sealhulgas ilukirjandustekstide lugemise, jutustamise ja kirjutamise kaudu. 1.–4. klassis on eesti keel kirjandusega lõimitud õppeaine, milles taotletakse nii keele- kui ka kirjandusõpetuse eesmäärke. Alates 5. klassist on eesti keel teise keelena / vene keel ja kirjandus eri õppeained, mida seob tekstikeskne ja žanriteadlik käsitusviis ning kõikide keeleõpetusoskuste mitmekülgne ja tasakaalustatud arendamine.

Eesti keele kui teise keele õpe lähtub Euroopa keeleõppe raamdokumendi ja selle lisade põhimõtetest ning nendes kirjeldatud keeleoskustasemetest. Eesmärk on õpilaste toimetulek eestikeelses ühiskonnas, sh suutlikkus jätkata õpinguid ja siseneda tööturule. Ainevaldkonnasisese lõimingu põhialus on tekstikeskne keele- ja kirjandusõpetus, kus tekstikäsitus hõlmab erinevaid tekste ja tekstitoiminguid. Tekstide kaudu õppides täieneb õpilase tekstikogemus ning kujuneb žanri- ja kontekstitunnetus. Keeleõppe tekstivalikus on eeldatavalt esindatud erinevad autentset ühiskonnas toimimiseks vajalikud tekstitüübid ja -liigid, nii suulised kui ka kirjalikud tekstid, mis peegeldavad suhtlustavasid ja -olukordi. Oskust tekste mõista ja luua arendatakse lõimitud aine- ja tekstiõpetuse kaudu, mis seotakse ortoloogia, grammatika ja leksika õpetamisega.

Kirjandusõppes soodustatakse õpilase kirjandushuvi, arendatakse tema lugejavõimeid, mõtte- ja tundemaailma, kujundatakse eetilisi tõekspidamisi ja esteetilisi hoiakuid, vaadeldakse sõnakunsti poeetikat ja kujundikeele olemust ning edendatakse väljendusoskust nii kõnes kui ka kirjas. Kirjandustekstide lugemise ja uurimise eesmärk on avardada õpilase kultuurikogemust, rikastada tema keeletunnetust, pakkuda inspiratsiooni ning toetada isiksuslikku arengut. Keele- ja kirjandusõpetusse lõimitakse audiovisuaalseid väljendusviise (pilt, film, video jm).

1.4. Valdkonnaüleline lõiming, üldpädevuste arengu toetamine ja õppekava läbivate teemade käsitlemine

Keele ja kirjanduse valdkonna ained lõimuvad valdkonnaüleselt kõikide õppeainetega ja toetavad pädevuste saavutamist teistes ainevaldkondades. Keeleoskus loob eeldused kõigi õppeainete edukaks omandamiseks ja toimetulekuks nii isiklikus kui ka avalikus elus. Kõikide valdkondade õppeained arendavad omakorda keelekasutuse põhipädevusi: sõnavara tundmist ja rakendamist, tekstimõistmist ja -loomet, pädevust suuliselt ja kirjalikult suhelda. Valdkonnaüleline lõiming tähendab, et kõikides õppeainetes tuleb ainekirjaoskuse saavutamiseks tegeleda tekstitoimingutega, st eri liiki tekstidega, ning tähelepanu juhtida ortograafia- ja grammatikareeglite normipärasele rakendamisele. Õpilaste funktsionaalne ja kriitiline kirjaoskus kujuneb välja mitte üksnes eesti / vene keele, vaid kõigi õppeainete õppimise tulemusel, mis eeldab pidevat koostööd aineõpetajate vahel. Keele- ja kirjandusõpetuse eriosa on tõsta õpilaste keeleteadlikkust, st anda teadmisi keele kohta, mis tagab tõhusa suhtluspädevuse, arusaamise keele varieerumisest žanriti ning grammatikast kui tähendusloome vahendist.

Keele ja kirjanduse valdkonna õppeainete kaudu kujundatakse ja arendatakse õpilastes kõiki riiklikus õppekavas kirjeldatud üldpädevusi ja läbivaid teemasid. Seejuures on väga oluline aineõpetajate süsteemne ja järjepidev koostöö kogu õpilase õppeaja vältel, kuid oluline roll on ka teistel tugivõrgustikel, sh kodusel toetusel ja lapsevanema vastutusel.

- **Üldpädevuste kujundamine ainevaldkonna õppeainetes**

Üldpädevusteni jõutakse eri allikatest teavet hankides ja seda kriitiliselt hinnates, eri liiki tekste lugedes, nende üle arutledes ja väideldes, erilaadseid tekste funktsionaalselt koostades ja kirjutades. Üldpädevuste kujundamisel kasutatakse erinevaid koostöövorme, õppemeetodeid ja

-keskkondi, sh digivahendeid ja -võtteid, veebi- ja e-õppekeskkondi, analüüsitakse ja lahendatakse elulisi probleemolukordi ja väärtuskonflikte, arvestatakse õpilaste isikupära ja andelaadi. Üldpädevuste saavutamist toetab valdkonnaüleselt õppeainete eesmärgipärane lõimimine teistesse valdkondadesse kuuluvate õppeainetega ning läbivate teemade õpilase jaoks tähenduslik käsitlemine.

Kultuuri- ja väärtuspädevus. Kirjandusõpetuses kujundatakse kõlbelisi ja esteetilis-emotsionaalseid väärtusi ning kultuuriväärtuste mõistmist ilukirjandus- ja aimetekstide kaudu, õpetatakse kui tähtis on suutlikkus hinnata inimsuhteid ja tegevusi üldkehtivate moraalinormide seisukohast; tajuda ja väärtustada oma seotust teiste inimestega, ühiskonnaga, loodusega, oma ja teiste maade ja rahvaste kultuuripärandiga ning nüüdiskultuuri sündmustega; väärtustada loomingut ja kujundada ilumeelt; hinnata üldinimlikke ja ühiskondlikke väärtusi, väärtustada inimlikku, kultuurilist ja looduslikku mitmekesisust; teadvustada oma väärtushinnanguid. Keeleõpetus rõhutab vaimseid ja kultuuriväärtusi: keele kui rahvuskultuuri kandja tähtsust, keeleoskust kui inimese identiteedi olulist osa, samuti väärtustatakse funktsionaalset kirjaoskust ning teadlikku kriitilist suhtumist teabeallikatesse, sh meediasse.

Sotsiaalne ja kodanikupädevus – suutlikkus ennast teostada; toimida aktiivse, teadliku, abivalmi ja vastutustundliku kodanikuna ning toetada ühiskonna demokraatlikku arengut ja Eesti riiklikku iseseisvust; teada ja järgida ühiskondlikke väärtusi ja norme; austada erinevate keskkondade reegleid ja ühiskondlikku mitmekesisust, religioonide ja rahvaste omapära; teha koostööd teiste inimestega erinevates situatsioonides; aktsepteerida inimeste ja nende väärtushinnangute erinevusi ning arvestada neid suhtlemisel.

Enesemääratluspädevus. Tekstide üle arutledes kujundatakse õpilastes positiivset minapilti. Õpiolukordades luuakse võimalused suhestuda käsitletavate teemadega, loovülesannete kaudu tuuakse esile õpilaste eripärad ja anded, vormitakse maailmavaade, samuti areneb suutlikkus mõista ja hinnata iseennast, oma nõrku ja tugevaid külgi; analüüsida oma käitumist erinevates olukordades; käituda ohutult ja järgida tervislikke eluviise; lahendada suhtlemisprobleeme.

Õpipädevus. Keele- ja kirjandustundides arendatakse kuulamis- ja lugemisoskust, eri liiki tekstide mõistmist, fakti ja arvamuse eristamist, erinevatest allikatest teabe hankimist ja selle kriitilist kasutamist, eri liiki tekstide koostamist ning oma arvamuse kujundamist ja sõnastamist.

Suhtluspädevus. Keele- ja kirjandustundides kujundatakse suulise ja kirjaliku suhtluse oskust, suutlikkust ennast selgelt, asjakohaselt ja viisakalt väljendada nii emakeeles kui ka võõrkeeletes, arvestades olukordi ja mõistes suhtluspartnereid ning suhtlemise turvalisust; ennast esitleda, oma seisukohti esitada ja põhjendada; lugeda ning eristada ja mõista teabe- ja tarbetekste ning ilukirjandust; kirjutada eri liiki tekste, kasutades korrektset viitamist, kohaseid keelevahendeid ja sobivat stiili; väärtustada õigekeelsust ja väljendusrikast keelt ning kokkuleppel põhinevat suhtlemisviisi.

Matemaatika- loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus. Teabetekstide abil arendatakse oskust lugeda teabegraafikat või muul viisil visuaalselt esitatud infot, leida arvandmeid, lugeda ja mõista tabelite, skeemide, graafikute ning diagrammidena esitatud infot ning seda analüüsida, sõnalise teabega seostada ja tõlgendada, kirjeldada ümbritsevat maailma loodusteaduslike mudelite ja mõõtmisvahendite abil ning teha tõendus põhiseid otsuseid; mõista loodusteaduste ja tehnoloogia olulisust ja piiranguid; kasutada uusi tehnoloogiaid eesmärgipäraselt. Arhailise perioodi tekstides kasutatud mõõtühikute teisendamise kaudu edendatakse arvutamisoskust.

Ettevõtlikkuspädevus. Ettevõtlikkuse ning vastutustunde kujunemist toetatakse nii meedia- ja kirjandustekstidest kui ka igapäevaelust lähtuvate eakohaste probleemide arutamise ja nende suhtes seisukoha võtmise ja neile lahenduste otsimisega nii keele- ja kirjandustundides kui ka loovtöodes. Suutlikkus luua ideid ja ellu viia, kasutades omandatud teadmisi ja oskusi erinevates elu- ja tegevusvaldkondades; näha probleeme ja neis peituvaid võimalusi, aidata kaasa probleemide lahendamisele; seada eesmärgid, koostada plaane, neid tutvustada ja ellu viia; korraldada ühistegevusi ja neist osa võtta, näidata algatusvõimet ja vastutada tulemuste eest; reageerida loovalt, uuendusmeelselt ja paindlikult muutustele; võtta arukaid riske; rakendada finantskirjaoskust areneb läbi õpilaste osalemise projektides, mis eeldavad õpilaste omaalgatust ja aktiivsust ning keele- ja kirjandusteadmiste rakendamist ning täiendamist eri allikatest.

Digipädevus. Suutlikkus kasutada uuenevat digitehnoloogiat toimetulekuks kiiresti muutuvast ühiskonnas nii õppimisel areneb õpilastes kodanikuna tegutsedes kui ka kogukondades suheldes. Õpilased õpivad leida ja säilitada digivahendite abil infot ning hinnata selle asjakohasust ja usaldusväärsust; osaleda digitaalses sisuloomes, sh tekstide, piltide, multimeediumide loomisel ja kasutamisel; kasutada probleemi lahenduseks sobivaid

digivahendeid ja võtteid, suhelda ja teha koostööd erinevates digikeskkondades; olla teadlik digikeskkonna ohtudest ning osata kaitsta oma privaatsust, isikuandmeid ja digitaalset identiteeti; järgida digikeskkonnas samu moraali- ja väärtuspõhimõtteid nagu igapäevaelus.

▪ **Läbivad teemad**

Läbivad teemad toetavad õpilase suutlikkust oma teadmisi ja oskusi erinevates olukordades rakendada, väärtusnorme, -hoiakuid ja -hinnanguid kujundada ning võimaldavad luua ettekujutuse ühiskonna kui terviku arengust. Läbivad teemad kui ühiskonnas tähtsustatud aineteüleised valdkonnad on üld- ja valdkonnapädevuste, õppeainete ja ainevaldkondade vahelise lõimingu vahendiks, neid on oluline arvestada emakeele ja kirjanduse õppesisu ja õpitulemuste kavandamisel, kooli õppekava koostamisel ja koolikeskkonna kujundamisel. Läbivate teemade käsitlemist toetavad projekt- ja probleemõpe, uurimis- ja loovtegevused, lugemis-, kirjutamis- ja suhtlusülesanded ning mitmekülgne info- ja digikirjaoskus.

Keskkond ja jätkusuutlik areng. Tervis ja ohutus. Teemakohaste tekstide varal, probleemülesannete lahendamise ning suuliste ja kirjalike arutluste kaudu toetatakse õpilaste kujunemist sotsiaalselt aktiivseteks, keskkonnateadlikeks, vastutustundlikeks ning tervist ja turvalisust väärtustavateks inimesteks.

Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus. Eri liiki tekstide käsitlemise kaudu suunatakse õpilasi märkama ühiskonna probleeme ja neile lahendusi otsima. Projektides osalemine aitab kasvatada aktiivset ellusuhtumist.

Kultuuriline identiteet. Keele ja kirjanduse kui rahvuskultuuri kandjate toel kujuneb õpilastes arusaam endast, teadmine oma juurtest, eesti keele erikujudest (nt Mulgi, Võru, Setu, Kihnu murre). Emakeele ja kirjanduse väärtustamise kaudu õpitakse lugu pidama endast ja oma rahvast, teiste rahvaste tekstide abil kujundatakse arusaam kultuuride erinevustest, aga ka tõdemus inimkonna kultuurilisest ühisosast.

Teabekeskond ja mediakasutus. Õppetegevuse käigus taotletakse õpilase kujunemist teadlikuks ja analüüsivaks inimeseks, kes tajub ja teadvustab adekvaatselt ümbritsevat teabekeskonda, suudab mediamaailma sisu ja allikaid kriitiliselt analüüsida ja kasutada, tunnustab autorlust, oskab luua kvaliteetset meediasisu, arvestades oma eesmärke ja ühiskonnas omaksvõetud suhtlemise norme, ning toimib turvaliselt ja vastutab oma käitumise eest end ümbritsevas teabekeskonnas. Erinevatest allikatest (sh internetist) teabe hankimine, selle

kriitiline hindamine ja kasutamine on nii keele- ja õppeteemakohaste teadmiste laiendamise kui ka tekstilooma eelduseks. Meediatekstide analüüsi kaudu juhitakse õpilasi märkama ühiskonnas toimuvaid protsesse ja arutlema selle üle, kuidas need mõjutavad haridusteed ning tulevast tööelu.

Tehnoloogia ja innovatsioon. Õpiülesannete lahendamiseks kasutatakse teadlikult infoühiskonna võimalusi, õpilasi suunatakse alternatiivseid lahendusi otsima, oma ideid ellu rakendama.

Väärtused ja kõlblus. Ilukirjandust ning kultuuri teemalisi teabetekste lugedes ja analüüsides, nende üle arutledes ning nende põhjal kirjutades pööratakse tähelepanu õpilaste kujunemisele kõlblisteks isiksusteks, kes teavad ja tunnustavad üldinimlikke ja ühiskondlikke väärtusi. Tekstide analüüsi abil kujundatakse julgust astuda välja taunimisväärrsete tegude ja hoiakute vastu.

Elukestev õpe ja karjääri planeerimine. Rollimängude, tekstide käsitlemise, arutelude ja loovtööde kaudu arendatakse õpilaste suhtlus- ja koostööoskusi, mis on olulised tulevases tööelus. Arendatakse suutlikkust kujundada oma arvamust, väljendada end selgelt ja asjakohaselt nii suuliselt kui ka kirjalikult, lahendada probleeme. Õppetegevus võimaldab õpilasel kujundada eneseanalüüsiks vajalikku sõnavara, et analüüsida oma huvisid, võimeid, nii ainealaseid kui ka teisi oskusi ja teadmisi ning õpilast suunatakse kasutama eneseanalüüsi tulemusi oma tulevase haridustee ja tööelu planeerimisel. Õppetegevus võimaldab töömaailmaga ka vahetult kokku puutuda (nt õppekäigud ettevõttesse, ainevaldkonnaga seotud ametite tutvustus). Kujundatakse oskust koostada õpingute jätkamiseks ja tööle kandideerimiseks vajalikke dokumente. Meediatekstide analüüsi kaudu juhitakse õpilasi märkama ühiskonnas toimuvaid protsesse ja arutlema selle üle, kuidas need mõjutavad haridusteed ning tulevast tööelu.

1.5. Õppe kavandamine ja korraldamine

Valdkondlikku õppetegevust kavandades ja korraldades:

- 1) lähtutakse õppekava alusväärtustest, üld- ja valdkonnapädevustest, kooliastme lõpuks taotletavatest teadmistest, oskustest ja hoiakutest ning õpitulemustest ja kooli õppekavas sätestatud õppesisust, kooliastmete õppe ja kasvatusse rõhuasetustest ning lõimingust teiste õppeainete ja läbivate teemadega;

- 2) arvestatakse didaktika nüüdisaegsete käsituste ja ainevaldkonnas toimunud arenguga, võetakse arvesse kohalikku eripära ning muutusi ühiskonnas;
- 3) toetatakse lõimingut valdkonna sees, õppeainete vahel ja õppekava läbivate teemadega, arendatakse õpilaste teadmisi, oskusi ja hoiakuid;
- 4) rakendatakse mitmekesiseid ja kombineeritud õppemeetodeid ning aktiivsust, loovust, koostööd ja tagasisidet soodustavaid õppetegevusi, kujundatakse õpiharjumusi ja -oskusi;
- 5) arvestatakse õpilaste eelteadmisi, huvisid, individuaalseid eripärasid ja -võimeid, kasutatakse diferentseeritud sisu ja sobivat pingutust nõudvaid ülesandeid, mille sisu ja raskusaste toetavad individualiseeritud ja õpilasele tähenduslikku käsitlust, reageeritakse õpiraskustele ning pakutakse õpiabi;
- 6) taotletakse mõõdukat ja ühtlaselt jaotuvat õpikoormust, mis soodustab motivatsiooni ning jätab aega puhkuseks ja huvitegevuseks;
- 7) tegeldakse probleemikeskselt ja kogemuspõhiselt eluliste nähtuste ja olukordadega, seostatakse oskusi igapäevaelu ja jätkuõpingutega;
- 8) loetakse ja käsitletakse eri tüüpi ja liiki tekste ea- ja jõukohasuse, valikulisuse ja huvidele vastavuse põhimõttel ning ühise identiteedi kujundamise eesmärgil;
- 9) kujundatakse õpilase keeleteadlikkust, metakeele valdamist, suhtlus- ja väljendusoskust, keeleressursside ja -allikate teadliku kasutamise oskust;
- 10) kasutatakse digitehnoloogiat, -keskkondi ja -materjale, arendatakse info-, meedia- ja digikirjaoskust;
- 11) arendatakse eri liigis ning žanris ilukirjandustekstide avatud ja loovat analüüsi-, tõlgendamise- ja mõistmisoskust, ilukirjandusliku poeetika tundmist;
- 12) tegeldakse tekstilooma ja -esitlusega ning omaloomingulise kirjutamisega, kasutatakse selleks ka digivahendeid ja veebikeskkondi.

1.6. Hindamine

Keele ja kirjanduse valdkonna õppeainete hindamise eesmärk on saada ülevaade õpitulemuste saavutatusest ja õpilase individuaalsest arengust ning kasutada seda teavet õppe tulemuslikumaks kavandamiseks ja ennast juhtiva õppija kujundamiseks. Hinnatakse õpitulemuste saavutatust, mis on kooskõlas õppesisu ja -tegevustega ning vastavuses ainealaste teadmiste, oskuste ja hoiakutega. Hoiakute hindamisel (nt mõistab, kujundab,

tähtsustab, väärtustab) antakse õpilasele suunavaid ja toetavaid sõnalisi hinnanguid. Hinnatakse nii õppeprotsessi vältel kui ka õppeteema lõpus.

1.7. Õppekeskkond

Kool koostöös aineõpetajatega korraldab keele ja kirjanduse valdkonna õppeainete õpet:

- 1) viisil, kus luuakse üksteist austav, vastastikku hooliv ja toetav, turvaline, kiusamis- ja vägivallavaba õppekeskkond, mis rajaneb usalduslikel suhetel, sõbralikkusel ja heatahtlikkusel ning kus märgatakse ja tunnustatakse õpilase pingutusi ja õpiedu;
- 2) ruumis, kus saab kasutada digitehnoloogiat, -keskkondi ja -materjale, et arendada info-, meedia- ja digikirjaoskust;
- 3) ruumis, kus on võimalik liikumist eeldavateks tegevusteks inventari ümber paigutada (nt rühmatööd, õppemängud, draamaõppe ülesanded);
- 4) eesti keel teise keelena õppetunnis rühmades, mille soovitatav suurus on kuni 15 õpilast;
- 5) väljaspool kooliruume, et rakendada õppimist toetavaid ja mitmekesistavaid õppevorme (nt projekt-, õues- ja reisiõpe) ja -tegevusi (nt õppekäik teatrisse, muuseumisse, raamatukokku, kohtumised kirjanike ja tõlkijatega, osavõtt olümpiaadidest ja konkurssidest, valdkondlikud teemapäevad ja -nädalad).

Pädevuste peamiste komponentide – teadmiste, oskuste ja hoiakute – kujundamisel on kandev roll õpetajal, kes loob sobiva õppekeskkonna ja toetab väärtuskasvatust, ning koolil, kus normide, väärtuste, rituaalide, sümbolite ja lugude kaudu edendatakse omanäolist koolikultuuri.

2. AINEKAVAD

2.1. EESTI KEEL TEISE KEELENA

2.1.1. Õppeaine kirjeldus

Muu kodukeelega õpilased õpivad eesti keelt teise keelena eesmärgiga lõimuda Eesti ühiskonda ning tulla edukalt toime nii koolis kui ka väljaspool kooli.

Eesti keel on paljudele muu kodukeelega õpilastele emakeele kõrval esimene õpitav keel. Seetõttu on eriti oluline õppe huvitavus ja jõukohasus, et tekiks ja säiliks õpimotivatsioon.

Õppetöös kasutatakse tänapäevaseid ja kaasahaaravaid õppematerjale ning autentseid lugemis- ja kuulamistekste, mis hoiavad õpilasi kursis ühiskonnas toimuvaga ja tekitavad eesti keele kasutamise soovi. Keeletundides kasutatakse inspireerivaid aktiivõppemeetodeid, mis toetavad eri õpistiiliga õpilasi, võimaldavad õpilastel keelt eesmärgipäraselt kasutada ja aitavad luua keelest süsteemse arusaamise. Õppeprotsessis arendatakse õpilaste õpioskusi, oskust teha koostööd ja töötada iseseisvalt ning kasutada tõhusaid keeleõppevõtteid. Kasutatakse keelekeskkonna võimalusi: õpilasi suunatakse jälgima eestikeelset meediat, suhtlema eesti keeles väljaspool koolitunde, osalema eestikeelsetel üritustel, kutsutakse tundidesse eestikeelseid külalisi jmt. Eesti keelt õppides väärtustatakse ka teisi keeli ja kultuure, eriti õpilaste päritolukultuuri.

Eesti keele kui teise keele õppes keskendutakse järgmistele teemavaldkondadele: mina ja teised; kodu ja lähiümbrus; Eesti ja maailm; igapäevaelu; õppimine ja töö. Iga valdkonnaga tegeldakse korduvalt vastavalt õpilaste keeleoskustasemele, kogemustele, huvidele ning vajadustele. Eesti keele tunnis suheldakse eesti keeles. Vajaduse korral kohandab õpetaja oma keele tasemekohaseks ja/või jagab toetavaid selgitusi.

Eesti keele kui teise keele õpetaja teeb koostööd teiste õppeainete õpetajatega, et toetada keeleliselt teiste ainete omandamist ning aidata õpilastel näha ainetevahelisi seoseid. Eesti keele kui teise keele õpetamisel lähtutakse ainevaldkonna üldpõhimõtetest.

Eesti keele kui teise keele aines hinnatakse saavutatud õpitulemusi, mis põhinevad Euroopa keeleõppe raamdokumendi vastava taseme kirjeldustel. Eesti keele kui teise keele õppes käsitletakse keelevigu õppimise loomuliku osana ning neid parandatakse ja arvestatakse hindamisel vastavalt õppetegevuse eesmärgile.

2.1.2. Kooliastme lõpuks taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud

I kooliaste	II kooliaste	III kooliaste
3. klassi lõpetaja väärtustab eesti keelt kui avaliku suhtluse vahendit ning saavutab eakohase A2-keeleoskustaseme, mis tähendab, et ta:	6. klassi lõpetaja väärtustab eesti keelt kui kultuuri kandjat ja avaliku suhtluse vahendit ning saavutab eakohase B1-keeleoskustaseme, mis tähendab, et ta:	9. klassi lõpetaja väärtustab eesti keelt kui kultuuri kandjat ja avaliku suhtluse vahendit ning saavutab eakohase B2-keeleoskustaseme, mis tähendab, et ta:
1) saab aru lihtsatest kirjalikest ja suulistest tekstidest;	1) saab aru kirjalikest ja suulistest tekstidest;	1) mõistab konkreetsel ja abstraktsel teemal tekste;

2) väljendab oma vajadusi, kirjeldab lähiümbrust, inimesi ja toiminguid, osaleb lihtsas lühivestluses;	2) väljendab ja põhjendab oma arvamust, räägib oma kogemustest ja kavatsustest, tuleb toime igapäevastes suhtlusolukordades;	2) suhtleb loomulikult ja ladusalt erinevatel teemadel;
3) leiab vajalikku infot ümbritsevast keskkonnast;	3) kasutab leitud infot suhtlusülesannete täitmiseks;	3) väljendab, põhjendab ja kaitseb oma seisukohti;
4) koostab kirjalikke lihtsaid lühitekste;	4) koostab isiklikke lihtsaid eri tüüpi tekste;	4) loob sidusaid ja loogilisi eri tüüpi tekste eri teemadel;
5) teab mõningate Eestis ja oma kodukohas toimuvate ürituste nimetusi ja tuntud inimeste nimesid;	5) on kursis mõningate Eestis ja oma kodukohas toimuvate või toimunud üritustega ja tuntud inimeste tegevusega;	5) on üldiselt kursis Eestis ja oma kodukohas toimuvate või toimunud olulisemate üritustega ja tuntud inimeste tegevusega;
6) tunneb ja järgib esmaseid viisakusnorme. Kuulamine A2. Lugemine A2. Rääkimine A2. Kirjutamine A2.	6) tunneb ja kasutab mõningaid eestikeelseid meediaväljaandeid; 7) tunneb ja järgib üldisi viisakusnorme. Kuulamine B1. Lugemine B1. Rääkimine B1. Kirjutamine B1.	6) tunneb ja kasutab mõningaid eestikeelseid meediaväljaandeid; 7) teadvustab eesti kultuuri suhtlustavade eripära ning arvestab neid suhtluses. Kuulamine B2. Lugemine B2. Rääkimine B2. Kirjutamine B2.

2.1.3. I KOOLIASTE

2.1.3.1. Õpitulemused, õppesisu ja lõiminguteemad I kooliastmes

Õpilane:

- 1) saab aru lihtsast selgest aeglasest seotud kõnест;
- 2) saab aru eakohastest lühikestest lihtsatest suulistest tekstidest, nagu juhised, teated, sõnumid jmt;
- 3) saab üldiselt aru lühikestest aeglastest selgetest salvestistest, nagu saatelõigud, lühifilmid jmt;
- 4) leiab ja mõistab vajalikku olmeteavet lihtsamatest tarbetekstidest, näiteks sõidu- ja tunniplaanid, ajakavad, kuulutused, teated, reklaamid, menüüd, juhised, hoiatused jmt;
- 5) saab üldjoontes aru tavasuhtluse lihtsatest kirjalikest sõnumitest ja kirjadest;
- 6) saab aru lihtsamases keeles ilukirjandus- ja meediatekstide põhisistust;
- 7) leiab talle vajalikku teavet trüki- ja veebisõnastikest ning teatmeteostest;
- 8) kasutab igapäevaseid viisakusväljendeid;
- 9) kirjeldab ja tutvustab lihtsal viisil inimesi, kohti, asju ja tegevusi;
- 10) jutustab endale olulistest sündmustest;

- 11) väljendab ja selgitab lühidalt oma arvamusi, kavatsusi, vajadusi, meeldimist ja mittemeeldimist;
- 12) suhtleb vestluspartneri toel lihtsamates endale vajalikes ja huvipakkuvates olukordades;
- 13) esitab küsimusi tavatoimingute kohta ja vastab küsimustele, teeb ettepanekuid ja vastab teiste ettepanekutele, väljendab nõustumist või keeldumist;
- 14) kirjutab lühikesi lihtsaid sõnumeid endale olulistel teemadel;
- 15) kirjutab sidusat teksti oma eluoluga seotud teemadel;
- 16) paneb kuulmise järgi kirja lühikest lihtsat infot;
- 17) valdab tavaolukordades suhtlemisel vajalikku põhisoavara;
- 18) tuletab konteksti põhjal mõne tundmatu sõna tähenduse;
- 19) kasutab grammatika põhitarindeid tuttavas olukorras üldjoontes arusaadavalt;
- 20) hääldab sõnu ja lauseid piisavalt selgelt ja arusaadavalt.

Lõiminguteemad I kooliastmes

Klass	Teemavaldkond	
1. klass	Mina ja teised	Kodu ja lähiümbrus
2. klass	Eesti	Riigid ja nende kultuur
3. klass	Igapäevaelu. Õppimine ja töö	Vaba aeg

2.1.3.2. Õpitulemuste, õppesisu, hindamise kirjeldused klassiti

1. KLASS

Õpitulemused

1.klassi lõpuks õpilane:

- 1) saab aru lihtsatest igapäevastest väljenditest ja lühikestest lausetest;
- 2) teab 1. klassi eesti keele õppekavas esitatud temaatika piires sõnu, peamiselt nimetavas käändes;
- 3) loeb teksti sõna haaval, kõne tekstist aeglasemalt;
- 4) reageerib adekvaatselt lihtsatele küsimustele ja korraldustele;
- 5) on omandanud õppekava raames esmased teadmised Eestist;
- 6) suhtub positiivselt eesti keele õppimisse;
- 7) oskab vastata küsimuste toel loetust;
- 8) moodustab pildi põhjal lihtlauseid;

- 9) tutvub tähestikuga;
- 10) teeb häälikuanalüüsi;
- 11) oskab määrata suuliselt häälikute olemasolu ja järjekorda sõnas (kahe- kuni neljahäälikulistest sõnadest);
- 12) eristab ja märgib kirjas lühikest ja pikka täishäälikut;
- 13) kasutab suurt algustähte lause alguses, tuttavate nimedes;
- 14) teeb ärakirja tahvlilt, tahvlinäidise järgi täidab õpilaspäevikut;
- 15) oskab etteütlemise järgi kirjutada lihtsamaid sõnu (2–3 tähte);
- 16) hoiab kirjutusvahendit ja istub kirjutamisel, joonistamisel õigesti;
- 17) oskab õpetaja juhendamisel töötada paaris.

Õppesisu

Mina ja teised
Tervitamine, vabandamine, enese-, pereliikmete- ja kaaslaste tutvustamine ja kirjeldamine. Perekonnaliikmed. Minu klass, minu õpetaja. Värvide nimetused. Kool ja klassiruum, seal leiduvad esemed. Käitumine koolis. Õppeainete nimetused. Tegevused tunnis. Tunniplaan. Trüki- ja kirjatähtede tundmine pildis ja kirjas.
Kodu ja lähiümbus
Kodu: asukoht (nt linn, küla, tänav, telefoninumber) mööbel, kodus olevad asjad. Koduümbus kodukoha loodus (nt lilled, puud, põõsad, linnud, loomad). Koduloomad. Kodused tegevused (nt koristamine, söömine, pesemine, riietumine); perekondlikud sündmused (nt sünnipäevad, isadepäev). Liiklusvahendid ja koolitee. Aastaajad ja kuud, nädalapäevad, ilm. Silvi Väljal “Jussikese seitse sõpra”. Margit Sarapik “Kalendrilinna lood”.
Igapäevaelu: õppimine ja töö
Koolitee, koolipäev (kool ja klass, õppeained ja tunniplaan, koolitarbed, õppetegevused, kell ja kellaeg). Kellaeg, täis- ja pooltund. Kehaosad. Riitusesemed. Müts, sall ja kindad. Emotsioonid. Tervis (nt enesetunne, arsti juures käimine).
Eesti ja teised riigid
Eesti sümboolika. Suuremad linnad (nt pealinn Tallinn, Tartu, Pärnu, Kuressaare, Narva, Viljandi); Eesti Noorsooteatri külastus, koos nuku muuseumiga. Rahvakalendri tähtpäevad (nt mardipäev, kadripäev, jõulud, vastlapäev), sõbrapäev, emadepäev, laulupidu - Kui sul tuju hea. Söögikorrad, söögid, joogid, toiduainete nimetused. Lemmik multifilm Lotte. Metsloomad. Tegevused õues.
Vaba aeg
Minu huvid. Huviringid. Muusika instrumendid Mängud, mänguasjade nimetused, mängujuhendid. Laulu- ja ringmängud mängude käsklused ja juhendid (tuntumate mängude, sh laulumängude käsklused ja läbiviimine. Tegevused õues. Vaba aeg koos perega. Puhkepäevade ja koolivaheaja tegevused; lemmiktegevused (nt lugemine, tantsimine, sport, mängud, ühistegevused sõpradega); Kauplused: kaupade nimetused, suhtlemine müüjaga, ostmine, maksmine. Rahatühikud. Suvised tegevused.
Grammatika

Tähestik, täis,-kaas-, sulghäälik, kes?, mis?, mida teeb? mida teevad? mitmus. Suur algustäht-lause algus, nimed. Lauselõpumärgid.

Praktilised tööd

Teemavaldkond	Mina ja teised	Kodu ja lähiümbrus
Nimetus	Minu sugupuu	Minu kodu
Kirjeldus	Õpilane loob illustreeritud sugupuu, kus on märgitud lähimad pereliikmed, nende nimed ja lühikirjeldused.	Õpilane loob illustreeritud plakati või joonistuste seeria teemal "Minu kodu". Plakatil võib olla maja (eramaja/kortermaja) tubade plaan, lemmikkohad kodus, perekond ja lemmikloomad, kodu ümbruse looduslikud objektid (aed või hoov) ning pildil olevate objektide nimetused ja/või paikade lühikirjeldused.
Lõimitavad õppeained	eesti keel, inimeseõpetus, kunsti- ja tööõpetus	eesti keel, inimeseõpetus, loodusõpetus, kunsti- ja tööõpetus
Lõimitavad üldpädevused	kultuuri- ja väärtuspädevus, sotsiaalne ja kodanikupädevus, õpipädevus, suhtluspädevus	kultuuri- ja väärtuspädevus, sotsiaalne ja kodanikupädevus, õpipädevus, suhtluspädevus

Hindamiskriteeriumid 1. klassis

I klassis kasutatakse kirjeldavaid sõnalisi hinnanguid, millel puudub numbriline ekvivalent. Kokkuvõtvad sõnalised tagasisided kirjeldavad lapse arengut, kooliastme pädevuste ja õpioskuste kujunemist, õppeprotsessis osalemist ning õpitulemusi. Kokkuvõtvas tagasisides tuuakse esile õpilase edusammud ning juhitakse tähelepanu arendamist vajavatele oskustele.

I klassis antakse hinnanguid:

- õppeprotsessis osalemine
- pädevuste ja õpioskuste kujunemine
- õpitulemused valdkonniti

R/On raske	HV/Harjuta veel	H/Hästi	VH/Väga hästi
Õppeprotsessis osalemine			
Tunnist osavõtt puudulik, ei tööta	Tähelepanu hajutatud, mistõttu	Võtab tunnist osa, kuid vahel vajab	Töötab tunnis aktiivselt kaasa

kaasa, vajab pidevalt meeldetuletusi tehtava suhtes	tunnis käsitletav jääb kohati ebaselgeks	selleks õpetaja poolset ergutust	
Pädevuste ja õpioskuste kujunemine			
<p>-Õpilasel on suuri raskusi tunni suulistes tegevustes ja vestlustes osalemisel. Ei kasuta kõnes õpitud sõnavara.</p> <p>-Ei suuda lugeda ega mõista eakohast eesti keelset teksti</p> <p>-Õpilasel on suuri raskusi eesti keele kirjatähtede tundmisel ja kirjutamisel. Ei suuda koostada lihtlauseid.</p> <p>-Õpilasel on suuri raskusi õpetaja kõne mõistmisel ega reageeri lihtsatele küsimustele ja korraldustele. Ei tunne kõnes ära õpitud sõnu ja fraase.</p> <p>-Õpilane ei näita huvi eesti keele õppimise vastu</p>	<p>-Õpilane osaleb harva suulistes tegevustes ja vestlustes, kasutades väga piiratud õpitud sõnavara.</p> <p>-Suudab lugeda ja mõista eakohast eestikeelset teksti, kuid vajab abi ja teeb vigu</p> <p>-Õpilane tunneb mõningaid eesti keele kirjatähti ja suudab kirjutada üksikuid sõnu. Raskused lihtlauseste koostamisel malli alusel.</p> <p>-Õpilane mõistab mõningaid lihtsaid küsimusi ja korraldusi, kuid ei reageeri järjekindlalt neile. Tunneb ära mõned õpitud sõnad ja fraasid.</p> <p>-Õpilane näitab vähest huvi eesti keele õppimise vastu.</p>	<p>-Õpilane osaleb suulistes tegevustes ja vestlustes, kasutades osa õpitud sõnavarast.</p> <p>-Loeb ja mõistab enamasti eakohast eestikeelset teksti iseseisvalt</p> <p>-Õpilane tunneb ja kirjutab enamiku eesti keele kirjatähtedest ning suudab enamasti koostada lihtlauseid õpitud malli alusel.</p> <p>-Õpilane mõistab enamikku lihtsatest küsimustest ja korraldustest ning reageerib üldiselt adekvaatselt. Tunneb ära suurema osa õpitud sõnadest ja fraasidest, kuid võib vajada täiendavaid selgitusi.</p> <p>-Õpilane mõistab eesti keele olulisust ja näitab huvi eesti keele õppimise vastu. Õpimotivatsioon võib olla kõikuv.</p>	<p>-Õpilane osaleb aktiivselt suulistes tegevustes ja vestlustes, kasutades õpitud sõnavara.</p> <p>-Loeb ja mõistab eakohast eestikeelset teksti iseseisvalt ja näitab suurt arusaamist</p> <p>-Õpilane tunneb ja kirjutab eesti keele kirjatähti ning koostab lihtlauseid õpitud mallide alusel.</p> <p>-Õpilane reageerib adekvaatselt lihtsatele küsimustele ja korraldustele. Tunneb kõnes ära õpitud sõnad ja fraasid.</p> <p>-Õpilane mõistab eesti keele olulisust ja suhtub positiivselt eesti keele õppimisse.</p>
Õpitulemused			
Õpilane ei suuda õpitulemust vastavas valdkonnas saavutada või suudab seda vaid väga piiratud ulatuses	Õpilane saavutab õpitulemused vastavas valdkonnas, kuid arusaamises ja omandatud oskustes on olulisi puudusi	Õpilane saavutab õpitulemused vastavas valdkonnas demonstreerides head arusaamist ja oskusi	Õpilane saavutab õpitulemused vastavas valdkonnas näidates sügavat arusaamist ja suurepäraseid oskusi

2. KLASS

Õpitulemused:

2.klassi lõpuks õpilane:

- 1) saab aru lihtsatest igapäevastest väljenditest ja lühikestest lausetest;
- 2) loeb dialoogi;
- 3) kasutab õpitud väljendeid ja lühilauseid oma vajaduste väljendamiseks ning oma lähiümbruse (pere, kodu, kooli) kirjeldamiseks;
- 4) reageerib adekvaatselt lihtsatele küsimustele ja korraldustele;
- 5) on omandanud õppekava raames esmased teadmised Eestist ja eesti kultuurist;
- 6) suhtub positiivselt eesti keele õppimisse;
- 7) töötab tekstiga eakohaste juhiste alusel;
- 8) on lugenud vähemalt ühe lasteraamatu;
- 9) esitab peast kahte luuletust;
- 10) koostab lühemat suulist juttu pildiseeria või küsimuste abil;
- 11) väljendab end arusaadavalt suhtlusolukordades: palumine, küsimine, keeldumine, vabandamine, tänamine;
- 12) loeb lüüri ladusalt ja ilmekalt päheõpitud nelja realist luuletust;
- 13) eristab täis- ja kaashäälikut, sõna, liitsõna, lauset;
- 14) kasutab suurt algustähte inimeste, loomade ja kooli nimes, tuntud kohanimedes;
- 15) oskab lause lõppu panna kas punkti või küsimärgi;
- 16) kirjutab väikesi ja suuri kirjatähti (lahuskiri või siduskiri);
- 17) kirjutab loetava käekirjaga;
- 18) oskab vihikusse paigutada tööd, kirjutada pealkirja, kuupäeva;
- 19) täidab õpilaspäevikut (kirjutab tunniplaani üks nädal ette, märgib kodused tööd õpetaja juhendamisel);
- 20) teeb ära kirja nii tahvlilt kui õpikust;
- 21) oskab eristada jutukest ja luuletust;
- 22) oskab õpetaja juhendamisel töötada nii paaris kui ka rühmas.

Õppesisu

Mina ja teised
Enese, pereliikmete, kaaslaste ja sõprade tutvustamine ning kirjeldamine. Jutustab oma perest: nimed, kes on peres. Kirjeldab pereliikmete välimust, iseloomujooni.

Tervitab, jätab hüvasti. Kooliasjad. Riideesemed.
Kodu ja lähiümbrus
Värvid. Kodukoht. Turul-puu-, juur ja köögiviljad. Muinasjutu “Naeris” lavastamine. Liiklusvahendid. Ellen Niit “Rongisõit”. Rongisõit. Loomaaed, võõramaaloomad. Koduloomad. Ametid. Jõulu sümbolika ja talverõõmud.
Igapäevaelu: õppimine ja töö
Tervis; koolipäev, koolitee. Huviringid. Vaba aja veetmise kohad. Päev, nädal, kuu, kalender, kell.
Eesti ja teised riigid
Naaberriigid, pealinnad, põhirahvused, keel. Eesti kaart, linnad. Eesti sümbolika (rahvuslill-rukkilill, rahvuskivi-paekivi, rahvuslind – suitsupääsuke, lipp, vapp, vapil on kolm sinist lõvi). Menüü.
Vaba aeg
Lemmiktegevused. Mängude käsklused ja juhendid. Piknik. Leiutised. Suveplaanid.
Grammatika
Tähestik, täis-, -kaas-, sulghäälik, täis- ja kaashäälikuühend. Pööramine.. Suur algustäht-lause algus, nimed. Lauselõpumärgid.

Praktilised tööd

Teemavaldkond	Eesti	Riigid ja nende kultuur
Nimetus	Eesti sümbolid	Eesti ja naaberriigid
Kirjeldus	Õpilane loob Eesti Vabariiki tutvustava infovoldiku, kuhu on märgitud Eesti Vabariigi lipp, vapp, pealinn ja suuremad linnad, rahvuslikud sümbolid ja enda valikul faktid Eesti kohta.	Õpilased loovad rühmatöö vormis Eesti ja naaberriikide kaardi, kuhu on märgitud riikide nimed, pealinnad, põhirahvused ja joonistatud riigilipud. Õpetaja võib rühmatööks ette valmistada A1 suuruses kontuurkaardid õpilastele täiendamiseks.
Lõimitavad õppeained	eesti keel, inimeseõpetus, kunsti- ja tööõpetus	eesti keel, inimeseõpetus, loodusõpetus, kunsti- ja tööõpetus
Lõimitavad üldpädevused	kultuuri- ja väärtuspädevus, sotsiaalne ja kodanikupädevus, õpipädevus, suhtluspädevus	kultuuri- ja väärtuspädevus, sotsiaalne ja kodanikupädevus, õpipädevus, suhtluspädevus

3. KLASS

Õpitulemused:

3.klassi lõpuks õpilane:

- 1) saab aru igapäevastest väljenditest ja lühikestest lausetest

- 2) kasutab õpitud väljendeid ja lühilauseid oma vajaduste väljendamiseks ning oma lähiümbruse (pere, kodu, kooli) kirjeldamiseks
- 3) reageerib adekvaatselt lihtsatele küsimustele ja korraldustele
- 4) on omandanud õppekava raames esmased teadmised Eestist ja eesti kultuurist
- 5) suhtub positiivselt eesti keele õppimisse
- 6) koostab suulist ja kirjalikku juttu pildiseeria, tugisõnade, küsimuste abil
- 7) töötab tekstiga juhiste alusel
- 8) tunneb ära, mis on jutustus, luuletus, näidend, muinasjutt
- 9) kasutab suurt algustähte lause algul, inimese- ja loomanimedes ning tuntumates kohanimedes
- 10) oskab tähestikku, teab ja tunneb eesti keele häälikuid
- 11) oskab nimetada vastandtähendusega sõnu
- 12) teab komaga ja komata sidesõnu
- 13) tunneb ära sõnaliikidest nimi-, omadus- ja tegusõnu ning liitsõnu
- 14) oskab märkida mitmuse lõppu ja tegusõna pöördelõppe
- 15) oskab õpetaja juhendamisel töötada nii paaris kui ka rühmas.
- 16) kirjutab sidusat teksti oma eluluga seotud teemadel;
- 17) on lugenud vähemalt kaks lasteraamatut.

Õppesisu

Mina ja teised
Enese, pereliikmete, kaaslaste ja sõprade tutvustamine ning kirjeldamine. Tunniplaan. Kooliruumid. Järgarvud. Kuupäevad. Lastekirjanik- Kristiina Kass “Nõianeiu Nöbinina”. <i>Telesari "Nõianeiu Nöbinina"</i> . Sport. Spordipäev- spordialad. Transport- Millega? Ainsus, mitmus, loetlemine. Matk- Kellega? Mets ja sellega kaasnevad ohud. Lastekirjanik- Leelo Tungal erinevad luuleraamatud.
Kodu ja lähiümbrus
Kodukoht; kodukoha loodus; kodused toimingud; perekondlikud sündmused. Mängud. Võrdlus (suur, suurem, kõige suurem). Omadussõna. Vastandsõna. Lastekirjanik Ilmar Tomusk “Tere, Volli”. Raamatukogu ja raamatud. Kellele? Kus? Asesõna. Lastekirjanik Aino Pervik “Paula jõulud”. Tüdrukute ja poiste tegevuse. Toidud. Lastekirjanik Heljo Mänd “Tuulehunt”.
Igapäevaelu: õppimine ja töö
Tervis; haigused, arsti juures. Lastekirjanik Andrus Kivirähk “Karneval ja kartulisalat”. Kodumasinad. Sõbrad. Lastekirjanik Piret Raud “Natuke napakad lood”.
Eesti ja teised riigid
Suuremad linnad; aastaring; rahvakalendri tähtpäevad. Riigid ja nende kultuur.

Naaberriigid; pealinnad, põhirahvused, keel. Sünnipäev/kutse.
Vaba aeg
Lemmiktegevused, mängude käsklused ja juhendid. Ootan suve.
Grammatika Tähestik, täis-, kaas-, sulghäälik, täis- ja kaashäälikuühend. Pööramine. Suur algustäht – lause algus, nimed. Lauselõpumärgid. Omadussõna, tegusõna, küsisõna. Kellega? Millega? Kus? Asesõna. Vastandsõna. Võõrsõna. Silbitamine, poolitamine. I ja j õigekiri. Sidesõnad. Võrdlus. Samatähenduslikud sõnad, H sõna alguses. Õpikusõnastikud.

Praktilised tööd

Teemavaldkond	Igapäevaelu. Õppimine ja töö	Vaba aeg
Nimetus	Minu unistuste töö	Lemmikmängu tutvustus
Kirjeldus	Õpilane teeb plakati oma unistuste ametist. Plakatil on märgitud töö nimetus, õppimiseks vajalike aastate arv ja haridustee (põhikool, gümnaasium, kutsekool, kõrgkool), töö iseloomustus ja põhjendus miks see õpilasele meeldib.	Õpilane koostab esitluse oma lemmikmängust. See võib olla paberil või arvutiprogrammis kujundatud. See võib olla lauamäng, kaardimäng, spordimäng või mis tahes muu mäng. Esitluses on märgitud mängu nimi ja lühitutvustus, mängu põhireeglid ja mängu varustus. Õpilane põhjendab, miks see on tema lemmikmäng.
Lõimitavad õppeained	eesti keel, inimeseõpetus, kunsti- ja tööõpetus	eesti keel, inimeseõpetus, kunsti- ja tööõpetus
Lõimitavad üldpädevused	kultuuri- ja väärtuspädevus, sotsiaalne ja kodanikupädevus, õpipädevus, suhtluspädevus	kultuuri- ja väärtuspädevus, sotsiaalne ja kodanikupädevus, õpipädevus, suhtluspädevus

Hindamiskriteeriumid 2.,3.klassides

Kirjaliku töö hindamismudel	<ul style="list-style-type: none"> ▪ «5» – kirjutis on õige pikkusega ja sidus, sõnavara on ulatuslik, esineb üksikuid grammatikavigu; valdab tarbekeele struktuure ▪ «4» - kirjutis on õige pikkusega ja üsna sidus, sõnavara on piisav, esineb grammatikavigu, mis ei sega mõttest arusaamist; valdab tarbekeele struktuure ▪ «3» - kirjutis on õige pikkusega ja piisavalt sidus, sõnavara on piiratud, esineb grammatikavigu, mis häirivad kohati mõttest arusaamist; valdab tarbekeele struktuure osaliselt ▪ «2» – kirjutis ei ole õige pikkusega, laused on seosetud, sõnavara on ebapiisav, grammatika tundmine on puudulik.
Kontrolltööd, testid	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 100% - 90% - „5” ▪ 89% - 75% - „4” ▪ 74% – 50% - „3”

	<ul style="list-style-type: none">▪ 49% - 20% - “2”▪ 0–19% - „1“
Suulise töö hindamismudel	<ul style="list-style-type: none">▪ «5» – kõne on piisavalt sujuv, sõnavara ülesande täitmiseks piisav, grammatika piisavalt korrektne▪ «4» – kõne pole päris sujuv, sõnavaras esineb mõningaid lünki, on märgatavaid grammatikavigu, kuid suudab selgelt edasi anda öeldu sisu;▪ «3» – kõne pole sujuv, sõnavara on piiratud, esineb häirivaid grammatikavigu, kuid öeldu üldmõte on arusaadav;▪ «2» – kõne on seosetu, sõnavara praktiliselt puudub, grammatika tundmine on puudulik.

2.1.4. II KOOLIASTE

2.1.4.1. Õpitulemused, õppesisu ja lõiminguteemad II kooliastmes

Õpilane:

- 1) tuleb toime igapäevastes suhtlusolukordades;
- 2) saab aru lühematest lihtsamatest teadetest, sõnumitest, juhistest ja kirjadest;
- 3) saab aru tuttava sisu ja selge ülesehitusega suulistest ja kirjalikest meediatekstidest;
- 4) saab aru eakohase eestikeelse filmi põhisisust;
- 5) leiab ja mõistab asjakohast teavet tarbetekstidest, näiteks teated, kirjad, voldikud, kuulutused, reklaamid, juhised, hoiatused jmt;
- 6) loeb eakohast ilukirjandusteksti ja mõistab selle põhisisu;
- 7) leiab vajalikku teavet trüki- ja veebisõnastikest ning teatmeteostest;
- 8) räägib lihtsate seostatud lausetega tuttavatel teemadel;
- 9) vestleb kaaslastega, esitab küsimusi ja vastab neile;
- 10) jagab lihtsamaid juhiseid, teeb ettepanekuid ja vastab neile;
- 11) kirjeldab sündmusi, olukordi, kohti, tegevusi ja inimesi;
- 12) väljendab ja selgitab oma vajadusi, soove ja emotsioone, tuleb toime igapäevaelu olukordades;
- 13) vahendab raamatu või filmi põhisisu ning väljendab oma muljeid ja mõtteid;
- 14) avaldab arvamust tuttavatel teemadel ja põhjendab oma seisukohta;
- 15) kirjutab ja täidab lihtsamaid tarbetekste, nagu kutse, sõnum, e-kiri, avaldus, ankeet;
- 16) kirjutab kirjeldavaid ja jutustavaid tekste tuttavatel teemadel;
- 17) valdab põhisõnavara, vajaduse korral lihtsustab sõnumit või sõnastab oma teksti ümber;
- 18) tuletab konteksti põhjal sõnade tähendusi;
- 19) kasutab grammatika põhitarindeid võrdlemisi korrektselt;

20) hääldab sõnu ja lauseid üldiselt selgelt ja arusaadavalt.

Lõiminguteemad II kooliastmes

Klass	Teemavaldkond	
4. klass	Mina ja teised	Kodu ja lähiümbrus
5. klass	Eesti	Riigid ja nende kultuur
6. klass	Igapäevaelu. Õppimine ja töö	Vaba aeg

2.1.4.2. Õpitulemuste, õppesisu ja hindamine

4. KLASS

Õpitulemused

4.klassi lõpuks õpilane:

- 1) tuleb toime igapäevastes suhtlusolukordades õpitud sõnavara ulatuses (nt poes, apteegis ühistranspordis);
- 2) saab aru lühematest lihtsamatest teadetest, sõnumitest, juhistest ja kirjadest (kuulutus, küsitlus, tööjuhised, päevaplaanid);
- 3) saab aru tuttava sisu ja selge ülesehitusega suulistest ja kirjalikest meediatekstidest;
- 4) saab aru eakohase eestikeelse filmi põhisisust;
- 5) leiab ja mõistab asjakohast teavet tarbetekstidest, näiteks teated, kirjad, voldikud, kuulutused, reklaamid, juhised, hoiatused jmt;
- 6) loeb eakohast ilukirjandusteksti ja mõistab selle põhisisu (vahendab raamatu või filmi põhisisu);
- 7) leiab vajalikku teavet trüki- ja veebisõnastikest ning teatmeteostest;
- 8) räägib lihtsate seostatud lausetega tuttavatel teemadel;
- 9) vestleb kaaslastega, esitab küsimusi ja vastab neile;
- 10) jagab lihtsamaid juhiseid (käskiv kõneviis);
- 11) kirjeldab kohti, tegevusi ja inimesi ;
- 12) väljendab ja selgitab oma vajadusi, soove ja emotsioone;
- 13) kirjutab ja täidab lihtsamaid tarbetekste, nagu kutse, sõnum, ankeet, e-kiri nii paberkanalil kui ka arvutis;
- 14) valdab õpitud põhisisõnavara;
- 15) kasutab grammatika põhitarindeid võrdlemisi korrektselt;

16) hääldab sõnu ja lauseid üldiselt selgelt ja arusaadavalt.

Õppesisu

Mina ja teised
Suhtlemine pereliikmete ja koolikaaslastega; viisakusväljendid.
Kodu ja lähiümbrus
Elu linnas ja maal; looduse märgid; kodu kirjeldamine; lemmikloomad; töövahendid ning kohustused kodus; rõõmsad ja kurvad sündmused peres; peretraditsioonid.
Eesti ja maailm
Eesti geograafiline asukoht; ilm; riigi- ja rahvussümboolika; riigipühad ja riiklikud tähtpäevad; üldrahvalikud sündmused; naaberriigid; pealinnad, põhirahvused, keel, kultuuritavad, huvipakkuvad paigad, muuseumid.
Igapäevaelu
Aja planeerimine; avalikud kohad/asutused (poes, apteegis, ühistranspordis, haiglas/polikliinikus jm); turvaline liiklemine; tee küsimine ja juhatamine; igapäevased tegevused ja olukorrad.
Õppimine ja töö
Koolielu (tunni tegevused, koolitoit, koolitarbed, tunniplaan); ametid, töökohad, tegevused tööal.
Vaba aeg
Kooliväline tegevus; huvid; laagrid; lugemiseelisted; perepuhkus; spordialad ning sportlikud tegevused.
Tervis ja tervislik eluviis
Tervis (haigused, põhjused, ravimine), sport, tervislik toitumine.
Grammatika nimisõna; ainsus ja mitmus; nimisõna käänamine ainsuses; omadussõnade võrdlusastmed; sünonüümid ja antonüümid; tegusõnade pööramine olevikus ja minevikus (nt rääkima, tegema, õppima, ärkama, sööma jt); tegusõnade rektsioon (nt armastan, aitan, käin); käskiv kõneviis; sõnamoodustus (liitsõnad); küsisõnad; asesõnad; sidesõnad; põhi- ja järgarvsõnad; lauseehitus.

Praktilised tööd

Teemavaldkond	Mina ja teised	Kodu ja lähiümbrus
Nimetus	Loovtöö „Eeskujulik rattur“	Jõulukuu detsember
Kirjeldus	Paaristööna tehakse mõistekaarti. Mõistekaardile märgitakse eeskujuliku ratturi reegleid. Mõistekaardi järgi jutustatakse ja vesteldakse dialoogis rattaga sõitmise teemal.	Jõuluteemaline intervjuu või teemantluuletus. Õpilased teevad paaristööd, moodustavad jõuluteemalisi küsimusi ja viivad läbi intervjuu. Teemantluuletuse puhul koostavad luuletust näite järgi.
Lõimitavad õppeained	Eesti keel, inimeseõpetus	Eesti keel, inimeseõpetus

Lõimitavad üldpädevused	kultuuri- ja väärtuspädevus, sotsiaalne ja kodanikupädevus, õpipädevus, suhtluspädevus	kultuuri- ja väärtuspädevus, sotsiaalne ja kodanikupädevus, õpipädevus, suhtluspädevus
--------------------------------	--	--

5. KLASS

Õpitulemused

5.klassi lõpuks õpilane:

- 1) tuleb toime igapäevastes suhtlusolukordades;
- 2) saab aru lühematest lihtsamatest teadetest, sõnumitest, juhistest ja kirjadest (kuulutused, saatekavad, küsitlused, reeglid, ilmateated, tööjuhised/soovitused, sõiduplaanid, blogid, postitused, päevaplaanid, reklaamid, tänukirjad);
- 3) saab aru tuttava sisu ja selge ülesehitusega suulistest ja kirjalikest meediatekstidest;
- 4) saab aru eakohase eestikeelse filmi põhisisust;
- 5) loeb eakohast ilukirjandusteksti ja mõistab selle põhisisu
- 6) vahendab raamatu või filmi põhisisu;
- 7) leiab vajalikku teavet trüki- ja veebisõnastikest ning teatmeteostest;
- 8) räägib lihtsate seostatud lausetega tuttavatel teemadel;
- 9) vestleb kaaslastega, esitab küsimusi ja vastab neile;
- 10) jagab lihtsamaid juhiseid, teeb ettepanekuid ja vastab neile;
- 11) kirjeldab sündmusi, olukordi, kohti, tegevusi ja inimesi;
- 12) väljendab ja selgitab oma vajadusi, soove ja emotsioone, tuleb toime igapäevaelu olukordades;
- 13) avaldab arvamust tuttavatel teemal;
- 14) kirjutab ja täidab lihtsamaid tarbetekste, nagu kutse, sõnum, e-kiri, ankeet nii paber kandjal kui ka arvutis;;
- 15) kirjutab kirjeldavaid ja jutustavaid tekste lihtsamatel tuttavatel teemadel nii paber kandjal kui ka arvutis;;
- 16) valdab põhisõnavara, vajaduse korral lihtsustab sõnumit.
- 17) kasutab grammatika põhitarindeid võrdlemisi korrektselt;
- 18) hääldab sõnu ja lauseid üldiselt selgelt ja arusaadavalt.

Õppesisu

Mina ja teised
Suhted peres ja koolis, emotsioonid ja tuju, ootused ja hirmud, unistused ja pettumused.

Kodu ja lähiümbrus
Erinevad kodud, elu linnas ja maal, koduümbrus, kodutööd, aia- ja õuetööd, unistuste kodu, liiklus, tee juhatamine, õnnetused teel.
Eesti ja maailm
Ilm ja kliima; Eesti looduslikud kohad (metsad, sood, looduskaitsealad, jõed, järved), Eesti meedia (ajakirjandus, televisioon, raadio, internetiallikad), Eesti ja teiste riikide traditsioonid ja tähtpäevad.
Igapäevaelu
Meedia (ajakirjandus, televisioon, internet, sotsiaalvõrgustikud, interneti ohud ja võimalused).
Õppimine ja töö
Koolielu, lemmiktegevused koolis/tunnis; koolimeedia (kooliraadio/TV/ajaleht), vahetundide tegevused; koolimaja/ruumide kirjeldamine, kooliraamatukogu; korrapidamine, koolimaja hoidmine; koolivorm (selle eeldused ja puudused), huviharidus (spordi-, kunstiringid); kooli traditsioonid ja tähtpäevad; e-õpe, koolitoit, õpilasvahetused, koolivahetused, unistuste kool.
Vaba aeg
Koolivaheaegade tegemised.
Tervis ja tervislik eluviis
Terviseprobleemid (õnnetusjuhtumid, haigused: ennetamine, ravimine).
Grammatika nimisõnade käänamine ainsuses ja mitmuses; omadussõnade võrdlusastmed; tegusõnade pööramine olevikus ja minevikus (sh astmevahelduslikud tegusõnad: tundma, kandma, hoidma, lugema, tegema); tegusõnade rektsioon (nt aitan, kuulan, loen, vaatan, soovin, unistan jt); sihitis; põhi- ja järgarvsõnad; sõnamoodustus (liitsõnad).

Praktilised tööd

Teemavaldkond	Eesti ja maailm	Igapäevaelu
Nimetus	Vahetusprogramm, loovtöö “Meie unistuste kool”	Päevaplaan
Kirjeldus	Õpilased töötavad kolme- kuni neljaliikmelistes rühmades. Tulemuseks on plakat, millele joonistatakse unistuste kooli ning kirjutatakse juurde vähemalt 15 märksõna. Iga rühm esitab oma tööd klassikaaslastele.	Õpilane loob enda päevaplaani, mõtleb, mis kell ta midagi teeb ning paneb kõik tegevused kirja. Jutustab oma päevaplaanist.
Lõimitavad õppeained	Eesti keel, inimeseõpetus	Eesti keel, inimeseõpetus, kunst
Lõimitavad üldpädevused	kultuuri- ja väärtuspädevus, sotsiaalne ja kodanikupädevus, õpipädevus, suhtluspädevus	kultuuri- ja väärtuspädevus, sotsiaalne ja kodanikupädevus, õpipädevus, suhtluspädevus

6. KLASS

Õpitulemused

6.klassi lõpuks õpilane:

- 1) tuleb toime igapäevastes suhtlusolukordades;
- 2) saab aru lühematest lihtsamatest teadetest, sõnumitest, juhistest ja kirjadest;
- 3) saab aru tuttava sisu ja selge ülesehitusega suulistest ja kirjalikest meediatekstidest;
- 4) saab aru eakohase eestikeelse filmi põhisistust;
- 5) loeb eakohast ilukirjandusteksti ja mõistab selle põhisisu vahendab raamatu või filmi põhisisu ning väljendab oma muljeid ja mõtteid;
- 6) leiab vajalikku teavet trüki- ja veebisõnastikest ning teatmeteostest;
- 7) räägib lihtsate seostatud lausetega tuttavatel teemadel;
- 8) vestleb kaaslastega, esitab küsimusi ja vastab neile;
- 9) jagab lihtsamaid juhiseid, teeb ettepanekuid ja vastab neile;
- 10) kirjeldab sündmusi, olukordi, kohti, tegevusi ja inimesi;
- 11) väljendab ja selgitab oma vajadusi, soove ja emotsioone, tuleb toime igapäevaelu olukordades;
- 12) avaldab arvamust tuttavatel teemadel ja põhjendab oma seisukohta;
- 13) kirjutab ja täidab lihtsamaid tarbetekste, nagu kutse, sõnum, e-kiri, teade, kiri, avaldus, ankeet, kuulutus, sõbrapäevik, suvekaart, motivatsioonikiri, päevik nii paber kandjal kui ka arvutis;;
- 14) kirjutab kirjeldavaid ja jutustavaid tekste tuttavatel teemadel nii paber kandjal kui ka arvutis;;
- 15) valdab põhisõnavara, vajaduse korral lihtsustab sõnumit või sõnastab oma teksti ümber;
- 16) tuletab konteksti põhjal sõnade tähendusi;
- 17) kasutab grammatika põhitarindeid võrdlemisi korrektselt;
- 18) hääldab sõnu ja lauseid üldiselt selgelt ja arusaadavalt.

Õppesisu

Mina ja teised
Suhtlemine kaaslastega, tunded ja emotsioonid, teistega arvestamine, toimetulek rasketes olukordades, abi ja toetamine, heategevus, suhted koolis ja peres, kiusamine ja vägivald.
Kodu ja lähiümbrus
Elu linnas ja maal (tegevused erinevatel aastaegadel); lemmikloomad (hoolitsemine ja tähtsus), keskkonnahoid ja looduskaitse.
Eesti ja maailm

Ilm ja kliima; kultuur ja traditsioonid, riiklikud tähtpäevad; meedia (teater, ilukirjandus, ajakirjandus, televisioon, filmikunst, muusika, raadio), Euroopa riigid ja nende kultuur; vaatamisväärsused, muuseumid, sambad; maailmaimed.
Igapäevaelu
Rahatarkus, taaskasutus, raha teeminime, suveks tööle, õpilasmalev, vabatahtlikud; liiklusvahendid; tehnika (nutiseadmed); käitumine avalikes kohtades (toidu- ja riidepoes, kohvikus, restoranis).
Õppimine ja töö
Ametid ja töökohad (elukutse valik, elukestev õpe); huvid ja fänlus.
Vaba aeg
Meelelahutus (kinos, teatris, kontserdil), reisimine Eestis ja maailmas.
Tervis ja tervislik eluviis
Tervise eest hoolitsemine; toitumine; füüsiline, sotsiaalne ja vaimne tervis; sõltuvused.
Grammatika nimisõnade käänamine ainsuses ja mitmuses, suur ja väike algustäht, omadussõnade võrdlusastmed (sh lühike ülivõrre), verbi rektsioon, i-mineviku tegusõnad ja nende rektsioon, tingiv kõneviis, umbisikuline tegumood, lõpetamata ja lõpetatud tegevus (sihitise käänded), arvsõna vormid, liide -gi/-ki, kaassõnad.

Praktilised tööd

Teemavaldkond	Õppimine ja töö	Vaba aeg
Nimetus	Rühmatöö, töö ajaleheartikliga	Arvutiesitlus „Lemmiktegevus/hobi“
Kirjeldus	Õpilased loevad üht ajaleheartiklit (koolist, koolitoidust, linnaprojektidest), moodustavad artikli järgi 10 küsimust. Pärast rühmad vahetavad artikleid ja vastavad küsimustele.	Õpilane loob arvutiesitluse (4-5 slaidi), jutustab oma lemmiktegevusest või hobist.
Lõimitavad õppeained	Eesti keel, inimeseõpetus	Eesti keel, inimeseõpetus, arvutiõpetus
Lõimitavad üldpädevused	kultuuri- ja väärtuspädevus, sotsiaalne ja kodanikupädevus, õpipädevus, suhtluspädevus	kultuuri- ja väärtuspädevus, sotsiaalne ja kodanikupädevus, õpipädevus, suhtluspädevus, digipädevus

Hindamiskriteeriumid II kooliastmes

Kirjaliku töö hindamismudel	<ul style="list-style-type: none"> ▪ «5» – kirjutis on õige pikkusega ja sidus, sõnavara on ulatuslik, esineb üksikuid grammatikavigu; valdab tarbekeele struktuure ▪ «4» - kirjutis on õige pikkusega ja üsna sidus, sõnavara on piisav, esineb grammatikavigu, mis ei sega mõttest arusaamist; valdab tarbekeele struktuure
------------------------------------	---

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ «3» - kirjutis on õige pikkusega ja piisavalt sidus, sõnavara on piiratud, esineb grammatikavigu, mis häirivad kohati mõttest arusaamist; valdab tarbekeele struktuure osaliselt ▪ «2» – kirjutis ei ole õige pikkusega, laused on seotud, sõnavara on ebapiisav, grammatika tundmine on puudulik.
Testi hindamismudel	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 100% - 90% - „5” ▪ 89% - 75% - „4” ▪ 74% – 50% - „3” ▪ 49% - 20% - “2” ▪ 0–19% - „1”
Suulise töö hindamismudel	<ul style="list-style-type: none"> ▪ «5» – kõne on piisavalt sujuv, sõnavara ülesande täitmiseks piisav, grammatika piisavalt korrektne ▪ «4» – kõne pole päris sujuv, sõnavaras esineb mõningaid lünki, on märgatavaid grammatikavigu, kuid suudab selgelt edasi anda öeldu sisu; ▪ «3» – kõne pole sujuv, sõnavara on piiratud, esineb häirivaid grammatikavigu, kuid öeldu üldmõte on arusaadav; ▪ «2» – kõne on seotetu, sõnavara praktiliselt puudub, grammatika tundmine on puudulik.

2.1.5. III KOOLIASTE

2.1.5.1. Õpitulemused, õppesisu ja lõiminguteemad III kooliastmes

Õpilane:

- 1) kasutab teadlikult eesti keele oskuse arendamiseks keelekeskkonna võimalusi;
- 2) saab aru erisuguse pikkuse ja keerukusega suuliste tekstide põhisisust;
- 3) jälgib vilunud kõnelejate elavat mõttevahetust ning saab aru selgelt struktureeritud diskussioonist;
- 4) jälgib eakohaseid ettekandeid ja esitlusi, leiab infot ja teeb kokkuvõtte;
- 5) saab aru enamikust suulistest ja kirjalikest üldkeelsetest tarbe- ja meediatekstidest;
- 6) jälgib ja mõistab eakohaste arvamus- ja probleemartiklite arutluskäiku;
- 7) loeb eakohaseid eri žanris ilukirjandustekste, analüüsib nende sisu ja mõistab sõnumit;
- 8) suhtleb ettevalmistuseta küllaltki ladusalt, väljendab oma seisukohti, tundeid ja soove, reageerib kaaslaste jutule;
- 9) osaleb arutelus, väljendub selgelt ja üksikasjalikult mitmesugustel teemadel, esitab argumentide ja näidetega toetatud seisukohti ja põhjendusi;
- 10) peab selgelt struktureeritud ettekande, toob esile olulisemad seisukohad ning poolt- ja vastuargumendid;
- 11) kirjutab eri tüüpi tarbetekste, näiteks avaldus, motivatsioonikiri, elulookirjeldus, seletuskiri, e-kiri, ning vormistab need korrektselt;

- 12) kirjutab jutustavaid ja kirjeldavaid tekste nii realistlikus kui ka fantastilises laadis;
- 13) kirjutab arutlevaid tekste, esitab poolt- ja vastuargumente, toob näiteid ning sõnastab kokkuvõtte;
- 14) kirjutab raamatu-, filmi- või teatriarvustuse;
- 15) valdab üldsõnavara, väljendub selgelt, täpselt ja varieeruvalt;
- 16) valdab grammatika tarindeid;
- 17) hääldab sõnu ja lauseid selgelt ja loomulikult;
- 18) arvestab keeleliste vahendite valikul suhtluse eesmärki, partnerit ja olukorda;
- 19) ühendab lausungid selgelt ja loogiliselt sidusaks tekstiks, liigendab teksti lõikudeks;
- 20) järgib õigekirjareegleid.

Lõiminguteemad III kooliastmes

Klass	Teemavaldkond	
7. klass	Mina ja teised	Vaba aeg
8. klass	Eesti	Riigid ja nende kultuur
9. klass	Igapäevaelu. Õppimine ja töö	Tervis ja tervislik eluviis

2.1.5.2. Õpitulemused, õppesisu ja hindamine

7. KLASS

Õpitulemused

7. klassi lõpuks õpilane:

- 1) suhtleb eesti keeles igapäevastes suhtlusolukordades väljaspool kooli;
- 2) kasutab eestikeelset internetikeskkonda õpitegevuses ja enda huvialadega seoses;
- 3) saab aru erisuguse pikkuse ja keerukusega suuliste tekstide põhisisust;
- 4) jälgib mõttevahetust tuttavalt teemal ning saab aru selgelt struktureeritud diskussiooni põhisisust;
- 5) jälgib eakohaseid ettekandeid ja esitlusi, leiab infot ja teeb kokkuvõtte,
- 6) teeb kirjalikke märkmeid loetud või kuulnud teksti kohta;
- 7) saab aru enamikust suulistest ja kirjalikest üldkeelsetest tarbetekstidest;
- 8) loeb eakohaseid eri žanris ilukirjandustekste, mõistab põhisoõnumit ning avaldab loetu kohta arvamust;

- 9) suhtleb ettevalmistuseta küllaltki ladusalt tuttavatel teemadel, väljendab oma seisukohti, tundeid ja soove, reageerib kaaslaste jutule;
- 10) jutustab endast ja oma elu sündmustest, kirjeldab ennast, kirjutab oma eesti sõbrale kirja endast;
- 11) jutustab ettevalmistatud tekstis endaga seotud minevikusündmusest selgelt ja arusaadavalt;
- 12) osaleb arutelus, väljendab seisukohti tuttavatel teemadel, esitab argumentide ja näidetega toetatud seisukohti ja põhjendusi;
- 13) tutvustab suuliselt üht tuntud eesti muusikut ja / või kunstnikku;
- 14) esitab selgelt struktureeritud ettekande;
- 15) kirjutab vabas vormis tarbetekste, näiteks kuulutus, järelepärimine, teade, kutse, blogi;
- 16) koostab alusteksti, näiteks mõistekaart, pilt või video, põhjal jutustavaid ja kirjeldavaid tekste nii realistlikus kui ka fantastilises laadis;
- 17) valdab üldsõnavara tuttavatel teemadel;
- 18) valdab grammatika tarindeid; moodustab tüüpsõna eeskujul sõnavorme,
- 19) väljendab ennast grammatiliselt õigesti õpitu piires;
- 20) hääldab sõnu ja lauseid selgelt ja loomulikult;
- 21) valib erinevates suhtlussituatsioonides sobivad keelelised vahendid;
- 22) ühendab lausungid sidusaks tekstiks, liigendab teksti lõikudeks;
- 23) järgib õigekirjareegleid õpitu piires.

Õppesisu

Mina ja teised
Kes ma olen? Sündmused peres ja peretraditsioonid. Minu juured ja päritolu. Kelle moodi ma olen? Põnev sugulane. Minu eeskujud. Toimetulek raskustega perekonnas. Koostöö teistega, head grupisuhted. Mina internetis: mida ja kui palju avaldada. Netisõber. - piltide kirjeldamine - arvamuste avaldamine
Kodu ja lähiümbrus
Erinevad elamutüübid: eramaja, kortermaja, ühiselamu, suvila. Erinevad piirkonnad, nt keskus, puhkeala, kesklinn, äärelinn, tööstusrajoon. Nn tark maja. Remont. Kinnisvarakuulutused.
Eesti
Eesti looduse omapära võrreldes teiste maadega. Looduskaitsealad. Põnev taime- või loomaliik. Traditsioonilised muusikaüritused. Muusikakonkursid ja -saated. Kujutava kunsti liigid. Muuseumid, näitused, galeriid. Tänavakunst. Lähem tutvus ühe Eesti kunstniku või muusikuga.

Riigid ja nende kultuur
Reisikogemused. Reisikaaslased, reisimise viisid, reisieesmärgid ja sihtkohad. Reisi korraldamine.
Igapäevaelu. Õppimine ja töö
Pere eelarve ja taskuraha. Ostukohtade võrdlus, internetikaubandus. Ostunimekirja koostamine. Kokkuhoid ja säästmine. Õpilasesinduse roll koolis. AI ja tõlkeprogrammide kasutamine koolitöös. Vastutustundlik loomapidamine.
Vaba aeg
Mina ajakasutus. Kuidas leida sobiv harrastusvõimalus. Harrastusest saab kutsumus. Spordiüritused, harrastussport ja võistlussport. Peod, pidulikud sündmused, perepeod ja peod sõpradega.
Tervis
Tervislikud eluviisid. Terviserisk. Liikumine.

Praktilised tööd

Teemavaldkond	Tervis	Mina ja teised
Nimetus	Loovtöö „Hea enesetunne“	Rühmatöö, lühinäidend „Meie rühma huvid“
Kirjeldus	Õpilased loovad rühmas mõistekaardi, kuhu kirjutavad mis on tervislik toit, võimetekohane sport, tervislikud harjumused, tervise kontroll. Iga rühm esitab oma tööd klassikaaslastele.	Õpilased tutvustavad klassile oma huvialasid näidates lühipantomiimi. Klass peab ära arvama, millega õpilased tegelevad.
Lõimitavad õppeained	Eesti keel, bioloogia, inimeseõpetus	Eesti keel, inimeseõpetus
Lõimitavad üldpädevused	kultuuri- ja väärtuspädevus, sotsiaalne ja kodanikupädevus, õpipädevus, suhtluspädevus	kultuuri- ja väärtuspädevus, sotsiaalne ja kodanikupädevus, õpipädevus, suhtluspädevus

8. KLASS

Õpitulemused

8. klassi lõpuks õpilane:

- 1) kasutab Eesti Keele Instituudi veebisõnastikke keele rikastamiseks ja enesekontrolliks;
- 2) oskab kasutada eestikeelse meedia pakutavaid võimalusi info leidmiseks ja keele õppimiseks, oskab nimetada eestikeelseid väljaandeid;
- 3) kasutab keele õppimiseks infokeskkonda, näiteks sildid, kuulutused, reklaamid ja juhised;

- 4) eristab tuntumaid kõnekeelseid keelendeid, valib kõnelemisel ja kirjutamisel sõltuvalt suhtlusolukorrast sobivad keelendid;
- 5) kasutab ametlikus suhtlussituatsioonis sobivat suhtlusstiili ja eesti keelele omaseid keelendeid pöördumiseks, tervitamiseks, huvi üles näitamiseks ja suhtluse lõpetamiseks;
- 6) saab aru erisuguse pikkuse ja keerukusega oma huvivaldkondade, üldiste ning õpi- ja elutarbeliste kirjalike ja suuliste tekstide põhisisust;
- 7) teeb kuuldud või loetud intervjuu põhjal kokkuvõtte;
- 8) jälgib mitme osalejaga struktureeritud mõttevahetust ning toob välja mõned põhiseisukohad;
- 9) korduva kuulamise võimalusel teeb kokkuvõtte videoloengust tuttavale teemal;
- 10) saab aru üldkeelelisest või oma huvialaga seotud meelahutuslikust või enesediagnostilisest kirjalikust valikvastustega testist;
- 11) saab aru tuttavale teemal antud soovitustest ja oskab neid ise koostada suuliselt ja kirjalikult;
- 12) jälgib ja mõistab eakohaste arvamus- ja probleemartiklite arutluskäiku, esitab enda seisukohta;
- 13) loeb eakohaseid eri žanris ilukirjandustekste, mõistab põhisisu kui ka kõik pole arusaadav, avaldab loetu kohta arvamust;
- 14) suhtleb tuttavale teemal ettevalmistuseta küllaltki ladiusalt, väljendab oma seisukohti, tundeid ja soove, reageerib kaaslase jutule asjakohaselt ja viisakalt;
- 15) osaleb arutelus, esitab argumentide ja näidetega toetatud seisukohti ja põhjendusi, kasutab kaaslase jutule reageerimiseks ja sõnajärje saamiseks sobivaid keelendeid;
- 16) peab selgelt struktureeritud ettekande, toob esile olulisemad seisukohad ning poolt- ja vastuargumentid, pöördub kuulajate poole ning lõpetab ettekande asjakohaselt ning head tava silmas pidades;
- 17) kirjutab eri tüüpi tarbetekste, näiteks järelepärimine, motivatsioonikiri, avaldus, seletuskiri, ning oskab neid korrektselt vormistada;
- 18) kirjeldab möödunud sündmust või kogemust kirjeldava teksti;
- 19) kirjutab arutlevaid tekste, kus esitab poolt- ja vastuargumente, toob näiteid ning sõnastab kokkuvõtte;
- 20) saab aru õpitud teemaga seotud üldkasutatavatest rahvapärastest ütlustest ja vanasõnadest;

- 21) hääldab sõnu ja lauseid selgelt ja loomulikult;
 22) ühendab lausungid sidusaks tekstiks, liigendab teksti lõikudeks;
 23) kirjutab korrektselt järgides õigekirjareegleid õpitu piires.

Õppesisu

Mina ja teised
Isikuomadused, võimed, tugevad ja nõrgad küljed erinevates olukordades. Sõprus, armastus ja heade suhete hoidmine. Erilised inimesed: erivajadused, anded ja omapärad.
Kodu ja lähiümbrus
Ümbruskond ja elukeskkond. Kodukoha rajatised, asutused ja ettevõtted. Tähtsad sündmused kodukandis. Liiklemisvõimalused, vahendid ja taristu. Jalakäijasõbralik linn
Eesti
Loodusväärtuslikud ja kultuuriväärtuslikud objektid. UNESCO maailmapärand Eestis. Muuseumid, külastused ja virtuaaltuurid. Õppekäigud.
Riigid ja nende kultuur
Euroopa Liit, sümbolid, riigid ja keeled. Eesti roll Euroopa Liidus. Tuntud eestlased maailmas. Tuntud teistest rahvustest inimesed Eestis.
Igapäevaelu. Õppimine ja töö
Tõhus õppimine. Mina õppijana. Õpikeskkonna mõju õppimisele. Erinevad õppimisvõimalused ja koolid. Ohutus. Liiklusohutus liigeldes ratta või tõukerattaga. Veeohutus. Ohutud peod ja suhtlemine võõraga. Hädaabinumbrile helistamine. Mittetulundusühingud Eestis ja nende roll ühiskonnas. Vabatahtliku töö võimalused õpilastele. Infotehnoloogia: riistvara, kasutusvõimalused keeleõppes. Sotsiaalseadmeedia ja äpid. Turvaline internet. Eesti Rahvusringhääling: meediakanalid, rubriigid err.ee lehel. Noortele suunatud saated. Uudistesaaetud.
Vaba aeg
Aktiivse puhkuse vajalikkus ja võimalused.
Tervis
Füüsiline ja vaimne tervis. Vaimse tasakaalu toetamine.

Praktilised tööd

Teemavaldkond	Eesti	Riigid ja nende kultuur
Nimetus	Loovtöö „Keelekohvik“	Viktoriin „Eesti“
Kirjeldus	Rühmatöös õpilased loovad plakati ühel teemal, mida saab käsitleda keelekohvikus. Iga rühm	Klassis moodustatakse rühmad, iga rühm vastab viktoriini küsimustele. Iga õige vastus annab punkti, põhjendatud vastuse eest saab lisapunkti.

	tutvustab oma tööd klassikaaslastele.	
Lõimitavad õppeained	Eesti keel, inimeseõpetus, tehnoloogia, kunst	Eesti keel, geograafia, bioloogia, ajalugu, inimeseõpetus
Lõimitavad üldpädevused	kultuuri- ja väärtuspädevus, sotsiaalne ja kodanikupädevus, õpipädevus, suhtluspädevus	kultuuri- ja väärtuspädevus, sotsiaalne ja kodanikupädevus, õpipädevus, suhtluspädevus

9. KLASS

Õpitulemused

9. klassi lõpuks õpilane:

- 1) väärtustab eesti keelt ja kultuuri, kasutab teadlikult eesti keele oskuse arendamiseks eestikeelset keelekeskkonda;
- 2) kasutab õppes ajakohaseid keeletehnoloogilisi vahendeid eesmärgipäraselt, arvestab digiturvalisuse nõuetega;
- 3) saab aru erineva pikkuse ja keerukusega suuliste tekstide põhisisust, mõistab nii kirja- kui kõnekeelt.
- 4) jälgib vilunud kõnelejate elavat mõttevahetust ning saab aru selgelt struktureeritud diskussioonist;
- 5) jälgib eakohaseid ettekandeid ja esitlusi, leiab infot ja teeb kokkuvõtte, avaldab oma arvamust, esitab vastuväiteid;
- 6) saab aru enamikust suulistest ja kirjalikest üldkeelsetest tarbe- ja meediatekstidest, eristab kvaliteetajakirjandust kollasest;
- 7) jälgib ja mõistab arvamuse- ja probleemartiklite ning saadete arutluskäiku usaldusväärsetest allikatest;
- 8) loeb keeletasemele vastavaid eri žanris ilukirjandustekste, analüüsib nende sisu ja mõistab sõnumit;
- 9) suhtleb ettevalmistuseta küllaltki ladusalt tuttavatel ja eale vastavatel teemadel, väljendab oma seisukohti, tundeid ja soove, reageerib kaaslaste jutule aktuaalsetel teemadel;
- 10) osaleb arutelus, väitluses, väljendub selgelt, üksikasjalikult ning argumenteeritult eakohastel ja aktuaalsetel teemadel.
- 11) peab selgelt struktureeritud ettekande tuttavatel teemadel või alusteksti põhjal, esitab olulisemad seisukohad ning poolt- ja vastuargumendid;

- 12) kirjutab/koostab eri tüüpi tarbetekste, näiteks kandideerimisdokumente: avaldus, motivatsioonikiri, elulookirjeldus, seletuskiri, volitus,
- 13) e-kiri, ning vormistab need korrektselt;
- 14) kirjutab jutustavaid ja kirjeldavaid tekste nii realistlikus kui ka fantastilises laadis,
- 15) kirjutab arutlevaid tekste, esitab pool- ja vastuargumente, toob näiteid ning sõnastab kokkuvõtte alustekstide põhjal;
- 16) kirjutab raamatu-, filmi-, teatri-, saate-, videoarvustuse loetu, nähtu, kuuldu põhjal;
- 17) valdab üldsõnavara tuttavatel ja aktuaalsetel teemadel, väljendub selgelt, täpselt ja varieeruvalt;
- 18) tunneb eesti keele grammatikat õpitu piires, tunneb sõna- ja sõnavormide moodustamise viise;
- 19) hääldab sõnu ja lauseid selgelt ja loomulikult;
- 20) arvestab keeleliste vahendite valikul suhtluse eesmärki, partnerit ja olukorda nii koolis kui ka väljaspool kooli.
- 21) kasutab liit- ja lihtlauseid, lauselühendiga lauseid, otsekõnet; ühendab lausungid selgelt ja loogiliselt struktureeritud sidusaks tekstiks;
- 22) kirjeldab eesti keele häälikusüsteemi, eristab sõnaliike ja -vorme, järgib õigekirjareegleid õpitu piires;
- 23) tunneb eesti keele sõnamoodustuse põhimõtteid.

Õppesisu

Mina ja teised
Avalik ja privaatne suhtlemine. (digisuhtlus: e-kiri, sotsiaalvõrgustikud). meilietikett. Turvaline digisuhtlus, koostöö veebikeskkonnas. Digisuhtluses kasutatav släng ja lühendid. Küberkiusamine ja viisakas käitumine võrgus. Küberturvalisus ja pahavara. Lähisuhted, põlvkondlik erinevus mõtteviisis, sugulased ja sugupuu, armastus- ja sõprusuhted, psühholoogiline suhtlusbarjäär, suhteprobleemide ja konfliktide ennetamine ning lahendamine. Enesejuhtimisoskus ja eneseanalüüs.
Kodu ja lähiümbrus
Kogukondlikud rahvaalgatused, „Teeme ära!” talgud. Rohepööre. Looduskaitse ja -hoid, prügi sorteerimine, taaskasutus ja pakendiringlus. Säätlik eluviis. Heakord ja heakorranõuded.
Eesti
Eesti eripära/koht/tuntus maailmas: e-riik, puhas keskkond, PISA-testide tulemused. Eesti keele kui riigikeele väärtustamine ja tähtsus, eestlaste välja- ja sisseränne; eesti keel ja kultuur maailmas. Eesti noored ja teadus. Vabariiklikud teema-aastad. Eesti keele keskkonnad, eesti tuntumad kirjanikud ning tüvitekstid.

Eestikeelsed teabeallikad. Info kriitiline hindamine.
Riigid ja nende kultuur
Riigiaparaat ja selle valitsemine. Erinevate rahvaste stereotüübid, tavad ja kombed. Heategevusüritused, tänuüritused. Noorteorganisatsioonid, noortevahetus; õpilaste õpiränne.
Igapäevaelu. Õppimine ja töö
Formaalse ja mitteformaalse keeleõppe võimalused: tandemõpe, õpilasvõistlused, kohtumisõhtud, keelesõber, keepleklubid ja -kohvikud jt; Edasiõppimine: kutseõpe; õpipoisi õpe, õpilasvahetus; noorte tööhõive ja teenimisvõimalused: õpilasfirmad, töövarjupäevad, äriideede arendusnädalavahetused ehk Hacketonid, start-up'id. Kandideerimiseks vajalikud tarbetekstid.
Vaba aeg
Noorte vaba aeg ja tegevusetus. Tegevusetuse põhjused ja tagajärjed (suitsetamine, e-sigaretid, uimastid, ülekaal jt). Turvalisuse tagamine. Aktiivne puhkus: matkad, jalgrattaretked, kultuurireisid, noortelaagrid; Huvitegevus: kujutav kunst, muusika, kirjandus, film, teater, fotograafia, sport, tants, käsitöö, kogumine jt loovtegevused;
Tervis ja tervislik eluviis
Füüsilise ja vaimse tervise tasakaal, terviseriskid, istuv eluviis, netisõltuvus jne, tasakaalustatud toitumine. Kriisiabi numbrid: 1247 või 116006. Laste varjupaigad/turvakodud.

Praktilised tööd

Teemavaldkond	Igapäevaelu, õppimine ja töö.	Kodu ja lähiümbrus
Nimetus	Video „Aasta kool“	Loovtöö „Keskkond ja mina“
Kirjeldus	Paaris või rühmas õpilased teevad oma kooli tutvustavat videot, videos õpilased peavad jutustama oma kooli eelistest.	Õpilastele pakutakse vaatamiseks video plastivabast elust. Õpilastel palutakse samuti osa võtta sellest eksperimendist ühe nädala jooksul. Õpilased peavad selle nädala jooksul kinni pidama lihtsatest keskkonnahoiu reeglitest. Nädala jooksul õpilased panevad igapäevaselt kirja, kuidas saavad hakkama. Pärast eksperimenti õpilased tutvustavad oma kogemust.
Lõimitavad õppeained	Eesti keel, inimeseõpetus, tehnoloogia, kunst, arvutiõpetus	Eesti keel, inimeseõpetus, tehnoloogia, kunst
Lõimitavad üldpädevused	Kultuuri- ja väärtuspädevus, sotsiaalne ja kodanikupädevus, õpipädevus, suhtluspädevus, digipädevus	kultuuri- ja väärtuspädevus, sotsiaalne ja kodanikupädevus, õpipädevus, suhtluspädevus

Hindamiskriteeriumid III kooliastmes

Kirjaliku töö hindamismudel	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 5 - sisu asjakohane, tekst õige pikkusega, loogiline ja ladus; sõnavara on asjakohase ulatusega, sõnakasutus täpne; võib esineda üksikuid kirja- ja keele vigu, mis ei häiri tekstist arusaamist; ▪ 4 - sisu asjakohane, tekst õige pikkusega, loogiline ja küllaltki sidus; võib esineda üksikuid kirja- ja keele vigu, mis ei häiri tekstist arusaamist; ▪ 3 - sisu pealiskaudne, tekst enam-vähem õige pikkusega; rahuldav keelekasutus; esineb kirja- ja keele vigu, kuid teksti mõte on siiski enamasti arusaadav; ▪ 2 - ülesandest saadakse üldjoontes aru, kuid selle täitmises on puudujääke; tekst halvasti struktureeritud, mistõttu teksti mõttest arusaamine nõuab lugeja poolset pingutust; palju eri tüüpi keele- ja/või kirjavigu.
Testid, kontrolltööd	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 100% - 90% - „5” ▪ 89% - 75% - „4” ▪ 74% – 50% - „3” ▪ 49% - 20% - “2” ▪ 0–19% - „1”
Suulise töö hindamismudel	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 5 - kõne on piisavalt sujuv, sõnavara ülesande täitmiseks piisav, grammatika piisavalt korrektne; ▪ 4 - kõne on suhteliselt vaba ja arusaadav; sõnavaras esineb ülesannete täitmisel üksikuid lünki; grammatika tundmine hea, kuigi võib esineda ebakorrektsusi; ▪ 3 - kõne pole sujuv, sõnavara on piiratud, esineb häirivaid grammatika vigu, kuid öeldu üldmõte on arusaadav; ▪ 2 - sõnavara äärmiselt piiratud, mistõttu ülesanded jäävad suures osas täitmata; grammatika ebakorrektne ja takistab öeldu mõistmist.

2.2. KIRJANDUS

2.2.1. Õppeaine kirjeldus

Kirjandus on alates 5. klassist eraldi õppeaine, milles õpilane arendab oma lugejaoskusi, kujundlikku mõtlemist ja verbaalset loomevõimet. Ilukirjanduse ja rahvaluule lugemise, analüüsi ja tõlgendamise kaudu kujundab õpilane oma esteetilisi hoiakuid ja eetilisi tõekspidamisi, arendab enda mõtte- ja tundemaailma. Kirjandusõpetus toetab õpilase isiksuse kujunemist, individuaalse ja kogukondliku identiteedi määratlemist, laiemalt aga kultuuri eripära ja mitmekülgse teadvustamist.

Lugemis- ja tekstitoimingud on kirjandusõpetuse loomulik ja vajalik alus, sest kirjandust saab õppida vaid lugedes. Eesmärgistatud lugemine, eri lugemisviiside ja -mudelite kasutamine, lugemisülesannete täitmine, oma lugemisoskuse hindamine ja lugemiskogemuse jagamine toetab õpilase kujunemist oskuslikuks lugejaks. Põhikooli kirjandusõpetuses loetakse õpilastele lähedasi ja olulisi teemasid käsitlevaid ilukirjandusteoseid, mis aitavad mõista inimestevahelisi suhteid ja arendada empaatiavõimet, kujundada õpilase lugemisharjumusi ning tugevdada tema sisemist motivatsiooni lugeda. Tehnoloogiliselt laienenud lugemisvõimaluste hulgast valib õpilane endale sobivad, tundes paberraamatu kui peamise trükise kõrval ka audio- ja e-raamatute kasutamise ning sisu omandamise spetsiifikat.

Järk-järgult kirjanduse väljendusvahendeid tundma õppides ja muid tekstist arusaamist toetavaid oskusi omandades jõuab õpilane teose kui terviku tähendusvälja mõistmiseni ja selle väärtustamiseni. Eri liiki ilukirjandustekste, nii tervikteoseid kui ka tekstikatkendeid lugedes saab õpilane erinevaid lugemis- ja analüüsikogemusi, arendab oma interpreteerimis- ja sünteesivõimet, täiendab oma keelepädevust, sh sõnavara ja õigekeelsust, suhestab ennast aktuaalsete eluliste teemade ja probleemidega, kujundades seeläbi mina- ja maailmapilti. Tekstianalüüsi ja -tõlgendamise oskus on põhikooli kirjandusõpetuse põhieesmärk, mis on lahutamatu kirjanduse poeetika tundmisest, sealhulgas kujundlikkuse mõistmisest selle mitmetähenduslikkuses ja terviklikkuses. Ilukirjandusteose eritlemiseks peab õpilane valdama metakeelt kui tööriistakasti, mis avaks talle poeetilise teksti väljenduslikud võtted ja tähenduste paljususe.

Kirjandusteoste valiku põhikriteeriumideks on kunstiväärtus, humanistlik suunitlus ning positiivne mõju õpilastele, teoses püstitatud probleemide aktuaalsus õpilaste kõlbelisel kasvatamisel ning sallivuse kujundamisel. Samuti peetakse teoste valikul silmas õpilaste eakohaseid psühholoogilisi ja intellektuaalseid võimeid ning huvisid. Lugemisvara valikul arvestatakse eesti ja maailmakirjanduse, klassikalise ja tänapäeva kirjanduse ning eri žanre esindavate luule-, proosa- ja draamateoste põhjendatud proportsioone, nais- ja meesautorite esindatust ning kooliastmele kohaseid teemavaldkondi. Tervikteoste valikul võib õpetaja jagada soovitusi, arvestades nii õpilaste eelistusi, huvisid kui ka lugemisvõimet. Põhikoolis on kohustuslik lugeda igas klassis vähemalt neli tervikteost, kuid soovitus on lektüürraamatute arvu võimaluse korral suurendada ja õpilasi valikutesse kaasata.

Kultuuri järjepidevust ja põlvkondlikku sidusust silmas pidades peab tervikteoste soovituslik valik sisaldama rohkesti eesti väärtkirjandust (sh tüvitekste, klassikateoseid), mida käsitletakse ühiselt.

II kooliastmes kuuluvad olulise lugemisvara hulka E. Raua „Kalevipoja“ adaptatsioon, E. Bornhöhe „Tasuja“, J. Krossi „Mardileib“, F. R. Kreutzwaldi „Eesti rahva ennemuistsed jutud“ või muud eesti muinasjutu- või muistendikogumikud.

III kooliastmes kuuluvad olulise lugemisvara hulka A. Kitzbergi „Libahunt“, E. Vilde „Pisuhänd“, O. Lutsu „Kevade“, A. H. Tammsaare „Kõrboja peremees“ ja A. Kiviräha „Rehepapp“. Eesti luule esindusautorid põhikoolis on L. Koidula, Juhan Liiv, M. Under, H. Runnel ja L. Tungal.

Et toetada paikkondlikku identiteeti ja teadvustada rahvapärimuse rolli kultuuris, pööratakse kirjandusõpetuses tähelepanu regionaalsele kirjandusele ja folklooripärandile. Traditsioonilist folkloorikäsitlust tuleb tänapäevastada, et õpilane mõistaks paremini pärimuskultuuri olemust ja funktsioone, suudaks õpituga paremini suhestuda ning tajuks, et folkloor on elav ja ajas muutuv nähtus. Pärimuskultuuri tundmine õpetab õpilast väärtustama ja hoidma rahvus- ja omakultuuri.

Kirjandustundides tegeleb õpilane ka aimetekstidega, mis on seotud kirjanike ja teiste kultuurilooliselt tähenduslike isikutega (nt elulugu, intervjuu autoriga), ja meediatekstidega, mis vahendavad kirjandusteoste kohta arvustavaid seisukohti (nt raamatututvustus, arvustus, blogi). Kultuuriloolised tekstid avavad identiteeti kujundavaid asjaolusid, aitavad mõista minevikku ja olevikku, kujundavad ajaloo- ja kultuuriteadvust. Ühtlasi õpib õpilane tundma teose kirjanduslikku ja ajaloolist konteksti ning autorist lugejani kulgevat kirjandusprotsessi. Kirjandusteoste üle arutlemiseks ja nende sügavuti mõistmiseks peab õpilane tundma kirjandusteaduslikku mõistestikku ja kirjanikega seotud kultuuriloolist tausta. Eelkõige on tähtis, et säiliks lugemishuvi ja areneksid tõlgendusoskused, kuid selleks on tarvis ka faktiteadmisi ja mõistevaramut.

Õppeprotsessis pakutakse õpilasele rohkesti omaloomingulisi, sealhulgas kirjandusteoste, teistele tekstidele ja oma elamustele tuginevaid kirjutamiskogemusi, et ergutada ja väärtustada loovust ning tuua esile oma isikupära ja anne. Eneseväljendusoskuse igakülgse arendamise huvides analüüsib õpilane tekste ja katsetab omaloomingut nii kirjalikult kui ka suuliselt.

Suulised sooritusülesanded, sh jutustamine ja esitamine on olulised just jagamis- ja tagasisidekogemuse saamiseks. Loominguline eneseväljendus kirjanduse õppimisel hõlmab muu hulgas suhtlemist veebikeskkondades, info hankimist ja kriitilist hindamist, digitaalse sisu loomist, selle muutmist ja taasesitamist.

Kirjandusõpetuse kaudu suunatakse õpilast mõistma kunstiliikide vahelisi seoseid, avastama viise, kuidas kirjanduslikud süžeed, karakterid, teemad ja motiivid leiavad kasutamist ning edasiarendamist teatris, filmis, muusikas ja kujutavas kunstis. Kirjandus lõimub eeskätt keeleõpetusega, aga ka kõikide teiste õppeainetega ning toetab õppesisu ja õpitulemuste kaudu õppekava üldpädevuste kujundamist ja läbivate teemade käsitlemist. Läbivate teemade käsitlemise iseloom, sügavus ja raskuspunkt on klassiti erinev ning paljuski seotud kirjandustekstide valikuga.

Lõiming

Ilukirjandusteoste käsitlemist on võimalik horisontaalselt lõimida teiste õppeainetega esmajoonel teema- ja probleemipõhiselt. Kirjandus õppeainena lõimub mitmete lähiümbruse aladega, nagu **folkloor, teater, film, muusika, kujutav kunst**. Eesti keele ja kirjanduse õpetamist seob näiteks tekstikeskne lähenemisviis ja keeleliste osaoskuste, nagu kuulamis-, kõnelemis-, lugemis- ja kirjutamisoskuste arendamine. Kirjandusõpetust on soovitatav lõimida teksti- ja keeleõpetusega, seda eeskätt poeetika kui kujundliku mõtte ja väljenduse käsitlemisel.

Ajalugu on lõimitud kirjandusõpetusega muistendite, näiteks vägilas- ja ajalooliste muistendite teema kaudu, ent ka ajalooliste jutustuste ja romaanide kaudu, kus tähtis on minevikulise olustiku, sündmuste ja isikute kujutamine. Eesti aja- ja kultuurilugu aitavad kirjandustundides tutvustada kultuurinähtuste ja kultuurilooliste isikute kohta koostatavad omaloomingulised tööd (lühiuurimused, teemamapid, slaidiesitlused). Kirjanduslikud õppekäigud on üldjuhul seotud ka kodulooga: sõites Eestis võib tutvuda kodumaa aja- või kultuurilooliselt tähtsate paikadega.

Inimese- ja ühiskonnaõpetust toetab kirjandus mitmel moel, seda just väärtushoiakute ja kõlblusküsimuste osas. Kahtlemata aitab ilukirjandusteoste lugemine ja analüüs kujundada õpilase maailmapilti, mõista ajaloosündmusi, orienteeruda ühiskonnaelus ja inimsuhetes. Kirjandusteoste tüüpi tuginedes võib arutleda ühiskonnareeglite üle või kirjeldada mõne ajastu ühiskondlik-kultuurilist tausta.

Kirjandusteoste mõistmisele aitavad kaasa **loodusõpetuses** saadud teadmised, sest paljudest ilu- ja aimekirjandusteostest võib leida looduskeskkonna kujutamist, fauna ja flora kirjeldusi. Sedalaadi tekstide lugemine aitab omakorda kaasa looduse tundmaõppimisele ja väärtustamisele. Koolikirjanduse klassikasse kuuluvad näiteks G.Durrelli „Minu pere ja muud loomad“, A.Mälgu „Jutte lindudest“, H.Jõgisalu „Nõiutud allikas“, J.Rannapi „Viimane valgesulg“, A.Turovski „Minu loomad“ jt. Lastele on kirjutatud antropomorfiseeritud loomtegelastega kunstmuinasjutte, näiteks R.Kiplingi „Džungliraamat“, K.Grahame'i „Pajud tuules“, H.Loftingi „Doktor Dolittle“, R.Rohti „Jutte loomadest“ jt. Looduskirjeldusi kohtab paljudes klassikateostes, näiteks maastiku kirjeldused A.H.Tammsaare „Kõrboja peremehes“ või soo kirjeldused J.Liivi „Varjus“. Loodus on pakkunud rohkelt ainetikku paljudele lasteluule klassikutele, nagu K.E.Sööt, E.Enno, H.Mänd, E.Niit, J.Kaplinski, O.Arder, H.Runnel, V.Luik jt. Mitmetes lasteraamatutes käsitletakse keskkonnatemaatikat, näiteks E.Raua „Naksitrallid“, A.Perviku „Kunksmoor“, E.Valteri „Pokuraamat“, P.Raua „Sanna ja salakütid“. Isiklikult tähtsate looduspaikade ja -koosluste kirjeldamist kohtab autobiograafiates ja memuaarides, ent ka loodus- ja armastusluules. Loomulikult tuleb mees pidada, et ilukirjanduses kujutatu ei pruugi olla täpselt kooskõlas teadusliku teadmise, seepärast tuleb juturaamatute looduskirjelduste puhul mõista selle kunstilisi taotlusi.

Kunstiainete õpet toetab eeskätt kirjanduse kui kunstiaine õppimine. Kunsti ja kirjanduse ühiseks jooneks on tutvumine erinevate rahvaste kultuuriga ning loomingu väärtustamine, samuti loovvõimete, mõtte- ja tundemaailma arendamise kaudu oma identiteedi ja isikupärase maailmapildi loomise toetamine. Kirjandusteose analüüs soodustab arusaamist kujundlikust väljendusviisist, mis aitab kaasa ka teiste kunstiliikide kujundipõhisele mõistmisele. Kirjandusteoste illustatsioonide analüüs toetab kujutava kunsti spetsiifika ja väljendusvahendite mõistmist. Nii nagu portree joonistamisel on oluline tabada isiku olemuslikke jooni (vorme, proportsioone, ehitust, detaile), nii peab ka kirjandusteoseid lugedes märkama tegelase välimust (näojooned, miimika, kehakuju, žestid, liigutused, rietus, värvid) ja sisemust (mõtted, tunded, soovid, käitumine) kujundavaid detaile. Loetud teoste põhjal võib portreerida tegelasi, joonistada tegelassuhete või tegevuspaikade kaardi, draamatekstide puhul võib joonistada lavasteeni kujundust ja tegelaste kostüüme. Kirjandust ja kunsti ühendavaks tegevuseks on kindlasti luuletuste illustreerimine või arvutil kujundamine, aga ka luuletustest inspireeritud maalimine. Raamatutele võib valmistada ekliibriseid või reklaamplakateid.

Kirjandusteose käsitlemise illustreerimine vastava ajastu **muusikaga** toetab arusaamist muusika emotsionaalsest mõjust ning eri muusikavoolude eripärast ja seostest ajastu kunstisuundumustega. Tihedam seos kirjanduse ja muusika vahel ilmneb kindlasti rahvalauludes, kus võrdselt olulised on nii tekst, meloodia kui ka esitus – neile aspektidele tähelepane pöörates väärtustatakse pärimuskultuuri ja keelt. Kirjandus kohtub muusikaga ka laulusõnades: tohutul hulgal on viisistatud ja erinevates stiilides interpreteeritud eesti luuletajate tekste, mille kuulamine kirjandustundides on oluline nii tõlgendusampluaa rikastamise kui ka tunnimeeleolu kujundamise seisukohalt. Teatavat muusikalist tunnetust eeldab mitmete kõlaga seotud keelenähtuste tundmaõppimine, nagu välde, rõhk ja kõnetakt, samuti värsimõõt, alg- ja lõppriim. Trohheust võib õpetada kui marsirütmi, daktüli võib aga võrrelda valsiga, jam matkib inimese tavakõnet.

Põnevaid seoseid pakub kirjandus- ja **liikumisõpetus**, näiteks paljudes laste- ja noorteraamatutes peavad tegelased tähtsaks sportimist (nt R.Janno „Vutimehed“, J.Rannapi „Agu Sihvka annab aru“, J.Põldma „Džuudopoisid“, M.Tiksi „Korvpalliromaan“, M.Karu „Nullpunkt“, Contra spordiluule). Huvilistele võib õpetaja soovitada lugeda kuulsate sportlaste (auto)biograafiaid ja memuaare või aimekirjanduslikke olümpiaaraamatuid. Eesti keele ja kirjanduse tunnid, kus kirjutatakse sporditeemalisi luuletusi, jutte, dialooge, arutlusi, reportaaže või koostatakse viktoriini- ja intervjuuküsimusi, spordiürituste plakateid ja reklaamtekste, aitavad populariseerida sportlikke harrastusi ja tervislikke eluviise. Linnaruumis võib võimalusel korraldada kirjanduslikke orienteerumismänge, kus on ühendatud füüsiline liikumine ja kirjanduslikud teadmised.

Kõikide õppeainete lõimimist siinkohal näitlikustada ei jõua, aga need võimalused on ainekavades olemas. Iga õpetaja peab ka ise sildu looma, seoseid avastama, otsima loovaid lõimimisvõimalusi nii ainekavade kui ka koostöövõimalusi kollegiaalsel tasandil.

2.2.2. Kooliastme lõpuks taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud

II kooliaste (5.–6. klass)	III kooliaste
Õpilane:	Õpilane:
1) õpib tundma kirjandust ja pärimust rahvuskultuuri osana, tutvub eri rahvaste kirjanduse ja kultuuriga;	1) süvendab oma arusaama kirjandusest kui kultuuri- ja kunstinähtusest, selle rollist identiteedi kujundamisel ja ühiskonna mõtestamisel, tunneb ning väärtustab rahvuskultuuri traditsioone ja pärimust;

2) arendab oma loovvõimeid, jutustamis- ja esitamisoskust, kirjutab eakohasel tasemel ja keeleliselt korrektseid kirjeldavas, jutustavas ja arutlevas laadis ning eri žanrites tekste, väljendab oma arvamust nii suuliselt kui ka kirjalikult;	2) arendab oma loovvõimeid, jutustamis- ja esitamisoskust, kirjutab eakohasel tasemel ja keeleliselt korrektseid kirjeldavas, jutustavas ja arutlevas laadis ning eri žanrites tekste, väljendab ja põhjendab oma arvamust nii suuliselt kui ka kirjalikult;
3) leiab, hindab kriitiliselt ja kasutab otstarbekalt eri allikates ja keskkondades pakutavat teavet;	3) leiab, hindab kriitiliselt ja kasutab otstarbekalt eri allikates ja keskkondades pakutavat teavet; arvestab teabe kasutamise ja avaldamise head tava ning õiguslikke sätteid;
4) õpib tundma ilukirjandusteose poeetikat, iseloomustab ja võrdleb teose tegelasi, kirjeldab süžeed ja olustikku ning sõnastab peamõtte, tõlgendab kujundlikku keelt ja rikastab oma sõnavara;	4) õpib mitmekülgsemalt ja sügavamalt tundma ilukirjandusteose poeetikat, analüüsib teose süžeed, tegelasi ja olustikku, märkab kompositsiooni erijooni ning arutleb käsitletud probleemide ja väärtuste üle, tõlgendab kujundlikku keelt ja rikastab oma sõnavara;
5) loeb, analüüsib ja mõistab jõukohase keerukusega eri žanris laste- ja noortekirjandust nii eesti kui ka maailmakirjandusest, loeb luule-, proosa- ja draamatekste, arendab oma lugemisoskusi;	5) loeb, analüüsib, tõlgendab ja mõistab nii eakohast noortekirjandust kui ka eri žanrites eesti ja maailmakirjanduse klassikat, loeb luule-, proosa- ja draamatekste, arendab oma lugemisoskusi;
6) rikastab lugedes oma mõtte- ja tundemaailma, täiendab enda kultuuri- ja kirjandusteadmisi, kujundab esteetilisi hoiakuid ja eetilisi tõekspidamisi.	6) rikastab lugedes oma mõtlemis- ja väljendusoskust, täiendab enda kultuuri- ja kirjandusteadmisi, kujundab esteetilisi hoiakuid ja eetilisi tõekspidamisi.

2.2.3. II KOOLIASTE

2.2.3.1. Õpitulemused II kooliastmes

Õpilane:

- 1) loeb laste- ja noortekirjandusteoseid nii eesti kui ka maailmakirjandusest, sealhulgas vähemalt kaheksa tervikteost;
- 2) loeb ladiusalt ja mõtestatult eri žanris luule-, proosa- ja draamatekste, kasutab õpetaja juhendamisel põhilisi lugemisvõtteid ja -viise, jälgib ja hindab oma lugemist;
- 3) tutvustab loetud raamatut ja selle autorit ning jagab oma lugemiskogemust;
- 4) loeb kirjandusvaldkonnaga seotud aime- ja meediatekste, kasutab teabe hankimiseks sobivaid allikaid ja keskkondi;

- 5) kasutab otstarbekalt eri allikatest ja keskkondadest hangitud teavet, eristab oma ja laenatud teksti, nimetab ja märgib kasutatud allikad;
- 6) väärtustab nii paikkondlikku kui ka kogu Eestit ühendavat eripärast paljutahulist kultuuri;
- 7) õpib tundma kultuuri eri ilminguid, sealhulgas teatri- ja filmikunsti, pärimus- ja muuseumikultuuri;
- 8) eristab ilukirjanduse ja rahvaluule põhiliike ning olulisemaid žanre, nimetab nende tunnuseid ja toob näiteid;
- 9) nimetab luuletuse teema ja kirjeldab selle meeleolu, märkab keele- ja vormikasutuse iseärasusi, mõtestab lahti luuletuse kujundlikkust;
- 10) koostab proosa- või draamateksti kohta kava küsimuste, väidete või märksõnadena, kirjutab kokkuvõtte;
- 11) nimetab teose teema, arutleb tegelastega seotud probleemide ja väärtushoiakute üle, sõnastab teose peamõtte;
- 12) iseloomustab ja võrdleb tegelasi, kirjeldab nendevahelisi suhteid ja hindab tegelaste käitumist;
- 13) järjestab loo sündmused ning põhjendab toimumisaja ja -koha valikut;
- 14) rikastab oma sõnavara, otsib teavet tundmatute sõnade ja väljendite kohta;
- 15) kirjutab eri žanris omaloomingulisi töid, sealhulgas kirjeldavaid ja jutustavaid tekste;
- 16) osaleb arutelus, avaldab ja põhjendab oma arvamust, valib kirjandusteosest rääkides tekstist sobivaid näiteid, teeb koostööd;
- 17) esitab (peast) luuletuse, lühikese proosa- või rolliteksti, taotleb esituse ladusust, selgust ja tekstitäpsust;
- 18) mõtestab lahti esitatud teksti tähendused, annab tagasisidet enda ja teiste esitusele;
- 19) jutustab mõttelt sidusa tervikliku ülesehitusega selgelt sõnastatud loo, tugineb kirjanduslikule tekstile, tõsielusündmusele või oma fantaasiale;
- 20) jutustab tekstilähedaselt või kokkuvõtvalt kavapunktide järgi, märksõnade abil või piltteksti põhjal;
- 21) kasutab tekstianalüüsis õigesti kirjanduse põhimõisteid.

2.2.3.2. Õpitulemused, õppesisu ja hindamine

5. KLASS

Mälu- ehk faktiküsimuste ja fantaasiaküsimuste koostamine. Küsimustele vastamine oma sõnastuses ning tekstile toetudes (tsiteerimine). Teksti plaani koostamine. Kavapunktide pealkirjastamine ühe sõna, väite, küsimuse või tsitaadiga. Teksti põhiteema ja idee määramine. Arutlemine samasuguse teema kajastuse üle varem käsitletud teostes. Isikliku arvamuse sõnastamine, väljendades suhtumist teose teemasse ja ideesse. Illustriativsete näidete toomine tekstist ja igapäevaelust. Tegelaste või tegelasarühmade vahelise põhikonflikti väljatoomine, selle tekkepõhjuste ja lahendusvõimaluste selgitamine. Kirjeldatud sündmuste koha ja aja ning nende põhjuse-tagajärje seose väljatoomine. Pea- ja kõrval tegelased, jutustamine esimeses ja kolmandas isikus. Sõnavara ja väljendusoskuse rikastamine. Kunstiliste detailide märkamine, tundmatute sõnade ja väljendite selgitamine.

Õpitulemused	Õppesisu
5. klassi õpilane: 1) eristab ilukirjanduse ja rahvaluule põhiliike ning olulisemaid žanre, nimetab nende tunnuseid ja toob näiteid; 2) õpib tundma kultuuri eri ilminguid, sealhulgas teatri- ja filmikunsti, pärimus- ja muuseumikultuuri; 3) nimetab teose teema, arutleb tegelastega seotud probleemide ja väärtushoiakute üle, sõnastab teose peamõtte; 4) kasutab tekstianalüüsis õigesti kirjanduse põhimõisteid;	Ajaloolis-kirjanduslikud teadmised ja mõisted. Muinasjuttude liigid: imemuinasjutt, olustikuline muinasjutt, loomamuinasjutt. Kunstmuinasjutt. Fantaasiajutt. Kunstiteose teema ja idee. Süžee ja faabula. Kompositsioon, selle põhielemendid: ekspositsioon, tegevuse areng, kulminatsioon, lahendus, epiloog. Eepika, lüürika, draama. Kirjandusžanrid: jutustus, novell, valm, poem. Näidend, tegelased, repliik. Looduskirjeldus, interjäär, portree. Kunstiline detail. Luulekeele iseärasused. Kahesilbiline värsijalg. Kujutus- ja väljendusvahendid: epiteet, võrdlus, metafoor, isikustamine, hüperbool. Allegooria. Huumor ja satiir.
1) valib ja loeb sobivaid tervikteoseid nii eesti kui ka maailma lastekirjandusest; 2) teeb loetust kokkuvõtte ning annab lugemissoovitusi kaaslastele; 3) tutvustab loetud raamatut ja selle autorit ning jagab oma lugemiskogemust; 4) loeb kirjandusvaldkonnaga seotud aime- ja meediatekste, kasutab teabe hankimiseks sobivaid allikaid ja keskkondi;	Raamatu roll inimese elus Kirjandus kui sõnakunst. Kirjandus ja teised kunstiliigid. Kultuuride mitmekesisus. Lugupidav suhtumine teistesse kultuuridesse ja rahvastesse. Erinevused ja sarnasused kommetes, traditsioonides, usus. Põhiandmed autorite, kõnealuste teoste loomise ajastu ning neis kujutatud aja kohta. Kompositsioon, selle põhielemendid: ekspositsioon, tegevuse areng, kulminatsioon, lahendus, epiloog. Kirjandusžanrid: jutustus, novell, valm.

<p>5) jutustab ja kirjutab loetust, nähtust ning kuuldust, suhtleb kaaslasega ja rühmas;</p>	
<p>1) teeb loetust kokkuvõtte ning annab lugemissoovitusi kaaslastele; 2) loeb mõtestatult, nimetab teksti teema ja sõnastab lühidalt peamõtte; 3) sõnastab teksti kohta küsimusi ja esitab vastuväiteid, avaldab arvamust;; 4) tunneb teabekeskondi ning visuaalseid ja tekstilisi infoallikaid, leiab neist vajaliku teabe;</p>	<p>Hea ja kurja probleem. Kõlbelise ideaali väljendumine suulises rahvaloomingus. Ustavus, julgus, tööarmastus, õiglus, arukus rahva ettekujutustes. Elulaadi, elukogemuse, elutarkuse peegeldumine rahvaluuleteostes. Suuline rahvalooming, rahvaluule žanrid: muinasjutt, vanasõna, kõnekäänd, mõistatus, legend (pärimus). Müüdid.</p>
<p>1) sõnastab teksti kohta küsimusi ja esitab vastuväiteid, avaldab arvamust; 2) jutustab ja kirjutab loetust, nähtust ning kuuldust, suhtleb kaaslasega ja rühmas; 3) kasutab õigekirja kontrollimiseks ja tähenduste leidmiseks trüki- ja digisõnastikke, leiab sõnaartiklist vajaliku teabe.</p>	<p>Kõlbeline jõud kokkupuutes inimlike pahedega. Usk õigluse võidusse. Väline ja sisemine ilu. Eluvaate valik: kas elada endale või teha rõõmu teistele? Eluraskuste ületamine – headuse ja õigluse võidu kohustuslik tingimus? Kõlbelisuse poetilised tunnid. Inimlik tänulikkus ja tänamatus. Kasvatamatud ja harimatud meie keskel. Teod kui inimese väärtuse mõõt. Üksindusprobleem.</p>
<p>1) väärtustab nii paikkondlikku kui ka kogu Eestit ühendavat eripärast paljutahulist kultuuri; 2) kavandab oma tekstide kirjutamist, täiendab ja muudab oma teksti, loeb kirjutatu üle ja teeb parandusi, vormistab korrektse töö nii käsikirjas kui ka arvutis;</p>	<p>Ajalooline sündmus kui rahvusliku uhkuse aine. Minevik, tänapäev, tulevik. Elu ja selle sünged küljed. Enda väärtuse tunnetamise probleem. Inimese vastutus oma käitumise ja tehtud otsuste eest. Argus ja lipitsemine kui ajatud omadused.</p>
<p>1) loeb ladiusalt ja mõtestatult eri žanris luule-, proosa- ja draamatekste, kasutab õpetaja juhendamisel põhilisi lugemisvõtteid ja -viise, jälgib ja hindab oma lugemist; 2) väärtustab nii paikkondlikku kui ka kogu Eestit ühendavat eripärast paljutahulist kultuuri; 3) nimetab luuletuse teema ja kirjeldab selle meeoleolu, märkab keele- ja vormikasutuse iseärasusi, mõtestab lahti luuletuse kujundlikkust; 4) esitab (peast) luuletuse, lühikese proosa- või rolliteksti, taotleb esituse ladiusust, selgust ja tekstitäpsust;</p>	<p>Kodumaa poeetiline kujund. Kodumaa looduse ilu. Inimese ja looduse harmoonia. Idee inimese ja looduse ühtsusest. Loodusesse säästva suhtumise vajalikkus. Suhtumine loomadesse kui kõlbelisuse mõõt. Inimese vastutus loodushoiu eest. Luulekeele iseärasused. Kahesilbiline värsijalg. Kujutus- ja väljendusvahendid: epiteet, võrdlus, metafoor.</p>

<p>1) loeb ja mõistab eakohaseid õpi- ja elutabelisi ning huvivaldkondade tekste; 2) rakendab omandatud keeleteadmisi tekstiloomes ja -analüüsis;</p>	<p>Perekond, suhted pereliikmete vahel. Põlvkondade järjepidevus.</p>
<p>1) esineb suuliselt, võtab sõna, koostab ja peab lühikese ettekande; 2) lahendab lihtsamaid probleemülesandeid paaris- ja rühmatöös; 3) kirjutab eesmärgipäraselt ja olukohaselt eri liike eakohaseid tekste;</p>	<p>Sõprus ja osavõtlikkus. Õiglase ja ebaõiglase maailma tunnetamine. Lugeja kaasatundmine ja kaasaelamine kui enese tunnetamine ja kasvatamine. Karakterite omapära ja nende kokkupõrge. Vastastikuse abi osutamine ohumomendil kui täiskasvanulikkuse tunnus. Rõõm tehtud tööst.</p>
<p>1) kavandab oma tekstide kirjutamist, täiendab ja muudab oma teksti, loeb kirjutatu üle ja teeb parandusi, vormistab korrektse töö nii käsikirjas kui ka arvutis.</p>	<p>Koolielu naljakast vaatenurgast.</p>

Autorid ja teosed

Tüvitekste:

Rahvaluule. Müüdid (1–2). Vene muinasjutud. Eesti muinasjutud. Mõistatused.

F. R. Kreutzwaldi „Eesti rahva ennemuistsed jutud“ või muud eesti muinasjutu- või muistendikogumikud. Vanasõnad ja kõnekäänud. Paikkondliku algupäraga (nt Tallinna) legendid. E.Raud „Kalevipoja“ adaptatsioon.

Ilukirjandus. Ivan Krõlovi valmid; Aleksandr Puškini luuletused; Mihhail Lermontovi luuletused; Anton Tšehhovi „Lapsed“; Leonid Andrejevi „Kussaka“; Ivan Bunini luuletused; Vsevolod Garšini „Muinasjutt kärnkonnast ja roosist“; Konstantin Paustovski „Kass-varas“; vähemalt kaks uudisproosateost õpetaja valikul; kaks vabalt valitud luulekogu;

Jaan Krossi „Mardileib“; Eno Raud „Roostevaba mõök“; Friedebert Tuglase „Siil“, vähemalt üks paikkondliku autori proosa- või luuleteos;

Hans Christian Anderseni „Tigu ja roosipõõsas“.

6. KLASS

Mälu- ehk faktiküsimuste ja fantaasiaküsimuste koostamine. Küsimustele vastamine oma sõnastuses ning tekstile toetudes (tsiteerimine). Teksti plaani koostamine. Kavapunktide pealkirjastamine ühe sõna, väite, küsimuse või tsitaadiga. Teksti põhiteema ja idee määramine. Arutlemine samasuguse teema kajastuse üle varem käsitletud teostes. Isikliku arvamuse sõnastamine, väljendades suhtumist teose teemasse ja ideesse. Illustriativsete näidete toomine

tekstist ja igapäevaelust. Tegelaste või tegelaserühmade vahelise põhikonflikti väljatoomine, selle tekkepõhjuste ja lahendusvõimaluste selgitamine. Kirjeldatud sündmuste koha ja aja ning nende põhjuse-tagajärje seose väljatoomine. Faabula ja süžee, pea- ja kõrval tegelased, jutustamine esimeses ja kolmandas isikus. Sõnavara ja väljendusoskuse rikastamine. Kunstiliste detailide märkamine, tundmatute sõnade ja väljendite selgitamine.

Õpitulemused	Õppesisu
<p>6. klassi õpilane:</p> <p>1) eristab ilukirjanduse ja rahvaluule põhiliike ning olulisemaid žanre, nimetab nende tunnuseid ja toob näiteid;</p> <p>2) õpib tundma kultuuri eri ilminguid, sealhulgas teatri- ja filmikunsti, pärimus- ja muuseumikultuuri;</p> <p>3) nimetab teose teema, arutleb tegelastega seotud probleemide ja väärtushoiakute üle, sõnastab teose peamõtte;</p> <p>4) kasutab tekstianalüüsis õigesti kirjanduse põhimõisteid;</p>	<p>Ajaloolis-kirjanduslikud teadmised ja mõisted.</p> <p>Muinasjuttude liigid: imemuinasjutt, olustikuline muinasjutt, loomamuinasjutt. Kunstmuinasjutt. Fantaasiajutt. Kunstiteose teema ja idee. Süžee ja faabula. Kompositsioon, selle põhielemendid: ekspositsioon, tegevuse areng, kulminatsioon, lahendus, epiloog. Eepika, lüürika, draama. Kirjandusžanrid: jutustus, novell, valm, poem. Näidend, tegelased, repliik. Looduskirjeldus, interjäär, portree. Kunstiline detail. Luulekeele iseärasused. Kahesilbiline värsijalg. Kujutus- ja väljendusvahendid: epiteet, võrdlus, metafoor, isikustamine, hüperbool. Allegooria. Huumor ja satiir.</p>
<p>1) valib ja loeb sobivaid tervikteoseid nii eesti kui ka maailma lastekirjandusest;</p> <p>2) teeb loetust kokkuvõtte ning annab lugemissoovitusi kaaslastele;</p> <p>3) tutvustab loetud raamatut ja selle autorit ning jagab oma lugemiskogemust;</p> <p>4) loeb kirjandusvaldkonnaga seotud aime- ja meediatekste, kasutab teabe hankimiseks sobivaid allikaid ja keskkondi;</p> <p>5) jutustab ja kirjutab loetust, nähtust ning kuuldust, suhtleb kaaslasega ja rühmas.</p>	<p>Raamatu roll inimese elus.</p> <p>Kirjandus kui sõnakunst. Kirjandus ja teised kunstiliigid. Kultuuride mitmekesisus. Lugupidav suhtumine teistesse kultuuridesse ja rahvastesse. Erinevused ja sarnasused kommetes, traditsioonides, usus. Põhiandmed autorite, kõnealuste teoste loomise ajastu ning neis kujutatud aja kohta. Kompositsioon, selle põhielemendid: ekspositsioon, tegevuse areng, kulminatsioon, lahendus, epiloog. Kirjandusžanrid: jutustus, novell, valm.</p>
<p>1) teeb loetust kokkuvõtte ning annab lugemissoovitusi kaaslastele;</p> <p>2) loeb mõtestatult, nimetab teksti teema ja sõnastab lühidalt peamõtte;</p> <p>3) sõnastab teksti kohta küsimusi ja esitab vastuväiteid, avaldab arvamust;</p> <p>4) tunneb teabekeskkondi ning visuaalseid ja tekstilisi infoallikaid, leiab neist vajaliku teabe.</p>	<p>Hea ja kurja probleem.</p> <p>Kõlbelise ideaali väljendumine suulises rahvaloomingus. Ustavus, julgus, tööarmastus, õiglus, arukus rahva ettekujutustes. Elulaadi, elukogemuse, elutarkuse peegeldumine rahvaluuleteostes. Suuline rahvalooming, rahvaluule žanrid: muinasjutt, vanasõna, kõnekäänd, mõistatus, legend (pärimus). Müüdid.</p>

<p>1) sõnastab teksti kohta küsimusi ja esitab vastuväiteid, avaldab arvamust; 2) jutustab ja kirjutab loetust, nähtust ning kuuldust, suhtleb kaaslasega ja rühmas; 3) kasutab õigekirja kontrollimiseks ja tähenduste leidmiseks trüki- ja digisõnastikke, leiab sõnaartiklist vajaliku teabe.</p>	<p>Kõlbeline jõud kokkupuutes inimlike pahedega. Usk õigluse võidusse. Väline ja sisemine ilu. Eluvaate valik: kas elada endale või teha rõõmu teistele? Eluraskuste ületamine – headuse ja õigluse võidu kohustuslik tingimus? Kõlbelisuse poeetilised tunnid. Inimlik tänulikkus ja tänamatus. Kasvatamatud ja harimatud meie keskel. Teod kui inimese väärtuse mõõt. Üksindusprobleem.</p>
<p>1) väärtustab nii paikkondlikku kui ka kogu Eestit ühendavat eripärast paljutahulist kultuuri; 2) kavandab oma tekstide kirjutamist, täiendab ja muudab oma teksti, loeb kirjutatu üle ja teeb parandusi, vormistab korrektse töö nii käsikirjas kui ka arvutis.</p>	<p>Ajalooline sündmus kui rahvusliku uhkuse aine. Minevik, tänapäev, tulevik. Elu ja selle sünged küljed. Enda väärtuse tunnetamise probleem. Inimese vastutus oma käitumise ja tehtud otsuste eest. Argus ja lipitsemine kui ajatud omadused.</p>
<p>1) loeb ladiusalt ja mõtestatult eri žanris luule-, proosa- ja draamatekste, kasutab õpetaja juhendamisel põhilisi lugemisvõtteid ja -viise, jälgib ja hindab oma lugemist; 2) väärtustab nii paikkondlikku kui ka kogu Eestit ühendavat eripärast paljutahulist kultuuri; 3) nimetab luuletuse teema ja kirjeldab selle meeoleu, märkab keele- ja vormikasutuse iseärasusi, mõtestab lahti luuletuse kujundlikkust; 4) esitab (peast) luuletuse, lühikese proosa- või rolliteksti, taotleb esituse ladiusust, selgust ja tekstitäpsust.</p>	<p>Kodumaa poeetiline kujund. Kodumaa looduse ilu. Inimese ja looduse harmoonia. Idee inimese ja looduse ühtsusest. Loodusesse säästva suhtumise vajalikkus. Suhtumine loomadesse kui kõlbelisuse mõõt. Inimese vastutus loodushoiu eest. Luulekeelee iseärasused. Kahesilbiline värsijalg. Kujutus- ja väljendusvahendid: epiteet, võrdlus, metafoor.</p>
<p>1) loeb ja mõistab eakohaseid õpi- ja elutarbelisi ning huvivaldkondade tekste; 2) rakendab omandatud keeleteadmisi tekstiloomes ja –analüüsis.</p>	<p>Perekond, suhted pereliikmete vahel. Põlvkondade järjepidevus.</p>
<p>1) esineb suuliselt, võtab sõna, koostab ja peab lühikese ettekande; 2) lahendab lihtsamaid probleemülesandeid paaris- ja rühmatöös; 3) kirjutab eesmärgipäraselt ja olukohaselt eri liike eakohaseid tekste.</p>	<p>Sõprus ja osavõtlikkus. Õiglase ja ebaõiglase maailma tunnetamine. Lugeja kaasatundmine ja kaasaelamine kui enese tunnetamine ja kasvatamine. Karakterite omapära ja nende kokkupõrge. Vastastikuse abi osutamine ohumomendil kui täiskasvanulikkuse tunnus. Rõõm tehtud tööst.</p>

1) kavandab oma tekstide kirjutamist, täiendab ja muudab oma teksti, loeb kirjutatu üle ja teeb parandusi, vormistab korrektse töö nii käsikirjas kui ka arvutis.	Koolielu naljakast vaatenurgast.
---	---

Lõiming

Lugemistegevused 5.–6. klassis toetavad mitmete üldpädevuste, sealhulgas **õpipädevuse** (sh lugemise vajalikkuse teadvustamine, iseenda lugemisoskuse hindamine, lugemistekstide valimine ja oma lugemistegevuse kavandamine, motivatsiooni ja enesekindluse tugevdamine) ning **suhtluspädevuse** (sh ilukirjanduse, teabe- ja tarbetekstide lugemine, tekstide eristamine, loetu põhjal vestlemine ja arutlemine) kujundamist.

Lugemisoskuse arendamine on otseselt seotud mitmete õppekava läbivate teemadega, sealhulgas **elukestva õppe ja karjääri planeerimisega** (sh teadlikud ja suunatud lugemisvalikud, lugemine kui vaimse elukeskkonna kujundamine), **teabekeskonnaga** (sh lugemine kui eneseharimine, tekstide kriitiline hindamine), **väärtuste ja kõlblusega** (sh väärtushoiakute kujundamine lugemise kaudu). Lugemisoskuse arendamine pole üksnes emakeeleõpetajate kohustus, seda peaks tegema kõikides õppeainetes. Küll aga on kirjanduse kui lugemiskeskse aine eripära juhatada õpilane ilukirjandustekstide maailma ja süüvida seda tüüpi tekstide poetikasse.

Autorid ja teosed

Tüvitekste:

Rahvaluule. Müüdid (1–2). Vene muinasjutud. Eesti muinasjutud. Mõistatused.

F. R. Kreutzwaldi „Eesti rahva ennemuistsed jutud“ või muud eesti muinasjutu- või muistendikogumikud. Vanasõnad ja kõnekäänud. Paikkondliku algupäraga (nt Tallinna) legendid.

Ilukirjandus. Ivan Krõlovi valmid; Aleksandr Puškini luuletused, „Dubrovski“;

Mihhail Lermontovi luuletused, „Mtsõri“; Lev Tolstoi „Kaukaasia vang“;

Ivan Turgenevi „Bežini aas“; Aleksandr Kuprini „Valge puudel“, Konstantin Paustovski „Vana kokk“;

Jevgeni Švartsi „Alasti kuningas“; vähemalt kaks uudisproosateost õpetaja valikul; kaks vabalt valitud luulekogu; Harri Jõgisalu „Rästik“; Jaan Rannapi „Agu Sihvka annab aru“, vähemalt üks paikkondliku autori proosa- või luuleteos; E. Bornhöhe „Tasuja“.

Hans Christian Anderseni „Ööbik”; Rudyard Kiplingi „Kass, kes kõndis omapead”; O. Henry „Viimane leht”;

Oscar Wilde'i „Tähepoiss”.

Hindamiskriteeriumid II kooliastmes

Kirjanduse õpitulemusi hinnatakse õpitulemustest eraldi alates 5. klassist. II kooliastmes hinnatakse kirjanduse õppimisel tervikteoste ja tekstikatkendite lugemist ja tutvustamist, tekstide jutustamist ja esitamist, kirjandustekstide analüüsi, tõlgendamist ja mõistmist, omaloomingulisi töid, kirjandusteadmisi (nt kirjandusmõistete ja kirjandusloolise konteksti tundmist).

Kirjanduse õpetamisel võib rakendada mitmesuguseid kontrolli ja hindamise meetodeid ning võtteid:

Suuline küsitlus, vestlus

- viktoriin, valikvastustega test või lünktekst;
- lugemiskontroll (fakti- ehk mäluküsimused teose kohta);
- analüüsi- ja tõlgendusülesanded (nõuavad arutlemist, argumenteerimist, võrdlemist);
- kirjanduslik essee;
- raamatuarvustus;
- omaloominguline töö (kirjeldus, jutt, luuletus, dialoog);
- teemamapp, õpimapp (portfolio).

Vestlus ja arutelu on kirjandusõpetuses äärmiselt olulised aktiivõppemeetodid: küsimusi esitades suunab õpetaja õpilasi mõtlema, oma seisukohti ja arvamusi väljendama, mis omakorda mõjutab hoiakute ja hinnangute kujunemist. Osalemine vestlustes ja aruteludes pakub õpilastele rohkesti vahetut tagasisidet, toob välja nende tugevad ja nõrgad küljed, toetab eneseregulatsiooni ning tekitab huvi õppimise vastu. Ka **paaris- ja rühmatöö** kaudu saab õpilane tagasisidet oma teadmiste ja oskuste kohta, kuna tekib otsene võrdlusvõimalus teiste õppijatega. Aktiivõppemeetodid võimaldavad õppida üksteiselt, võtmesõnaks on siin koostöö.

Viktoriini, testi või lünkteksti hindamine

Õpilane on test sooritanud, kui ta on kogunud kõigi ülesannete peale kokku vähemalt 50% punktidest.

100 – 90 punkti hinne „5”;
 89 – 75 punkti hinne „4”;
 74 – 50 punkti hinne „3”;
 49 – 20 punkti hinne „2”;
 19–0 punkti hinne „1”.

Kirjutamisosa hindamine

Kirjandusteksti analüüsi ja tõlgendusega võib tegeleda näiteks küsimustele vastamise vormis, kuid selle võib välja arendada ka **kirjanduslikuks esseeks**. Selgi puhul on käsitluse keskmes kas kodus või tunnis loetud teos (nt romaan, novell, luulekogu, näidend). Kirjandusliku essee hindamisel võib silmas pidada üldisi essee kirjutamise nõudeid, kuid võib keskenduda ka ainult teose analüüsi, tõlgendamise ja mõistmisega seotud asjaoludele. Kirjandusliku essee hindamiskriteeriumid võib kokku võtta järgmiselt:

- **sisu:** teema avatus ja arendus, probleemi ja põhiidee sõnastamine, teose lugejapoolne tõlgendus, seostamine tänapäeva või iseenda eluga;
- **arutlemise võtted:** analüüsimine, näitlikustamine, võrdlemine, defineerimine, klassifitseerimine;
- **kompositsioon:** sissejuhatus, teema arendus, lõppsõna; üleminekud, detailid, üksik ja üldine, loomulikkus ja sujuvus;
- **stiil:** sõnavara, lausestus, mõtete vahelised seosed, kujundlikkus;
- **keelekasutus:** õigekiri;
- **vormistus:** käekiri, arvutitruki nõuded, paigutus jms.

Kirjandiku esse	Õigekiri	Sõnavara ja stiil	Ülesehitus
20 p	10 p	5 p	5 p
Tekst vastab teemale, on üldistusjõuline ja isikupärane, mõtted on esitatud selgelt ja veenvalt.	Tekstis on 0–2 õigekirjaviga.	Sõnavara on ulatuslik ja lausestus mitmekülgne, tekstis on 0–1 stiiliviga.	Tekst on liigendatud tervik, ülesehitus on loogiline ja sidus.
15 p	8 p	4 p	4 p
Tekst vastab teemale, on üldistusjõuline, mõtted on esitatud selgelt.	Tekstis on 3–5 õigekirjaviga.	Sõnavara ja lausestus on kohati ühekülgne, tekstis on 2–3 stiiliviga.	Tekst on tervik, ülesehitus on loogiline, kuid lõigu piiridel esineb liigendusvigu.
10 p	6 p	3 p	3 p

Tekst vastab teemale, kuid on üldsõnaline, mõtted on esitatud arusaadavalt.	Tekstis on 6–8 õigekirjaviga.	Sõnavara on ühekülgne, esineb lausestusraskusi, tekstis on 4–5 stiiliviga.	Teksti ülesehituses on vastuolud, teksti osades esineb liigendusvigu.
5 p	3 p	2 p	2 p
Tekst vastab üldjoontes teemale, kuid mõtted on kohati seotud ebaselged.	Tekstis on 9–11 õigekirjaviga.	Sõnavara ja lausestus on algelised, tekstis on 5–6 stiiliviga.	Teksti ülesehituses on vastuolud, mõni tekstiosa puudub.
1 p	1 p	1 p	1 p
Tekst vastab üldjoontes teemale, kuid on raskesti mõistetav.	Tekstis on üle 11 õigekirjavea.	Sõnavara on kohati sobimatu, lausestus algeline, tekstis on rohkem kui 6 stiiliviga.	Tekst on vormitu, ülesehitus ebaloogiline.

36 – 40 punkti hinne „5”;

30 – 55 punkti hinne „4”;

20 – 29 punkti hinne „3”;

1 – 19 punkti hinne „2”.

2.2.4. III KOOLIASTE

2.2.4.1. Õpitulemused III kooliastmes

Õpilane:

- 1) loeb eri liiki ja žanris kirjandusteoseid, sealhulgas tüvitekste, või nende katkendeid nii eesti kui ka maailmakirjandusest, analüüsib ja tõlgendab vähemalt kahteteist loetud tervikteost;
- 2) loeb ladusalt ja mõtestatult, kasutab iseseisvalt lugemise eesmärgist ja teksti liigist lähtuvaid lugemisviise ja -mudeleid, hindab oma lugemisoskust ning juhib oma lugemisprotsessi;
- 3) loeb kultuurivaldkonnaga seotud aime- ja meediatekste, leiab, hindab kriitiliselt ja kasutab otstarbekalt eri allikates ja keskkondades pakutavat teavet, arvestab teabe kasutamise ja avaldamise head tava ning õiguslikke sätteid;
- 4) tunneb eesti kultuuri erijooni ning vahendab oma kultuurikogemust, väärtustab nii oma kui ka maailmakultuuri ja selle mitmekesisust;

- 5) selgitab pärimuse olemust, toob näiteid mineviku ja tänapäeva pärimuskultuurist ning oma kodukohast;
- 6) kasutab rahvaluule elemente suulises ja kirjalikus tekstiloomes;
- 7) eristab ilukirjanduse põhiliike ja peamisi žanre, nimetab nende tunnuseid ja toob näiteid;
- 8) leiab endale sobivat lugemisvara, põhjendab oma valikut, tutvustab loetud raamatut ja selle autorit, jagab oma lugemiskogemusi;
- 9) toob esile luuletuse temaatilisi ja lüürilisi erijooni, märkab keele- ja vormikasutuse iseärasusi, mõtestab lahti luuletuse kujundlikkust ja avab selle tähendusi;
- 10) nimetab teose teema, arutleb selle põhisündmuste, kesksete probleemide, põhjuse ja tagajärje seoste üle, sõnastab teose peamõtte;
- 11) teeb kokkuvõtte teose süžees, põhjendab loo tegevusaja ja -koha valikut, iseloomustab ja võrdleb tegelasi, analüüsib tegelastevahelisi suhteid ja nende väärtushoiakuid;
- 12) analüüsib kirjandusteose vormivõtteid ja kompositsiooni, seostab neid teose sisuga;
- 13) rikastab oma sõnavara, otsib teavet tundmatute sõnade ja väljendite ning loetu tausta kohta;
- 14) kirjeldab kirjandusteosele omast keelekasutusviisi, tunneb ära peamised kõne- ja lausekujudid, sh epiteet, isikustamine, võrdlus, metafoor, kordus ja siire, tõlgendab kujundite tähendust ja rolli tekstis ning kasutab neid tekstiloomes;
- 15) võrdleb kirjandusteost ja selle põhjal valminud lavastust või filmi;
- 16) kirjutab erinevaid omaloomingulisi töid, sealhulgas kirjeldavaid, jutustavaid ja arutlevaid tekste;
- 17) hindab suulises ja kirjalikus väljenduses korrektset keelt ning järgib nii käsikirjaliste kui ka digitaalsete tekstide vormistusnõudeid;
- 18) osaleb arutelus, väljendab selgelt ja sobival viisil oma põhjendatud seisukohti, annab ja kuulab tagasisidet, võtab arvesse teiste seisukohti, teeb koostööd;
- 19) koostab ja esitab loetud teose, mõne kultuurinähtuse või oma kultuurikogemuse põhjal ettekande, kasutab selleks esitlustarkvara;
- 20) esitab (peast) luule-, proosa- või draamateksti, taotleb esituse ladusust, selgust ja tekstitäpsust, põhjendab teksti valikut, seletab selle tähendust;
- 21) kasutab tekstianalüüsis õigesti kirjanduse põhimõisteid.

2.2.4.2. Õpitulemused, õppesisu ja hindamine klassiti

7. KLASS

III kooliastmes kuuluvad olulise lugemisvara hulka A. Kitzbergi „Libahunt“, E. Vilde „Pisuhänd“, O. Lutsu „Kevade“, A. H. Tammsaare „Kõrboja peremees“ ja A. Kiviräha „Rehepapp“. Eesti luule esindusautorid põhikoolis on L. Koidula, Juhan Liiv, M. Under, H. Runnel ja L. Tungal.

Eri liiki iseseisvad esitlused: kirjandi või luuletuse esitamine, osalemine diskussioonides loetu üle, lugejapäeviku pidamine, sõnavõtuks või ettekandeks valmistumine jms. Kirjandusteose teksti „tõlkimine“ teise kunstiliigi keelde (eelkõige teatri- ja filmikeelde). Kirjandusteoste valik, peamised teemad ja probleemid arutlemiseks 7. klassil on tähelepanu keskmes üksikud kirjandusteosed, kuid suurenenud on ajalooliskirjanduslike ning kirjandusteoreetiliste teadmiste osakaal õppesisus, mis suunab ka kirjandusteoste valikut. Kirjandusteoste valikul arvestatakse ka järgmisi sel klassi arutlemiseks sobivaid teemasid ja probleeme.

Õpitulemused	Õppesisu
<p>Õpilane:</p> <p>1) loeb eri liiki ja žanris kirjandusteoseid, sealhulgas tüvitekste, või nende katkendeid nii eesti kui ka maailmakirjandusest, analüüsib ja tõlgendab vähemalt kahteteist loetud tervikteost;</p> <p>2) tunneb eesti kultuuri erijooni ning vahendab oma kultuurikogemust, väärtustab nii oma- kui ka maailmakultuuri ja selle mitmekesisust;</p> <p>3) võrdleb kirjandusteost ja selle põhjal valminud lavastust või filmi;</p>	<p>Kultuuri- ja kirjandusteadmised.</p> <p>Pärimuskultuur. Koolipärimus. Eesti muuseumid. Eesti Lastekirjanduse Keskus. Rahvaluule. Rahvaluule lühivormid. Kõnekäändude ja vanasõnade tähenduse seletamine.</p> <p>Mõistatuste lahendamine ja loomine. Rahvalaul, algriimi ja mõttekorduse leidmine rahvalauludest. Muinasjutu tunnused ja tüüptegelased. Eri liiki muistendid. Lavastuse loomine. Dialoog teatris. Kirjandusteose dramatiseering. Eesti teatrid. Kirjandusteose ekraniseering. Kirjandusteoste põhjal valminud filme. Koguperefilmid. Filmi loominguline meeskond. Stsenarium. Animafilm ja selle alaliigid. Seiklusjutu ja ajaloolise jutustuse tunnused. Päevikuvormis ilukirjandus. Valmi tunnused. Luuletuse sisu mõistmine. Luuletuse vorm, riim, rütm ja kõla.</p>
<p>1) leiab endale sobivat lugemisvara, põhjendab oma valikut, tutvustab loetud raamatut ja selle autorit, jagab oma lugemiskogemusi;</p>	<p>Teksti analüüs ja tõlgendamine</p> <p>Teksti kui terviku mõistmine. Teksti põhjal eri liiki küsimuste koostamine. Küsimustele vastamine oma sõnadega või näidetega tekstist.</p>

<p>2) nimetab teose teema, arutleb selle põhisündmuste, kesksete probleemide, põhjuse ja tagajärje seoste üle, sõnastab teose peamõtte;</p> <p>3) kirjeldab kirjandusteosele omast keelekasutusviisi;</p> <p>4) osaleb arutelus, väljendab selgelt ja sobival viisil oma põhjendatud seisukohti, annab ja kuulab tagasisidet, võtab arvesse teiste seisukohti, teeb koostööd.</p>	<p>Teksti põhjal kokkuvõtte tegemine. Teksti kavastamine: kavapunktid küsi- ja väitlausetega ning märksõnadena.</p> <p>Teose teema ja kesksete mõtete leidmine, peamõtte sõnastamine. Arutlemine mõne teoses käsitletud teema või probleemi üle, järelduste tegemine. Näidete (nt tsitaadid, iseloomulikud detailid) leidmine teosest. Koomika leidmine teosest. Loetu seostamine oma kogemuse ja tänapäeva maailmaga.</p> <p>Tegelaste iseloomustamine ja nende käitumise põhjendamine. Pea- ja kõrvaltegelaste leidmine, tegelase muutumise ja tegelastevaheliste suhete jälgimine. Tegelastevaheline konflikt, selle põhjused ja lahendused.</p> <p>Sündmuste toimumise aja ja koha määramine. Sündmuste järjekord, põhjuse ja tagajärje seosed.</p> <p>Jutustaja kui loo edastaja. Teose sündmustiku ning tegelaste võrdlemine enda ja ümbritsevaga. Ilukirjandusteksti väljendusvahendite tundmaõppimine. Kujundliku keelekasutuse mõistmine.</p> <p>Epiteedi ja võrdluse tundmine ning kasutamine. Oma kujundliku väljendusoskuse ja sõnavara hindamine ning arendamine.</p>
<p>1) kasutab rahvaluule elemente suulises ja kirjalikus tekstiloomes;</p> <p>2) eristab ilukirjanduse põhiliike ja peamisi žanre, nimetab nende tunnuseid ja toob näiteid.</p>	<p>Tekstiloome.</p> <p>Oma kogemuste ja mõtete väljendamine. Omaloomingulised tööd kirjeldavas ja jutustavas laadis ning eri žanrites. Tekstiloome paaris- ja rühmatööna.</p> <p>Loetu põhjal oma arvamuse sõnastamine ja põhjendamine.</p>
<p>1) loeb lodusalt ja mõtestatult, kasutab iseseisvalt lugemise eesmärgist ja teksti liigist lähtuvaid lugemisviise ja -mudeleid, hindab oma lugemisoskust ning juhib oma lugemisprotsessi;</p> <p>2) rikastab oma sõnavara;</p> <p>3) esitab (peast) luule- või proosateksti.</p>	<p>Suuline väljendusoskus.</p> <p>Luuletuse ja lühikese proosateksti esitamine. Rolliteksti esitamine. Esituse eesmärgistamine. Esitamiseks kohase tempo, hääletugevuse ja intonatsiooni valimine. Diktsioon.</p> <p>Tekstilähedane sündmustest jutustamine. Iseendaga või kellegi teisega toimunud sündmusest jutustamine. Fantaasialoo jutustamine.</p>
<p>Mõisted: epiteet, võrdlus, vanasõna, kõnekäänd, mõistatus, muinasjutt, muistend, algriiim, mõttekordus, valm, seiklusjutt, ajalooline jutustus.</p>	

Teoseid terviklikuks lugemiseks

Tüvitekste: A. Kitzberg „Libahunt“; F. R. Kreutzwald “Kalevipoeg”; O. Luts „Kevade“.

Luule: E. Enno, L. Koidula, A. Puškin, J. Kolk, M. Kompus, K. Lepik.

Proosa: J. Kross „Wikmani poisid“, “Väike Vipper”, A. Conan Doyle „Baskerville’ide koer”, D. Defoe “Robinson Crusoe”, D. Harms “Väljapudenevad vanaeided”, A. Lindgren „Vennad Lõvisüdamed”, A. de Saint-Exupéry “Väike prints”, J. Verne “Kaptan Granti lapsed”. Bölliina “Ilja Muromets ja Röövel-Ööbik”. Jutustus möödunud aegadest: “Lugu Olegi surmast”, A. Puškin “Laul targast Olegist”. J. London “Seal, kus lahknevad teed”. O’Henry “Vastik petja”. N. Leskov “Metsloom”. A. Tšehhov “Kameeleon”. A. Grin “Punased purjed”. L. Tolstoi “Lapsepõlv” (katkend); M. Gorki “Lapsepõlv” (katkend).

Näitekirjandus: K. Aareleid „Linnade põletamine”; J. Ashilevi „Nagu poisid vihma käes”; A. Kitzberg “Kauka jumal”; A. Kivirähk “Kevadine Luts”, “Vombat”; L. Koidula “Säärane mulk”; U. Lennuk „Paunvere poiste igavene kevade”; S. Nurklik “Kas ma olen nüüd elus”; M. Ulman „Võluõunad ehk Naeru kätte võib surra”; Jevgeni Švarts „Draakon”.

Hindamine

III kooliastmes hinnatakse kirjanduse õppimisel tervikteoste ja tekstikatkendite lugemist ja tutvustamist, tekstide jutustamist ja esitamist, kirjandustekstide analüüsi, tõlgendamist ja mõistmist, omaloomingulisi töid, kirjandusteadmisi (nt kirjandusmõistete ja kirjandusloolise konteksti tundmist).

Tase 5

- Teost on loetud tähelepanelikult, märgatud on detaile, tabatud on rõhuasetusi ja põhiideed.
- Mõttekäik on originaalne, uudne, iseseisev, üldistav, seostatud.
- Seisukohad on argumenteeritud, põhjendused on veenvad, käsitlus on loogiline ja sügav.
- Lähenemine on kirjandusteaduslik või -kriitiline, kasutatud on poeetika mõisteid.
- Loetud teost on tsiteeritud või sellest näiteid leitud, tsitaadid ja näited on arutluses sobival lõimitud.
- Töö on keeleliselt korrektne, stiililiselt ladus ja loetav ning nõuetekohaselt vormistatud.

Tase 4

- Teost on loetud tähelepanelikult, tabatud on rõhuasetusi ja põhiideed.
- Mõttekäik on iseseisev, üldistav, seostatud.
- Seisukohad on argumenteeritud, põhjendused on veenvad, käsitlus on loogiline.
- Loetud teost on tsiteeritud või sellest näiteid leitud, tsitaadid ja näited on arutlusse sobivalt lõimitud.
- Töö on keeleliselt korrektne, stiililiselt ladus ja loetav ning nõuetekohaselt vormistatud.

Tase 3

- Teost on loetud pealiskaudselt, olulised detailid on jäänud tähelepanuta, teose idee ei selgu või jääb segaseks.
- Mõttekäik on pealiskaudne, õpikust loetut või õpetajalt kuuldu ümberjutustav.
- Seisukohad on nõrgalt argumenteeritud, põhjendused on üldsõnalised või ebaseisvad, käsitlus on tendentslik.
- Käsitluses pole kasutatud poeetika mõisteid või on neid kasutatud vales tähenduses.
- Loetud teost pole tsiteeritud, tsitaadid või näited on muu tekstiga sobimatult seostatud või halvasti vormistatud.
- Töös esineb õigekirjavigu, stiili- ja sõnastusvigu, vormistus on ebakorrektne.

Tase 2

- Teost on loetud pealiskaudselt, teose idee ei selgu.
- Mõttekäik on pealiskaudne, õpetajalt kuuldu ümberjutustav.
- Seisukohad on väga nõrgalt argumenteeritud.
- Käsitluses pole kasutatud poeetika mõisteid.
- Loetud teost pole tsiteeritud, tsitaadid, ei näitud on muu tekstiga sobimatult seostatud.
- Töös esineb palju õigekirjavigudega, stiili- ja sõnastusvigudega.

8. KLASS

Eri liiki iseseisvad esitlused: kirjandi või luuletuse esitamine, osalemine diskussioonides loetu üle, lugejapäeviku pidamine, sõnavõtuks või ettekandeks valmistumine jms. Eri žanrides ning erineva suunitlusega tekstide loomine: essee, kirjand, temaatiline presentatsioon loomises. Kirjandusteose teksti „tõlkimine“ teise kunstiili keelde (eelkõige teatri- ja filmikeelde). Kirjandusteoste valik, peamised teemad ja probleemid arutlemiseks Kirjandusteoste valikul arvestatakse ka järgmisi sel kooliastmel arutlemiseks sobivaid teemasid ja probleeme.

Õpitulemused	Õppesisu
<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) tunneb eesti kultuuri erijooni ning vahendab oma kultuurikogemust, väärtustab nii oma- kui ka maailmakultuuri ja selle mitmekesisust; 2) selgitab pärimuse olemust, toob näiteid mineviku ja tänapäeva pärimuskultuurist ning oma kodukohast; 3) toob esile luuletuse temaatilisi ja lüürilisi erijooni, märkab keele- ja vormikasutuse iseärasusi, mõtestab lahti luuletuse kujundlikkust ja avab selle tähendusi; 4) võrdleb kirjandusteost ja selle põhjal valminud lavastust või filmi. 	<p>Kultuuri- ja kirjandusteadmised. Pärimuskultuur. Koolipärimus. Eesti muuseumid. Eesti Lastekirjanduse Keskus. Rahvaluule. Rahvaluule lühivormid. Kõnekäändude ja vanasõnade tähenduse seletamine. Mõistatuste lahendamine ja loomine. Rahvalaul, algriiimi ja mõttekorduse leidmine rahvalauludest. Muinasjutu tunnused ja tüüptegelased. Eri liiki muistendid. Lavastuse loomine. Dialoog teatris. Kirjandusteose dramatiseering. Eesti teatrid. Kirjandusteose ekraniseering. Kirjandusteoste põhjal valminud filme. Koguperefilmid. Filmi loominguiline meeskond. Stsenarium. Animafilm ja selle alaliigid. Seiklusjutu ja ajaloolise jutustuse tunnused. Päevikuvormis ilukirjandus. Valmi tunnused. Luuletuse sisu mõistmine. Luuletuse vorm, riim, rütm ja kõla.</p>
<ol style="list-style-type: none"> 1) loeb eri liiki ja žanris kirjandusteoseid, sealhulgas tüvitekste, või nende katkendeid nii eesti kui ka maailmakirjandusest, analüüsib ja tõlgendab vähemalt kahteteist loetud tervikteost. 2) loeb kultuurivaldkonnaga seotud aime- ja meediatekste, leiab, hindab kriitiliselt ja kasutab otstarbekalt eri allikates ja keskkondades pakutavat teavet, arvestab teabe kasutamise ja avaldamise head tava ning õiguslikke sätteid; 3) teeb kokkuvõtte teose süžees, põhjendab loo tegevusaja ja -koha valikut, iseloomustab ja võrdleb tegelasi, analüüsib tegelastevahelisi suhteid ja nende väärtushoiakuid; 4) analüüsib kirjandusteose vormivõtteid ja kompositsiooni, seostab neid teose sisuga; 5) kirjeldab kirjandusteosele omast keelekasutusviisi, tunneb ära peamised kõne- ja lausekujundid, sh epiteet, isikustamine, võrdlus, metafoor, kordus ja siire, tõlgendab kujundite 	<p>Teksti analüüs ja tõlgendamine. Teksti kui terviku mõistmine. Teksti põhjal eri liiki küsimuste koostamine. Küsimustele vastamine oma sõnadega või näidetega tekstist. Teksti põhjal kokkuvõtte tegemine. Teksti kavastamine: kavapunktid küsi- ja väitlausetega ning märksõnadena. Teose teema ja kesksete mõtete leidmine, peamõtte sõnastamine. Arutlemine mõne teoses käsitletud teema või probleemi üle, järelduste tegemine. Näidete (nt tsitaadid, iseloomulikud detailid) leidmine teosest. Koomika leidmine teosest. Loetu seostamine oma kogemuse ja tänapäeva maailmaga. Tegelaste iseloomustamine ja nende käitumise põhjendamine. Pea- ja kõrvaltegelaste leidmine, tegelase muutumise ja tegelastevaheliste suhete jälgimine. Tegelastevaheline konflikt, selle põhjused ja lahendused. Sündmuste toimumise aja ja koha määramine. Sündmuste järjekord, põhjuse ja tagajärje seosed. Jutustaja kui loo edastaja. Teose sündmustiku ning tegelaste võrdlemine enda ja ümbritsevaga. Ilukirjandusteksti väljendusvahendite tundmaõppimine. Kujundliku keelekasutuse</p>

tähendust ja rolli tekstis ning kasutab neid tekstiloomes; 6) kasutab tekstianalüüsis õigesti kirjanduse põhimõisteid.	mõistmine. Epiteedi ja võrdluse tundmine ning kasutamine. Oma kujundliku väljendusoskuse ja sõnavara hindamine ning arendamine.
1) kirjutab erinevaid omaloomingulisi töid, sealhulgas kirjeldavaid, jutustavaid ja arutlevaid tekste.	Tekstiloomine. Oma kogemuste ja mõtete väljendamine. Omaloomingulised tööd kirjeldavas ja jutustavas laadis ning eri žanrites. Tekstiloomine paaris- ja rühmatööna. Loetu põhjal oma arvamuse sõnastamine ja põhjendamine.
1) rikastab oma sõnavara, otsib teavet tundmatute sõnade ja väljendite ning loetu tausta kohta; 2) osaleb arutelus, väljendab selgelt ja sobival viisil oma põhjendatud seisukohti, annab ja kuulab tagasisidet, võtab arvesse teiste seisukohti, teeb koostööd; 3) esitab (peast) luule-, proosa- või draamateksti.	Suuline väljendusoskus. Luuletuse ja lühikese proosateksti esitamine. Rolliteksti esitamine. Esituse eesmärgistamine. Esitamiskohase tempo, hääletugevuse ja intonatsiooni valimine. Diktsioon. Tekstilähedane sündmustest jutustamine. Iseendaga või kellegi teisega toimunud sündmusest jutustamine. Fantaasialoo jutustamine.
Mõisted: epiteet, võrdlus, vanasõna, kõnekäänd, mõistatus, muinasjutt, muistend, algriiim, mõttekordus, valm, seiklusjutt, ajalooline jutustus.	

Autorid ja teosed

Teoseid terviklikuks lugemiseks

Tüvitekste: E.Vilde „Pisuhänd“.

Luule: Lydia Koidula luuletused, Juhan Liiv, M. Under, T. Tasuja, A. Alliksaar, B. Alver, A. Ehin, K. Ehin.

Proosa: Tuglase novellid, E. A. Poe' novellid, V. Skott „Aivengo“, A. Puškin „Kapteni tütar“, E. Bornhöhe „Tasuja“ (katkendid). A. Puškin „Jaama nägija“. N. Gogol „Šinell“, E. Po „Surmas on elu“. V. Žukovski eeleogia „Meri“, F. Tjutševi luuletused, A. Feti luuletused. N. Gogol „Revigent“, Lev Tolstoi „Palli pärast“, A. Tšehhov, „Möku“, E. Vilde „Nende poeg“. I. Turgenev „Mumuu“.

Näitekirjandus: K. Aareleid „Linnade põletamine“; „J. Ashilevi „Nagu poisid vihma käes“; A. Kitzberg „Kauka jumal“; A. Kivirähk „Kevadine Luts“, „Vombat“; L. Koidula „Säärane mulk“;

U. Lennuk “Paunvere poiste igavene kevade”; S. Nurklik “Kas ma olen nüüd elus”; M. Ulman “Võluõunad ehk Naeru kätte võib surra”; vm.

Hindamine

Tase 5

- Teost on loetud tähelepanelikult, märgatud on detaile, tabatud on rõhuasetusi ja põhiideed.
- Mõttekäik on originaalne, uudne, iseseisev, üldistav, seostatud.
- Seisukohad on argumenteeritud, põhjendused on veenvad, käsitus on loogiline ja sügav.
- Lähenemine on kirjandusteaduslik või -kriitiline, kasutatud on poeetika mõisteid.
- Loetud teost on tsiteeritud või sellest näiteid leitud, tsitaadid ja näited on arutlusse sobivalt lõimitud.
- Töö on keeleliselt korrektne, stiililiselt ladus ja loetav ning nõuetekohaselt vormistatud.

Tase 4

- Teost on loetud tähelepanelikult, tabatud on rõhuasetusi ja põhiideed.
- Mõttekäik on iseseisev, üldistav, seostatud.
- Seisukohad on argumenteeritud, põhjendused on veenvad, käsitus on loogiline.
- Loetud teost on tsiteeritud või sellest näiteid leitud, tsitaadid ja näited on arutlusse sobivalt lõimitud.
- Töö on keeleliselt korrektne, stiililiselt ladus ja loetav ning nõuetekohaselt vormistatud.

Tase 3

- Teost on loetud pealiskaudselt, olulised detailid on jäänud tähelepanuta, teose idee ei selgu või jääb segaseks.
- Mõttekäik on pealiskaudne, õpikust loetut või õpetajalt kuuldut ümber jutustav.
- Seisukohad on nõrgalt argumenteeritud, põhjendused on üldsõnalised või ebaseisvad, käsitus on tendentslik.
- Käsitluses pole kasutatud poeetika mõisteid või on neid kasutatud vales tähenduses.
- Loetud teost pole tsiteeritud, tsitaadid või näited on muu tekstiga sobimatult seostatud või halvasti vormistatud.
- Töös esineb õigekirjavigu, stiili- ja sõnastusvigu, vormistus on ebakorrektne.

Tase 2

- Teost on loetud pealiskaudselt, teose idee ei selgu.
- Mõttekäik on pealiskaudne, õpetajalt kuulnud ümber jutustav.
- Seisukohad on väga nõrgalt argumenteeritud.
- Käsitluses pole kasutatud poeetika mõisteid.
- Loetud teost pole tsiteeritud, tsitaadid, ei ole muu tekstiga sobimatult seostatud.
- Töös esineb palju õigekirjavigadega, stiili- ja sõnastusvigadega.

9. KLASS

Eri liiki iseseisvad esitlused: kirjandi või luuletuse esitamine, osalemine diskussioonides loetu üle, lugejapäeviku pidamine, sõnavõtuks või ettekandeks valmistumine jms. Eri žanrides ning erineva suunitlusega tekstide loomine: essee, kirjand, retsensioon kirjandusteoste alusel loodud lavastusele ja filmile originaalteksti kõrvutamiseks selle lavaversiooni või ekraniseeringuga, temaatiline presentatsioon loomises. Kirjandusteose teksti „tõlkimine“ teise kunstiliigi keelde (eelkõige teatri- ja filmikeelde). Kirjandusteoste valik, peamised teemad ja probleemid arutamiseks. Kirjandusteoste valikul arvestatakse ka järgmisi sel kooliastmel arutamiseks sobivaid teemasid ja probleeme.

Õpitulemused	Õppesisu
<p>Õpilane:</p> <p>1) tunneb eesti kultuuri erijooni ning vahendab oma kultuurikogemust, väärtustab nii oma- kui ka maailmakultuuri ja selle mitmekesisust;</p> <p>2) võrdleb kirjandusteost ja selle põhjal valminud lavastust või filmi.</p>	<p>Kultuuri- ja kirjandusteadmised. Pärimuskultuur. Koolipärimus. Eesti muuseumid. Eesti Lastekirjanduse Keskus. Rahvaluule. Rahvaluule lühivormid. Kõnekäändude ja vanasõnade tähenduse seletamine. Mõistatuste lahendamine ja loomine. Rahvalaul, algriimi ja mõttekorduse leidmine rahvalauludest. Muinasjutu tunnused ja tüüp tegelased. Eri liiki muistendid. Lavastuse loomine. Dialoog teatris. Kirjandusteose dramatiseering. Eesti teatrid. Kirjandusteose ekraniseering. Kirjandusteoste põhjal valminud filme. Koguperefilmid. Filmi loominguline meeskond. Stsenarium. Animafilm ja selle alaliigid. Seiklusjutu ja ajaloolise jutustuse tunnused. Päevikuvormis ilukirjandus. Valmi tunnused. Luuletuse sisu mõistmine. Luuletuse vorm, riim, rütm ja kõla.</p>
<p>1) loeb eri liiki ja žanris kirjandusteoseid, sealhulgas tüvitekste, või nende</p>	<p>Teksti analüüs ja tõlgendamine.</p>

<p>katkendeid nii eesti kui ka maailmakirjandusest, analüüsib ja tõlgendab vähemalt kahteteist loetud tervikteost;</p> <p>2) loeb kultuurivaldkonnaga seotud aine- ja meediatekste, leiab, hindab kriitiliselt ja kasutab otstarbekalt eri allikates ja keskkondades pakutavat teavet, arvestab teabe kasutamise ja avaldamise head tava ning õiguslikke sätteid;</p> <p>3) teeb kokkuvõtte teose süžees, põhjendab loo tegevusaja ja -koha valikut, iseloomustab ja võrdleb tegelasi, analüüsib tegelastevahelisi suhteid ja nende väärtushoiakuid;</p> <p>4) analüüsib kirjandusteose vormivõtteid ja kompositsiooni, seostab neid teose sisuga;</p> <p>5) kirjeldab kirjandusteosele omast keelekasutusviisi, tunneb ära peamised kõne- ja lausekujundid, sh epiteet, isikustamine, võrdlus, metafoor, kordus ja siire, tõlgendab kujundite tähendust ja rolli tekstis ning kasutab neid tekstiloomes;</p> <p>6) osaleb arutelus, väljendab selgelt ja sobival viisil oma põhjendatud seisukohti, annab ja kuulab tagasisidet, võtab arvesse teiste seisukohti, teeb koostööd;</p> <p>7) kasutab tekstianalüüsis õigesti kirjanduse põhimõisteid.</p>	<p>Teksti kui terviku mõistmine. Teksti põhjal eri liiki küsimuste koostamine. Küsimustele vastamine oma sõnadega või näidetega tekstist. Teksti põhjal kokkuvõtte tegemine. Teksti kavastamine: kavapunktid küsi- ja väitlausetega ning märksõnadena.</p> <p>Teose teema ja kesksete mõtete leidmine, peamõtte sõnastamine. Arutlemine mõne teoses käsitletud teema või probleemi üle, järelduste tegemine. Näidete (nt tsitaadid, iseloomulikud detailid) leidmine teosest. Koomika leidmine teosest. Loetu seostamine oma kogemuse ja tänapäeva maailmaga.</p> <p>Tegelaste iseloomustamine ja nende käitumise põhjendamine. Pea- ja kõrval tegelaste leidmine, tegelase muutumise ja tegelaste vaheliste suhete jälgimine. Tegelaste vaheline konflikt, selle põhjused ja lahendused.</p> <p>Sündmuste toimumise aja ja koha määramine. Sündmuste järjekord, põhjuse ja tagajärje seosed. Jutustaja, kui loo edastaja. Teose sündmustiku ning tegelaste võrdlemine enda ja ümbritsevaga. Ilukirjandusteksti väljendusvahendite tundmaõppimine. Kujundliku keelekasutuse mõistmine. Epiteedi ja võrdluse tundmine ning kasutamine. Oma kujundliku väljendusoskuse ja sõnavara hindamine ning arendamine.</p>
<p>1) kirjutab erinevaid omaloomingulisi töid, sealhulgas kirjeldavaid, jutustavaid ja arutlevaid tekste;</p> <p>2) hindab suulises ja kirjalikus väljenduses korrektset keelt ning järgib nii käsikirjaliste kui ka digitaalsete tekstide vormistusnõudeid.</p>	<p>Tekstiloom.</p> <p>Oma kogemuste ja mõtete väljendamine. Omaloomingulised tööd kirjeldavas ja jutustavas laadis ning eri žanrites. Tekstiloomes paaris- ja rühmatööna.</p> <p>Loetu põhjal oma arvamuse sõnastamine ja põhjendamine.</p>
<p>1) rikastab oma sõnavara, otsib teavet tundmatute sõnade ja väljendite ning loetu tausta kohta;</p> <p>2) koostab ja esitab loetud teose, mõne kultuurinähtuse või oma kultuurikogemuse põhjal ettekande, kasutab selleks esitlustarkvara;</p>	<p>Suuline väljendusoskus.</p> <p>Luuletuse ja lühikese proosateksti esitamine. Rolliteksti esitamine. Esituse eesmärgistamine. Esitamiseks kohase tempo, hääletugevuse ja intonatsiooni valimine. Diktsioon. Tekstilähedane sündmustest jutustamine. Iseendaga või kellegi teisega toimunud</p>

3) esitab (peast) luule-, proosa- või draamateksti, taotleb esituse ladusust, selgust ja tekstitäpsust, põhjendab teksti valikut, seletab selle tähendust.	sündmusest jutustamine. Fantaasialoo jutustamine.
Mõisted: epiteet, võrdlus, vanasõna, kõnekäänd, mõistatus, muinasjutt, muistend, algriim, mõttekordus, valm, seiklusjutt, ajalooline jutustus.	

Lõiming

Lugemistegevused 7.–9. klassis toetavad **kultuuri- ja väärtuspädevuse** (sh kirjanduse lugemine, loomingu väärtustamine, väärtuste selitamine), **suhtluspädevuse** (sh esinemine ja esitlemine, suuline ja kirjalik eneseväljendamine, suhtlussituatsiooni ja -partneritega arvestamine, ilukirjanduse mõistmine ja analüüs), **digipädevuse** (sh slaidiesitluse koostamine, teksti- ja pilditöötluse kasutamine, multimeedia võimaluste ja digitehnoloogia kasutamine), aga ka teiste üldpädevuste kujundamist.

Lugemisoskuse arendamine on siingi seotud õppekava läbivate teemadega, nagu **kultuuriline identiteet, teabekeskkond, tehnoloogia ja innovatsioon**. Kuigi kirjandusõpetust toetav vabalektüür eeldab peamiselt ilukirjandust, saab õpilane soovi korral valida ka muid kirjandusteoseid (nt eluloo- ja reisiraamatuid), mis vastavad tema huvidele ja võivad olla seotud kõikvõimalike eluvaldkondadega, näiteks muusika, spordi, teaduse, tehnika ja kunstiga.

Autorid ja teosed

Teoseid terviklikuks lugemiseks

Tüvitekste: H. Tammsaare „Kõrboja peremees”; Andrus Kivirähk „Rehepapp“.

Luule: H. Runnel, L. Tungal, P.-E. Rummo.

Proosa: I. Hargla „Apteeker Melchiori” sari, E. M. Remarque „Läänerindel muutuseta“, J. Salinger „Kuristik rukkis“, G. Orwell „Loomade farm”, O. Wilde „Õnnelik prints”, M. Bulgakov „Koera süda“, V. Nabokov „Juhus“, A. Vampilov „Kohtumine“, V. Tokareva „Kõige õnnelikum päev”, Mati Unt „Hüvasti, kollane kass”.

Näitekirjandus: K. Aareleid „Linnade põletamine”; „J. Ashilevi „Nagu poisid vihma käes”; A. Kitzberg „Kauka jumal”; A. Kivirähk „Kevadine Luts”, „Vombat”; L. Koidula „Säärane mulk”;

U. Lennuk “Paunvere poiste igavene kevade”; S. Nurklik “Kas ma olen nüüd elus”; M. Ulman “Võluõunad ehk Naeru kätte võib surra”; vm.

Hindamiskriteeriumid III kooliastmes

Tase 5

- Teost on loetud tähelepanelikult, märgatud on detaile, tabatud on rõhuasetusi ja põhiideed.
- Mõttekäik on originaalne, uudne, iseseisev, üldistav, seostatud.
- Seisukohad on argumenteeritud, põhjendused on veenvad, käsitus on loogiline ja sügav.
- Lähenemine on kirjandusteaduslik või -kriitiline, kasutatud on poeetika mõisteid.
- Loetud teost on tsiteeritud või sellest näiteid leitud, tsitaadid ja näited on arutlusse sobivalt lõimitud.
- Töö on keeleliselt korrektne, stiililiselt ladus ja loetav ning nõuetekohaselt vormistatud.

Tase 4

- Teost on loetud tähelepanelikult, tabatud on rõhuasetusi ja põhiideed.
- Mõttekäik on iseseisev, üldistav, seostatud.
- Seisukohad on argumenteeritud, põhjendused on veenvad, käsitus on loogiline.
- Loetud teost on tsiteeritud või sellest näiteid leitud, tsitaadid ja näited on arutlusse sobivalt lõimitud.
- Töö on keeleliselt korrektne, stiililiselt ladus ja loetav ning nõuetekohaselt vormistatud.

Tase 3

- Teost on loetud pealiskaudselt, olulised detailid on jäänud tähelepanuta, teose idee ei selgu või jääb segaseks.
- Mõttekäik on pealiskaudne, õpikust loetut või õpetajalt kuuldu ümber jutustav.
- Seisukohad on nõrgalt argumenteeritud, põhjendused on üldsõnalised või ebaseisvad, käsitus on tendentslik.
- Käsitluses pole kasutatud poeetika mõisteid või on neid kasutatud vales tähenduses.
- Loetud teost pole tsiteeritud, tsitaadid või näited on muu tekstiga sobimatult seostatud või halvasti vormistatud.
- Töös esineb õigekirjavigu, stiili- ja sõnastusvigu, vormistus on ebakorrekne.

Tase 2

- Teost on loetud pealiskaudselt, teose idee ei selgu.
- Mõttekäik on pealiskaudne, õpetajalt kuuldut ümber jutustav.
- Seisukohad on väga nõrgalt argumenteeritud.
- Käsitluses pole kasutatud poeetilisi mõisteid.
- Loetud teost pole tsiteeritud, tsitaadid, ei ole muu tekstiga sobimatult seostatud.
- Töös esineb palju õigekirja-, stiili- ja sõnastusvigu.

2.3. VENE KEEL KEELEKÜMBLUSKLASSIS

2.3.1. Õppeaine kirjeldus

Keeleoskus võimaldab mõista ja väärtustada rahvuskultuuri. Õpilane väärtustab vene keelt kui oma emakeelt ja kogukondliku suhtluse vahendit, mis toetab teda oma identiteedi loomisel ning teadlikuks õppijaks kujunemisel.

2.–4. keelekümblusklassides on vene keel kirjandusega lõimitud õppeaine, milles taotletakse nii keele- kui ka kirjandusõpetuse eesmärgi. **Alates 5. klassist** on vene keel ja kirjandus eraldi, kuid tugevasti lõimitud õppeained, mille kaudu arendatakse sihipärase lugemise, suulise keelekasutuse ja kirjutamise oskust.

I kooliastmes keskendutakse õpilaste teadmiste ja oskuste kujundamisel nii suulisele kui ka kirjalikule keelele. Kuulamine, kuuldust arusaamine ja kõnelemine on tihedalt seotud lugemise- ja kirjutamisoskuse arendamisega. Suuline keelekasutus hõlmab siin eneseväljendust tavaolukorras ning eakohase suulise teksti mõistmist ja edastamist. Tähtis on jutustamine kuuldu, nähtu, läbielatu, loetu, pildi, pildiseeria ja ettenähtud teema põhjal. Lugemise õpetamisel arendatakse lugemistehnilist vilumust ja kujundatakse oskust loetud tekstiga jõukohaste juhiste järgi eesmärgistatult töötada. Kirjutamise õpetamisel viimistletakse kirjatehnikat, kujundatakse õigekirjaoskust õpitud keelendite piires ning arendatakse suutlikkust väljendada end loovalt ja eesmärgipäraselt. Ilukirjanduse terviktekste valib õpilane õpetaja soovitusel lugemiseks nii vene, eesti kui ka välisautoritelt, arendades oskust loetud teost tutvustada, selle põhjal jutustada ja arutleda. Tähtis on kujundada lugemisharjumust, soodustada positiivset lugemiskogemust ja pakkuda lugemisrõõmu.

II kooliastmes on eesmärk arendada õpilase lugemis- ja kirjutamisoskust, eneseväljendus- ja suhtlusoskust, selleks et edukalt sotsialiseeruda.

Suulise ja kirjaliku suhtluse juures on oluline saavutada just praktilised oskused, mis loovad õpioskuste arenguks olulise baasi. Igapäevaste ja koolikesksete suhtlustoimingute valdamine valmistab õpilast ette iseseisvaks suhtlemiseks keelekeskkonnas. Eneseväljendus, sealhulgas korrektse kirjakeele valdamine laiendab keele kasutusvaldkonda.

Teksti vastuvõtt on aluseks õpioskustele, mistõttu on siin rõhutatud just sobiva lugemisviisi valimist ja enda kui lugeja arengu suunamist. Arendada tuleb oskust leida teavet mitmesugustest veebikeskkondadest ja kasutada infoallikaid tulemuslikult, kasutades sobivaid digivahendeid ning eri strateegiaid. Oluline on eesmärgile vastavalt infot leida ja sirvida, seda hallata ja hinnata ning sellele ka viidata (autoriõigus ja litsentsid).

Tekstiloomes on rõhk kirjutamise protsessil, mitte ainult tulemusel. Tähtis on see, et õpilane järgiks kirjutamise etappe alates ettevalmistamisest kuni lõpptulemuse viimistlemiseni.

Teksti vastuvõtt ja -loome on lõimitud õigekeelsusega, see tähendab, et teksti lugemisel ja kirjutamisel juhitakse pidevalt tähelepanu keelevahenditele. Nii kujuneb õpilases esmane keeleteadlikkus. Õigekeelsusteemade õppimisel on soovitatav kasutada elulähedasi ja õpilasele tähenduslikke tekste, sealhulgas ilukirjandustekste.

III kooliastmes taotletakse, et õpilane väljendub selgelt ja õigesti, keelenormidele vastavalt erinevates suhtlusolukordades. Tõhus ja tulemuslik suhtlemine on keeleteadmisteta võimatu. Suulise ja kirjaliku suhtluse käigus kujundatakse praktilisi oskusi, mis loovad õpioskuste arenguks olulise põhja. Igapäevaste ja koolikesksete suhtlustoimingute valdamine valmistab õpilast ette iseseisvaks suhtlemiseks keelekeskkonnas. Eneseväljendus, sealhulgas korrektse kirjakeele valdamine laiendab keele individuaalset kasutusvaldkonda. Õpilane peab saama koolist kaasa oskuse arutleda ja selgitada oma seisukohti silmast silma, telefoni, kirja ja e-kirja teel ning internetikeskkonnas.

Teksti vastuvõtt ja mõistmine on aluseks kõikidele õpioskustele, mistõttu III kooliastme lõpuks peab õpilane olema iseseisev ja kriitiline lugeja, et ta saaks edaspidi teha teadlikke ja õigeid valikuid. Tähtis on oskus kasutada teabeallikaid ning leida infot mitmesugustest keskkondadest, kasutades sobivaid digivahendeid ja eri strateegiaid. Seejuures on väga oluline arendada kriitilist mõtlemist, oskust eristada väärinfot ja manipulatsiooni tegelikkusest ning teadlikkust valida teaduspõhiseid infoallikaid.

Tekstiloomes on rõhk kirjutamise protsessil, mitte ainult tulemusel. Tähtis on see, et õpilane järgiks kirjutamise etappe alates ettevalmistamisest kuni lõpptulemuse viimistlemiseni. Õpilane peab kirjutama eesmärgistatult, teadvustades, kellele ja miks ta kirjutab, ning vastavalt sellele järgima tekstiliigile omast keelekasutust. Tekstide vastuvõttu ja kirjalikku loomet lõimitakse õigekeelsusega, see tähendab, et tekstide lugemisel ja kirjutamisel juhitakse pidevalt tähelepanu keelevahenditele, arendamaks õpilase keeleteadlikkust.

Kogu põhikooli vältel kujundatakse õiget ja sidusat kõnet ning rikastatakse õpilase sõnavara. Sammhaaval suureneb iseseisvuse osakaal õppetöös. Et õpilane osaleks aktiivselt ja vahetult õppeprotsessis, peavad keeleõppe tegevused olema mitmekülgsed ja funktsionaalsed. Keeletundides omandatakse konkreetseid keeleteadmisi ja praktilisi oskusi, analüüsitakse loetut ja kuuldot, kujundatakse keelega seotud hoiakuid ja antakse hinnanguid ning tegeldakse loovkirjutamisega. Arendatakse oskust sobivatest allikatest ja keskkondadest infot hankida, seda lugeda ja kriitiliselt hinnata, tekstitöös on oluline ka digitaalse sisu loomine, muutmine ja taasesitamine.

2.3.2. I KOOLIASTE

2.3.2.1. Õpitulemused I kooliastmes

Õpilane:

- 1) osaleb aktiivselt ja mõtestatult õppeprotsessis;
- 2) kuulab eesmärgistatult ja väljendab oma mõtteid;
- 3) kasutab suhtlemisel eakohast ja sobivat kõne- ja kirjakeelt, arvestab suhtlemisel partneriga;
- 4) eristab helisid, hääli ja häälikuid;
- 5) omandab lugemistehnilise vilumuse ja teadliku lugemisoskuse;
- 6) tunneb joonis- ja kirjatähti, kasutab õigeid tähekujusid, kirjutab loetava käekirjaga;
- 7) sooritab kirja eelharjutusi, arvestab etteantud juhendi ja juhendamisega;
- 8) kirjutab mõtestatud lauseid, jutustavaid ja kirjeldavaid tekste;
- 9) kirjutab õpitud keelendite ja keelereeglite piires õigesti ning loetava käekirjaga, vormistab kirjaliku töö korrektselt;
- 10) vormistab lihtsama kirjaliku töö arvutis, järgib õpitud keelereegleid;
- 11) jutustab kuuldust, nähtust ja loetust, vajaduse korral kasutab juhendi abi;

- 12) loeb ja eristab eri liiki tekste, analüüsib teksti ülesehitust, keelekasutust ja sisu, avaldab selle kohta arvamust;
- 13) sõnastab teksti kohta küsimusi ja esitab vastuväiteid, teeb teksti põhjal märkmeid, võrdleb tekste omavahel;
- 14) valib ja loeb sobivaid tervikteoseid nii eesti kui ka maailma lastekirjandusest, kasutab raamatukogu infosüsteemi;
- 15) kujundab lugemise kaudu nii mõtte- kui ka tundemaailma, jagab lugemiskogemusi;
- 16) rikastab lugemise kaudu oma sõnavara, kasutab sõnaraamatuid ja leiab sõnaartiklist vajalikku teavet.

2.3.2.2. Õpitulemused, õppesisu ja hindamine

2. KLASS

Õpitulemused	Õppesisu
<p>2. klassi õpilane:</p> <p>1) mõistab suulisi ja kirjalikke küsimusi ning vastab nendele, kasutades kõnes ja kirjas</p> <p>2) oskab jutustada endast, oma huvidest ja hobidest ning lähiümbruses toimuvast; iseseisvalt ülesandeid ja juhendeid ning täidab neid;</p> <p>3) kirjutab kalligraafiliselt ümber trüki- ja käsikirjalist teksti;</p> <p>4) kirjutab õigesti õpitud ortogramme ja punktogramme.</p> <p>ÕPITULEMUSED OSAOSKUSTE KAUPA</p> <p>Kuulamine</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ oskab määrata häälikute järgnevust sõnas ja sõna häälikulist koostist, eristab täis- ja kaashäälikuid, helituid ja helilisi ning kaashäälikuid; ▪ määrab foneetiliste sõnade piirid, liigendab sõna silpideks, eristab rõhulisi ja rõhutuid silpe. <p>Suuline kõne</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ hääldab õigesti ja selgelt häälikuid ning häälikuühendeid sõnades; 	<p>Üldteadmised vene keelest Keel kui peamine suhtlusvahend. Sõnastik kui teatmekirjanduse liik. Tutvumine sõnastike tüüpidega.</p> <p>Graafika. Foneetika. Ortoeopia Tähestik. Hääliku ja tähe suhe. Vene keele täis- ja kaashäälikute süsteem: rõhulised ja rõhutud täishäälikud, helilised ja helitud kaashäälikud, palataliseeritud ja palataliseerimata kaashäälikud Paaris- ja paaritud kaashäälikud: helilised ja helitud, palataliseeritud ja palataliseerimata Tähtede e, ё, ю, я funktsioonid. Rõhk.</p> <p>Leksikoloogia ja fraseoloogia Leksika ehk keele sõnavara. Sõna kui keeleühik. Sõna tähendus.</p> <p>Süntaks ja tekst Sõnaühend kui süntaktiline ühik. Sõnaühendi põhisõna ja laiend. Lause kui süntaksi põhiühik ja kui minimaalne kommunikatiivne üksus Lause põhitunnused. Lause pealiikmed. Lauseliigid tundevärvingu järgi: mitteühid- ja hüüdlauseid Tekst kui kommunikatsiooniüksus. Teksti sidusus. Tekstide mitmekesisus: muinasjutt, mõistatus, jutustus, luuletus, näidend, õnnesoov, kutse.</p>

<ul style="list-style-type: none"> ▪ teab peast vene tähestikku; ▪ koostab ja hääldab õige intonatsiooniga väit-, küsi- ja käsklauseid; ▪ arendab vestlust igapäevaelus juhtunu, loetu ja nähtu kohta; ▪ loeb peast luuletekste. <p>Lugemine</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ loeb tekste häälega silphaaval ja ladusalt; ▪ täidab ülesandeid, milles tuleb valikuliselt lugeda sõnu, sõnaühendeid, lauseid, tekstikatkeid; ▪ teab nimetada lastekirjanikke. <p>Kirjutamine</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ kirjutab vajaliku info vihikusse, päevikusse ja tahvlile ning vormistab selle korrektselt; ▪ vormistab grammatikaülesanded õigesti; ▪ kirjutab etteütlemise järgi sõnu, lauseid ja lühemaid tekste õigesti; ▪ oskab oma kirjalikke töid parandada. 	<p>Ortograafia ja interpunktsioon Väike- ja suurtähe kasutamine. Täis- ja kaashäälikute õigekiri sõna juurmorfeemis. Tähtede ъ ja ь kasutamine. Täishäälikute õigekiri tähtede ж, ч, ш, щ ja ц järel. Interpunktsioon: kirjavahemärgid loetelu puhul ja lause lõpus. Poolitamisreeglid.</p> <p>Kirjandusliku lugemise temaatika Eri tüüpi ja žanris kirjandusteosed on esindatud õppekirjanduse tekstidena ning valitakse vabaks lugemiseks vene, eesti ja välisautorite teoste seast, arvestades järgmisi teemasid: Minu perekond. Mina ja mu pereliikmed. Otsi sõpra ja hoiu teda. Õppida on alati kasulik. Aastaajad. Loodusimedest fantastikani. Headusest, mis võidab kurjuse. Aususest ja õiglusest. Tõsiselt ja naljaga pooleks.</p>
--	--

3. KLASS

Õpitulemused	Õppesisu
<p>3. klassi õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) määrab sõna häälikulise koostise, eristab täis- ja kaashäälikuid ning palataliseeritud ja palataliseerimata kaashäälikuid; 2) määrab foneetiliste sõnade piirid, liigendab sõna silpideks; 3) eristab kõneorme (dialoog, monoloog), kõnetüüpe (kirjeldus, jutustus, arutlus) ning žanre (luuletus, jutustus, muinasjutt); 4) saab aru õpetaja suulistest juhistest. <p>ÕPITULEMUSED OSAOSKUSTE KAUPA</p> <p>Kuulamine</p>	<p>Üldteadmised vene keelest Hääliku ja tähe suhe. Vene keele täis- ja kaashäälikute süsteem: rõhulised ja rõhutudtäishäälikud, paaris- ja paaritud kaashäälikud, helilased ja helitud kaashäälikud. Tähtede е, ё, ю, я funktsioonid.</p> <p>Graafika. Foneetika. Ortoeepia Tähestik. Hääliku ja tähe suhe. Vene keele täis- ja kaashäälikute süsteem: rõhulised ja rõhutud täishäälikud, helilised ja helitud kaashäälikud, palataliseeritud ja palataliseerimata kaashäälikud. Tähtede е, ё, ю, я funktsioonid. Rõhk.</p> <p>Leksikoloogia ja fraseoloogia Leksika ehk keele sõnavara. Sõna kui keeleühik. Sõna tähendus. Ühe- ja mitmetähenduslikud</p>

<ul style="list-style-type: none">▪ oskab määrata häälikute järgnevust sõnas ja sõna häälikulist koostist, eristab täis- ja kaashäälikuid, helituid ja helilisi ning kaashäälikuid;▪ määrab foneetiliste sõnade piirid, liigendab sõna silpideks, eristab rõhulisi ja rõhutuid silpe;▪ määrab lause grammatilise põhja ning sõnade seose lauses;▪ liigitab lauseid suhtluseesmärgi (väit-, küsi- ja käsklused) ning tundevärvingu (hüüd- ja mittehüüdlused) põhjal, eristab lausetüüpe intonatsiooni järgi;▪ eristab kõneorme (dialoog, monoloog), kõnetüüpe (kirjeldus, jutustus, arutus) ning žanre (luuletus, jutustus, muinasjutt);▪ määrab audioteksti teema ja peamise mõtte, jätab meelde teksti sisu ning täidab õpetaja korraldusel tekstipõhiseid ülesandeid. <p>Suuline kõne</p> <ul style="list-style-type: none">▪ hääldab õigesti ja selgelt häälikuid ning häälikuühendeid sõnades;▪ koostab ning hääldab õige intonatsiooniga väit-, küsi- ja käskluseid;▪ arendab vestlust oma elus juhtunust, loetust ja nähtust;▪ koostab lihtsaid jutustavaid ja kirjeldavaid ning ka arutlevaid tekste;▪ loeb peast luule- ja proosatekste. <p>Lugemine</p> <ul style="list-style-type: none">▪ täidab ülesandeid, kus tuleb valikuliselt lugeda sõnu, sõnaühendeid, lauseid, tekstikatkeid. <p>Kirjutamine</p> <ul style="list-style-type: none">▪ kirjutab vajaliku info vihikusse, päevikusse ja tahvlile ning vormistab selle korrektselt;▪ tähistab kaashäälikute palatalisatsiooni kirjas õigesti (tähtede и, е, ё, ю, я ja ъ abil);	<p>sõnad. Sõna otsene ja ülekantud tähendus. Sünonüümid. Antonüümid. Mitmetähenduslikud sõnad. Homonüümid Fraseologismid. Vene keele seletussõnastik. Vene keele antonüümide sõnastik. Vene keele sünonüümide sõnastik.</p> <p>Morfeemika (sõna koostis) ja sõnamoodustus Morfeem kui keeleühik. Morfeemide liigid: juur, eesliide, sufiks, muutelõpp. Samatüvelised sõnad. Sõnatüvi. Sõnamoodustus- ja sõnamuutemorfeemid.</p> <p>Süntaks ja tekst Lause kui süntaksi põhiühik ja kui minimaalne kommunikatiivne üksus. Lause põhitunnused. Lause pealiikmed. Lause grammatiline põhi. Liht- ja laiendatud laused. Lause kõrval liikmed: täiend, sihitis, määrus.</p> <p>Ortograafia ja interpunktsioon Väike- ja suurtähe kasutamine. Täishäälikute õigekiri tähtede ж, ч, ш, щ järel. Poolitamisreeglid. Interpunktsioon: kirjavahemärgid loetelu puhul ja lause lõpus. Täis- ja kaashäälikute õigekiri sõna juurmorfeemis. Tähtede ъ ja ъ kasutamine.</p> <p>Kirjandusliku lugemise temaatika Teksti sidusus. Pealkiri, põhiidee, teksti plaan. Lõik. Tekstide mitmekesisus: muinasjutt, mõistatus, vanasõnad ja kõnekäänud, jutustus, luuletus, näidend, teadaanne, õnnesoov, kutse, juhend. Eri tüüpi ja žanri kirjandusteosed on esindatud õppekirjanduse tekstidena ning valitakse vabakslugemiseks vene, eesti ja välisautorite teoste seast, arvestades järgmisi teemasid.</p>
--	--

<ul style="list-style-type: none"> ▪ vormistab grammatikaülesanded õigesti; ▪ kirjutab ümberjutustusi plaani ja märksõnade järgi, etteütusi ning lihtsaid kirjandeid; ▪ oskab oma kirjalikke töid parandada. 	
---	--

Hindamiskriteeriumid I kooliastmes

Vene keele õppimisel I kooliastmes hinnatakse õpilase suulist keekekasutust, s.o kõnelemist ja kuulamist, lugemist, s.o lugemistehnikat, kirjandus- ja muude tekstide tutvustamist, analüüsi ja mõistmist, kirjutamist, s.o kirjatehnikat, õigekirja ja tekstiloomet. Keeleõpetuses on suurem osakaal erinevate kirjalike tekstide hindamisel, sest kirjalik keel on peamine keeleoskuse näitaja. Õigekeelsust ja keeleteadlikke valikuid hinnatakse üldjuhul tekstiloomes osana tekstiliigi eripära ja kirjutamise eesmärgi kontekstis. Vene keeles hinnatakse peamiselt eri tüüpi ja liiki kirjalikke tekste. Hindamise põhimõtteid on lahti seletatud ainekavas.

Kirjaliku töö hindamismudel	<ul style="list-style-type: none"> ▪ «5» – kirjutis on õige pikkusega ja sidus, sõnavara on ulatuslik, esineb üksikuid grammatikavigu; valdab tarbekeele struktuure ▪ «4» - kirjutis on õige pikkusega ja üsna sidus, sõnavara on piisav, esineb grammatikavigu, mis ei sega mõttest arusaamist; valdab tarbekeele struktuure ▪ «3» - kirjutis on õige pikkusega ja piisavalt sidus, sõnavara on piiratud, esineb grammatikavigu, mis häirivad kohati mõttest arusaamist; valdab tarbekeele struktuure osaliselt ▪ «2» – kirjutis ei ole õige pikkusega, laused on seosetud, sõnavara on ebapiisav, grammatika tundmine on puudulik.
Sõnade etteütlus (8 - 10 sõna)	Mitterahuldav - 3 – 5 viga Rahuldav - 3 viga, 1 parandus Hea – 1-2 viga, 1 parandus Väga hea - 0 – 1 viga
Etteütlus (35 - 40 sõna)	Mitterahuldav - 8 – 12 viga Rahuldav - 5 – 7 viga Hea - 3 – 4 viga Väga hea - 0 – 2 viga
Kontrolltööd, testid	alla 20% - «1» 20- 49% - «2» 50-74% - «3» 75-89% - «4» 90-100% - «5»
Suulise töö hindamismudel	<ul style="list-style-type: none"> ▪ «5» – kõne on piisavalt sujuv, sõnavara ülesande täitmiseks piisav, grammatika piisavalt korrektne

	<ul style="list-style-type: none">▪ «4» – kõne pole päris sujuv, sõnavaras esineb mõningaid lünki, on märgatavaid grammatikavigu, kuid suudab selgelt edasi anda öeldu sisu;▪ «3» – kõne pole sujuv, sõnavara on piiratud, esineb häirivaid grammatikavigu, kuid öeldu üldmõte on arusaadav;▪ «2» – kõne on seosetu, sõnavara praktiliselt puudub, grammatika tundmine on puudulik.
--	---

2.3.3. II KOOLIASTE

2.3.3.1. Õpitulemused II kooliastmes

Õpilane:

- 1) järgib tänapäeva vene kirjakeele ja kõneetikeeti norme;
- 2) eristab keelevariante, toob näiteid nende kasutusest;
- 3) esitab oma mõtteid vabalt, loogiliselt ja sidusalt, teemale ja suhtlusolukorrale vastavalt suuliselt;
- 4) väljendab oma mõtteid vabalt, loogiliselt ja sidusalt, teemale ja suhtlusolukorrale vastavalt kirjalikult;
- 5) valib juhendamise abil eesmärgile ja olukorrale vastava suhtluskanali ja -viisi;
- 6) kirjutab õigesti õpitud ortogrammidega sõnu ja kirjavahemärgistab õigesti õpitud punktogrammidega lauseid;
- 7) kirjeldab vene keele häälikusüsteemi, eristab sõnaliike ning põhilisi käänd- ja pöörsõna vorme;
- 8) leiab ja hindab kriitiliselt teavet erinevatest kirjalikest allikatest ning kasutab leitud (usaldusväärset) informatsiooni enda tekstides;
- 9) hindab kuuldu informatsiooni usaldusväärsust;
- 10) annab tekstile või seisukohale põhjendatud tagasisidet, väljendab loetu põhjal enda seisukohti ja väärtushoiakuid;
- 11) valib ja loeb sobivaid tervikteoseid nii eesti kui ka maailma lastekirjandusest;
- 12) teeb loetust kokkuvõtte ning annab lugemissoovitusi kaaslastele;
- 13) loeb mõtestatult, nimetab teksti teema ja sõnastab lühidalt peamõtte;
- 14) sõnastab teksti kohta küsimusi ja esitab vastuväiteid, avaldab arvamust, sõnastab järelduse;
- 15) jutustab ja kirjutab loetust, nähtust ning kuuldust, suhtleb kaaslasega ja rühmas;
- 16) lahendab lihtsamaid probleemülesandeid paaris- ja rühmatöös;
- 17) loeb ja mõistab eakohaseid õpi- ja elutarbelisi ning huvivaldkondade tekste;

- 18) valib lugemise eesmärgile sobiva lugemisviisi;
- 19) tunneb teabekeskondi ning visuaalseid ja tekstilisi infoallikaid, leiab neist vajaliku teabe;
- 20) kavandab oma tekstide kirjutamist, täiendab ja muudab oma teksti, loeb kirjutatu üle ja teeb parandusi, vormistab korrektse töö nii käsikirjas kui ka arvutis;
- 21) esineb suuliselt, võtab sõna, koostab ja peab lühikese ettekande;
- 22) kirjutab eesmärgipäraselt ja olukohaselt eri liiki eakohaseid tekste;
- 23) rakendab omandatud keeleteadmisi tekstiloomes ja -analüüsis;
- 24) kasutab õigekirja kontrollimiseks ja tähenduste leidmiseks trüki- ja digisõnastikke, leiab sõnaartiklist vajaliku teabe.

2.3.3.2. Õpitulemused, õppesisu ja hindamine

4. **KLASS** (Alates 01.09.2024 õppeaine „Vene keel“ ei õpetata seoses üleminekuga eestikeelsele õppele).

5. KLASS

Õpitulemused	Õppesisu
<ul style="list-style-type: none"> 1) järgib tänapäeva vene kirjakeele ja kõneetike norme; 2) eristab keelevariante, toob näiteid nende kasutusest; 3) kasutab õigekirja kontrollimiseks ja tähenduste leidmiseks trüki- ja digisõnastikke, leiab sõnaartiklist vajaliku teabe. 	<p>Kirjakeele mõiste Keelenormi mõiste ja variatiivsus. Kõnekultuur. Vene keele trüki- ja veebisõnastikud.</p>
<ul style="list-style-type: none"> 1) kirjutab õigesti õpitud ortogrammidega sõnu ja kirjavahemärgistab õigesti õpitud punktogrammidega lauseid; 2) kirjeldab vene keele häälikusüsteemi, eristab sõnaliike ning põhilisi käänd- ja pöörsõna vorme. 	<p>Foneetika. Graafika. Ortoeepia Häälikumuutused kõnes. Vene keele hääldus.</p> <p>Morfoloogia ja sõnamoodustus Nimisõna: ebareeglipäraselt käänduvad ning käändumatud nimisõnad. Omadussõna: kvalitatiivsed, relatiivsed ning possessiivsed omadussõnad. Omadussõnade võrdlusastmed. Asesõnade käänamine ja liigitus. Tegusõna: perfektiivsed ja imperfektiivsed tegusõnad. Tegusõna kõneviisid.</p> <p>Ortograafia ja interpunktsioon Täis- ja kaashäälikute õigekiri sõna lihttüves ja eesliidetes. Sufiksrite õigekiri eri sõnaliikidesse</p>

	kuuluvates sõnades. Sõnalõppude õigekiri eri sõnaliikidesse kuuluvates sõnades. Tähed H ja HH eri sõnaliikidesse kuuluvates sõnades. HE ja HИ kokku- ja lahkukirjutamine eri sõnaliikidesse kuuluvate sõnadega.
<ol style="list-style-type: none"> 1) leiab ja hindab kriitiliselt teavet erinevatest kirjalikest allikatest ning kasutab leitud (usaldusväärset) informatsiooni enda tekstides; 2) hindab kuuldud informatsiooni usaldusväärsust; 3) tunneb teabekeskondi ning visuaalseid ja tekstilisi infoallikaid, leiab neist vajaliku teabe. 	<p>Tekst Tekstiliigid: instruktsioon, käsikirjas kirjatatud teade, SMS-teade, e-kiri, jutustus, luuletus, näidend. Kommunikatsioon internetis (jututuba, foorum) ja seal kasutatavad tekstiliigid. Tarbe- ja õppetekstide mõtestatud lugemine. Teksti teema, allteemad ja peamõtte. Tekstitüübid: kirjeldus, jutustus, arutus.</p> <p>Sõnavara kasutamine erinevates tekstides Teksti koostamine ja kirjutamine. Lihtsama teksti toimetamine. Omaloomingulise töö kirjutamine (jutt pildi, pildiseeria, küsimuste, skeemi, kaardi või kava põhjal, fantaasiajutt).</p>
<ol style="list-style-type: none"> 1) valib ja loeb sobivaid tervikteoseid nii vene, eesti kui ka maailma lastekirjandusest; 2) teeb loetust kokkuvõtte ning annab lugemissoovitusi kaaslastele; 3) loeb mõtestatult, nimetab teksti teema ja sõnastab lühidalt peamõtte; 4) jutustab ja kirjutab loetust, nähtust ning kuuldust, suhtleb kaaslasega ja rühmas; 5) lahendab lihtsamaid probleemülesandeid paaris- ja rühmatöös; 6) loeb ja mõistab eakohaseid õpi- ja elutarbelisi ning huvivaldkondade tekste; 7) valib lugemise eesmärgile sobiva lugemisviisi. 	<p>Lugemiskogemus Eesmärgistatud lugemine, kuulamine, kokkuvõtte tegemine. Raamatust kokkuvõtte ning raamatu kohta lugemissoovituse kirjutamine.</p> <p>Sõnavara ja suulise kõne arendamine Ilukirjanduse teoste leksika aktiveerimine, sõnavara laiendamine. Oma arvamuse väljendamine ja põhjendamine.</p>

6. KLASS

Õpitulemused	Õppesisu
6. klassi õpilane: 1) järgib tänapäeva vene kirjakeele ja kõneetiketi norme;	<p>Kirjakeele mõiste Keelenormi mõiste ja variatiivsus. Kõnekultuur. Vene keele trüki- ja veebisõnastikud.</p>

<p>2) eristab keelevariante, toob näiteid nende kasutusest; 3) kasutab õigekirja kontrollimiseks ja tähenduste leidmiseks trüki- ja digisõnastikke, leiab sõnaartiklist vajaliku teabe.</p>	
<p>1) eristab keelevariante, toob näiteid nende kasutusest; 2) lahendab lihtsamaid probleemülesandeid paaris- ja rühmatöös.</p>	<p>Leksikoloogia ja fraseoloogia Paronüümid. Oma- ja laensõnad. Vananenud sõnad ja neologismid. Üldkasutatav leksika ja piiratud kasutusega leksika.</p>
<p>1) kirjutab õigesti õpitud ortogrammidega sõnu ja kirjavahemärgistab õigesti õpitud punktogrammidega lauseid; 2) kirjeldab vene keele häälikusüsteemi, eristab sõnaliike ning põhilisi käänd- ja pöörd sõna vorme.</p>	<p>Morfoloogia ja sõnamoodustus Arvsõnade iseloomustus. Määrsõnade iseloomustus. Eessõnad iseloomustus. Sidesõnad üldiseloomustus. Abisõnad iseloomustus. Hüüdsõnad. Süntaks. Samaliigilised lauseliikmed. Liht- ja liitlause.</p>
<p>1) kirjutab õigesti õpitud ortogrammidega sõnu ja kirjavahemärgistab õigesti õpitud punktogrammidega lauseid; 2) kirjeldab vene keele häälikusüsteemi, eristab sõnaliike ning põhilisi käänd- ja pöörd sõna vorme.</p>	<p>Ortograafia ja interpunktsioon Täis- ja kaashäälikute õigekiri sõna lihttüves ja eesliidetes. Sufiksrite õigekiri eri sõnaliikidesse kuuluvates sõnades. HE ja HИ kokku- ja lahkukirjutamine eri sõnaliikidesse kuuluvate sõnadega. Arvsõnade õigekiri. Määrsõnade õigekiri. Eessõnade õigekiri. Samaliigiliste sõnade eraldamine kirjavahemärkidega. Interpunktsioon liitlausestes.</p>
<p>1) loeb mõtestatult, nimetab teksti teema ja sõnastab lühidalt peamõtte; 2) kirjutab eesmärgipäraselt ja olukohaselt eri liiki eakohaseid tekste; 3) rakendab omandatud keeleteadmisi tekstiloomes ja -analüüsis; 4) valib juhendamise abil eesmärgile ja olukorrale vastava suhtluskanali ja -viisi; 5) tunneb teabekeskondi ning visuaalseid ja tekstilisi infoallikaid, leiab neist vajaliku teabe.</p>	<p>Tekst Tekstiliigid: instruktsioon, SMS-teade, e-kiri, allkirjastatud dokument, jutustus, luuletus, näidend. Kommunikatsioon internetis (jututuba, foorum, blogid) ja seal kasutatavad tekstiliigid. Tarbe- ja õppetekstide mõtestatud lugemine. Teksti teema, allteemad ja peamõtte. Tekstitüübid: kirjeldus, jutustus, arutus.</p>
<p>1) esitab oma mõtteid vabalt, loogiliselt ja sidusalt, teemale ja suhtlusolukorrale vastavalt suuliselt; 2) väljendab oma mõtteid vabalt, loogiliselt ja sidusalt, teemale ja suhtlusolukorrale vastavalt kirjalikult;</p>	<p>Sõnavara kasutamine erinevates tekstides Teksti koostamine, kirjutamine ja toimetamine. Omaloomingulise töö kirjutamine (jutt pildi, pildiseeria, küsimuste, skeemi, kaardi või kava põhjal, fantaasiajutt).</p>

<p>3) kavandab oma tekstide kirjutamist, täiendab ja muudab oma teksti, loeb kirjutatu üle ja teeb parandusi, vormistab korrektse töö nii käsikirjas kui ka arvutis.</p>	
<p>1) leiab ja hindab kriitiliselt teavet erinevatest kirjalikest allikatest ning kasutab leitud (usaldusväärset) informatsiooni enda tekstides; 2) hindab kuuldud informatsiooni usaldusväärset; 3) annab tekstile või seisukohale põhjendatud tagasisidet, väljendab loetu põhjal enda seisukohti ja väärtushoiakuid; 4) loeb ja mõistab eakohaseid õpi- ja elutarbelisi ning huvivaldkondade tekste; 5) valib lugemise eesmärgile sobiva lugemisviisi; 6) sõnastab teksti kohta küsimusi ja esitab vastuväiteid, avaldab arvamust, sõnastab järelduse; 7) jutustab ja kirjutab loetust, nähtust ning kuuldust, suhtleb kaaslasega ja rühmas.</p>	<p>Lugemiskogemus Eesmärgistatud lugemine, kuulamine, kokkuvõtte tegemine. Raamatust kokkuvõtte ning raamatu kohta lugemissoovituse kirjutamine.</p>
<p>1) valib ja loeb sobivaid tervikteoseid nii eesti kui ka maailma lastekirjandusest; 2) teeb loetust kokkuvõtte ning annab lugemissoovitusi kaaslastele; 3) lahendab lihtsamaid probleemülesandeid paaris- ja rühmatöös; 4) esineb suuliselt, võtab sõna, koostab ja peab lühikese ettekande.</p>	<p>Sõnavara ja suulise kõne arendamine Ilukirjanduse teoste leksika aktiveerimine, sõnavara laiendamine. Oma arvamuse väljendamine ja põhjendamine.</p>

Hindamiskriteeriumid II kooliastmes

Vene keele õppimisel II kooliastmes hinnatakse õpilase suulist ja kirjalikku suhtlust, tekstide vastuvõttu, s.o analüüsi ja mõistmist, tekstiloomet, s.o eri tüüpi ja liiki tekstide kirjutamist, keeleteadmisi, s.o õigekeelsuse ja keelehoolde põhimõtete rakendamist ning keelevelikute teadvustamist.

<p>Sõnade etteütlus (12 - 15 sõna)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Mitterahuldav - 3 – 5 viga ▪ Rahuldav - 3 viga, 1 parandus ▪ Hea – 1 viga, 1 parandus ▪ Väga hea - 0 – 1 viga
<p>Etteütlus (40 - 80 sõna)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Mitterahuldav - 8 – 12 viga ▪ Rahuldav - 5 – 7 viga

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Hea - 3 – 4 viga ▪ Väga hea - 0 – 2 viga
Ümberjutustus (55 - 90 sõna)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Mitterahuldav Tekstis on 9–11 õigekirjaviga. Sõnavara ja lausestus on algelised, tekstis on 5–6 kõneviga. ▪ Rahuldav 5 – 8 viga. Kõnevead. Esineb vigu teksti või ümberjutustamise esitamisel. ▪ Hea 2 – 3 õigekirja viga. 1 – 2 ebatäpsust, kõnevead. Edastab täpselt, kuid esineb väikseid vigu teksti või ümberjutustamise esitamisel. ▪ Väga hea 1 – 2 viga. Õige järjekindel esitusviis.
Kontrolltööd ja testid õpitud ortogrammide ja punktogrammidega	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Mitterahuldav – 49% - 20% ▪ Rahuldav – 74% - 50% ▪ Hea – 89% - 75% ▪ Väga hea – 100% - 90%

2.3.4. III KOOLIASTE

2.3.4.1. Õpitulemused III kooliastmes

Õpilane:

- 1) väärtustab vene keelt emakeelena ja ühena maailma keeltest;
- 2) suhtub austusega teiste keelte ja inimeste erinevustesse ning eripärasse;
- 3) arvestab suhtlemisel eesmärki ja olukorda, valdab kõnekultuuri;
- 4) nimetab suulise ja kirjaliku kõne erijooni ning eristab kirjakeelt argikeelest;
- 5) järgib kirjutamisel õpitud õigekirjanorme ja keelereegleid;
- 6) kasutab digitaalset kirjaoskust, loob tekste erinevates keskkondades, arvestab suhtlusetiketti;
- 7) annab suulisele või kirjalikule tekstile põhjendatud tagasisidet, väljendab loetu põhjal enda seisukohti ja väärtushoiakuid;
- 8) arutleb eakohastel teemadel, lahendab keelealaseid probleemülesandeid ning osaleb diskussioonis;
- 9) eristab ja analüüsib kuuldu ja loetu põhjal peamist informatsiooni ning olulisi seisukohti;
- 10) teeb kuuldust ja loetust kokkuvõtte nii suuliselt kui ka kirjalikult;
- 11) esitab loetu põhjal küsimusi, teeb järeldusi ning annab hinnanguid;
- 12) sõnastab probleemi, väljendab oma arvamust, esitab argumente ja toob näiteid;

- 13) loeb tabelleid, diagramme, skeeme ja tingtähiseid ning kasutab neid enda koostatud tekstides;
- 14) hindab kriitiliselt suhtlusmooduseid, sh visuaalset, kuuldelist, žestilist ja tekstilist osa;
- 15) teab, et teksti väljenduslaad oleneb teksti kasutusvaldkonnast, liigist, eesmärgist, autorist ja suhtlusolukorrast;
- 16) koostab jutustavaid, kirjeldavaid ja arutlevaid tekste ning esitab neid;
- 17) ehitab teksti üles vastuvõtjat arvestades, järjestab ja seostab info loogiliselt ning valdab peamisi tekstisidususvõtteid;
- 18) kirjutab ja valmistub esinemiseks etappide kaupa;
- 19) esineb suuliselt (tervitab, võtab sõna, koostab ning peab lühikese ettekande ja kõne);
- 20) analüüsib enda ja teiste keelevahendite valiku sobivust olukorrast lähtudes;
- 21) vormistab korrektselt eri liiki tekste, arvestab olukorda ja adressaati, järgib keelenorme ja vormistusnõudeid;
- 22) iseloomustab peamisi tekstiliike, nende põhijooni ning kasutamise võimalusi;
- 23) teab, et teksti väljenduslaad oleneb teksti kasutusvaldkonnast, -liigist ja autorist;
- 24) leiab õigekirjajuhiseid veebist ning sõna- ja käsiraamatutest, kasutab arvuti õigekirjakorrektorit ja hindab kriitiliselt õigekeelsussoovitusi;
- 25) rikastab lugemise kaudu oma sõnavara ning kasutab mitmekesiseid grammatilisi tarindeid.

2.3.4.2. Õpitulemused, õppesisu ja hindamine

7. KLASS

Õpitulemused	Õppesisu
<p>Õpilane:</p> <p>1) väärtustab vene keelt emakeelena ja ühena maailma keeltest;</p> <p>2) suhtub austusega teiste keelte ja inimeste erinevustesse ning eripärasse.</p>	<p>Ortoepia.</p> <p>Sõnarõhu rasked juhud. Ortoepiasõnastikud.</p>
<p>1) järgib kirjutamisel õpitud õigekirjanorme ja keelereegleid;</p> <p>2) leiab õigekirjajuhiseid veebist ning sõna- ja käsiraamatutest, kasutab arvuti õigekirjakorrektorit.</p>	<p>Morfoloogia.</p> <p>Tegusõna vormid. Sihilised ja sihitud tegusõnad. Keskõna grammatilised tunnused. Keskõnaga sõnaühendid. Gerundiumi grammatilised tunnused. Gerundiumiga sõnaühendid.</p>

<p>1) järgib kirjutamisel õpitud õigekirjanorme ja keelereegleid; 2) vormistab korrektselt eri liiki tekste, arvestab olukorda ja adressaati, järgib keelenorme ja vormistusnõudeid; 3) leiab õigekirjajuhiseid veebist ning sõna- ja käsiraamatutest, kasutab arvuti õigekirjakorrektorit.</p>	<p>Süntaks. Sõnade ühendamise normid (leksikaalsed, grammatilised, stilistilised). Lihtlause laiendamine.</p>
<p>1) järgib kirjutamisel õpitud õigekirjanorme ja keelereegleid; 2) leiab õigekirjajuhiseid veebist ning sõna- ja käsiraamatutest, kasutab arvuti õigekirjakorrektorit.</p>	<p>Ortograafia ja interpunktsioon. HE kokku- ja lahkukirjutamine kesksõnade ning gerundiumiga. Lauseliikmete kirjavahemärkidega eraldamine. Vene keele trüki- ja veebisõnastikud.</p>
<p>1) arvestab suhtlemisel eesmärki ja olukorda, valdab kõnekultuuri; 2) nimetab suulise ja kirjaliku kõne erijooni ning eristab kirjakeelt argikeelest; 3) annab suulisele või kirjalikule tekstile põhjendatud tagasisidet, väljendab loetu põhjal enda seisukohti ja väärtushoiakuid; 4) arutleb eakohastel teemadel, lahendab keelealaseid probleemülesandeid; 5) sõnastab probleemi, väljendab oma arvamust, esitab argumente ja toob näiteid; 6) koostab jutustavaid, kirjeldavaid ja arutlevaid tekste ning esitab neid; 7) valmistub esinemiseks etappide kaupa; 8) esineb suuliselt (tervitab, võtab sõna, koostab ning peab lühikese ettekande ja kõne).</p>	<p>Suuline ja kirjalik suhtlus. Kirjaliku ja suulise keelekasutuse eripära. Suhtluseesmärkidele sobivate keelendite valimine kõnelemisel ja kirjutamisel. Suhtlemine rühmas, sõna saamine, kõnejärje hoidmine. Esinemine etteantud teemal. Meilivahetus, meili kirjutamine ja keelevahendite valik. Veebisuhtluse eesmärgid, võimalused ja ohud. Keeleviisakus ja -väärikus.</p>
<p>1) kasutab digitaalset kirjaoskust, loob tekste erinevates keskkondades, arvestab suhtlusetiketti; 2) eristab ja analüüsib kuuldu ja loetu põhjal peamist informatsiooni ning olulisi seisukohti; 3) teeb kuuldust ja loetust kokkuvõtte nii suuliselt kui ka kirjalikult; 4) esitab loetu põhjal küsimusi, teeb järeldusi ning annab hinnanguid; 5) loeb tabelleid, diagramme, skeeme ja tingtähiseid ning kasutab neid enda koostatud tekstides;</p>	<p>Teabeallikad, alustekstid, tekstiloome. Veebist ja trükistest teabe otsimine. Tekstid elektroonilises keskkonnas.</p>

<p>6) teab, et teksti väljenduslaad oleneb teksti kasutusvaldkonnast, liigist, eesmärgist, autorist ja suhtlusolukorrast.</p>	
<p>1) valdab peamisi tekstisidususvõtteid; 2) vormistab korrektselt eri liiki tekste, arvestab olukorda ja adressaati, järgib keelenorme ja vormistusnõudeid; 3) iseloomustab peamisi tekstiliike, nende põhijooni ning kasutamise võimalusi; 4) teab, et teksti väljenduslaad oleneb teksti kasutusvaldkonnast, -liigist ja autorist; 5) rikastab lugemise kaudu oma sõnavara.</p>	<p>Tekst. Peamised tekstiliigid (tarbe-, teabe- ja meediatekstitid), nende eesmärgid ning keelekasutus. Tarbetekstidest olulise info leidmine. Teabetekstide (õpikutekst) eesmärk, tunnused ning ülesehitus. Eri liiki tekstide lugemine ja võrdlemine. Teabe ning ilukirjanduse tekstide tõlgendamine, analüüsimine ja hindamine.</p>

8. KLASS

Õpitulemused	Õppesisu
<p>Õpilane: 1) väärtustab vene keelt emakeelena ja ühena maailma keeltest; 2) suhtub austusega teiste keelte ja inimeste erinevustesse ning eripärasse; 3) arvestab suhtlemisel eesmärki ja olukorda, valdab kõnekultuuri; 4) nimetab suulise ja kirjaliku kõne erijooni ning eristab kirjakeelt argikeelest; 5) analüüsib enda ja teiste keelevahendite valiku sobivust olukorrast lähtudes.</p>	<p>Vene keel ühiskonnas. Vene keel maailma teiste keelte seas.</p>
<p>1) järgib kirjutamisel õpitud õigekirjanorme ja keelereegleid; 2) leiab õigekirjajuhiseid veebist ning sõna- ja käsiraamatutest, kasutab arvuti õigekirjakorrektorit ja hindab kriitiliselt õigekeelsussoovitusi.</p>	<p>Morfoloogia. Isikuta tegusõnad.</p>
<p>1) teab, et teksti väljenduslaad oleneb teksti kasutusvaldkonnast, liigist, eesmärgist, autorist ja suhtlusolukorrast; 2) leiab õigekirjajuhiseid veebist ning sõna- ja käsiraamatutest, kasutab arvuti õigekirjakorrektorit ja hindab kriitiliselt õigekeelsussoovitusi; 3) rikastab lugemise kaudu oma sõnavara ning kasutab mitmekesiseid grammatilisi tarindeid.</p>	<p>Süntaks. Aluse tekstifunktsioonid. Öeldise tekstifunktsioonid. Täiend, lisand, sihitis, määruse liigid. Lihtlause laiendamine (lauseliikendid, sõnad ja konstruktsioonid, mis lauseliikmete hulka ei kuulu). Kiilsõnad ja kiillaused.</p>

<p>leiab õigekirjajuhiseid veebist ning sõna- ja käsiraamatutest, kasutab arvuti õigekirjakorrektorit ja hindab kriitiliselt õigekeelsussoovitusi.</p>	<p>Ortograafia ja interpunktsioon. Lauseliikmete kirjavahemärkidega eraldamine. Vahemärgid koondlauses, komplitseeritud lauses. Vene keele trüki- ja veebisõnastikud.</p>
<p>1) kasutab digitaalset kirjaoskust, loob tekste erinevates keskkondades, arvestab suhtlusetiketti; 2) annab suulisele või kirjalikule tekstile põhjendatud tagasisidet, väljendab loetu põhjal enda seisukohti ja väärtushoiakuid; 3) arutleb eakohastel teemadel, lahendab keelealaseid probleemülesandeid ning osaleb diskussioonis; 4) teeb kuuldust ja loetust kokkuvõtte nii suuliselt kui ka kirjalikult; 5) sõnastab probleemi, väljendab oma arvamust, esitab argumente ja toob näiteid; 6) hindab kriitiliselt suhtlusmooduseid, sh visuaalset, kuuldelist, žestilist ja tekstilist osa; 7) koostab jutustavaid, kirjeldavaid ja arutlevaid tekste ning esitab neid; 8) esineb suuliselt (tervitab, võtab sõna, koostab ning peab lühikese ettekande ja kõne).</p>	<p>Suuline ja kirjalik suhtlus. Kirjaliku ja suulise keelekasutuse eripära. Suhtluseesmärkidele sobivate keelendite valimine kõnelemisel ja kirjutamisel. Suhtlemine rühmas, sõna saamine, kõnejärje hoidmine. Rühmas arvamuse avaldamine ja põhjendamine. Diskussioon. Kompromissi leidmine ning kaaslane arvamuse täiendamine. Kaaslase tööle põhjendatud hinnangu andmine. Esinemine etteantud teemal. Ettekande ja kõne koostamine, näitlikustamine ja esitamine. Meilivahetus, meili kirjutamine ja keelevahendite valik. Veebisuhtluse eesmärgid, võimalused ja ohud. Veebisuhtluskanalid: jututoad, vlogid, kommentaarid. Veebis kommenteerimine. Keeleviisakus ja -väärikus. Anonüümsuse mõju keelekasutusele.</p>
<p>1) kasutab digitaalset kirjaoskust, loob tekste erinevates keskkondades, arvestab suhtlusetiketti; 2) arutleb eakohastel teemadel, lahendab keelealaseid probleemülesandeid ning osaleb diskussioonis; 3) eristab ja analüüsib kuuldu ja loetu põhjal peamist informatsiooni ning olulisi seisukohti; 4) teeb kuuldust ja loetust kokkuvõtte nii suuliselt kui ka kirjalikult; 5) esitab loetu põhjal küsimusi, teeb järeldusi ning annab hinnanguid; 6) loeb tabeleid, diagramme, skeeme ja tingtähiseid ning kasutab neid enda koostatud tekstides.</p>	<p>Teabeallikad, alustekstid, tekstiloome. Veebist ja trükistest teabe otsimine ning teabeallikate ja info kriitiline hindamine. Teabe talletamine ning süstematiseerimine. Loov- ja uurimistöö vormistamine: struktuur ja keel. Projekt, teadaanne. Tekstid elektroonilises keskkonnas.</p>
<p>1) annab suulisele või kirjalikule tekstile põhjendatud tagasisidet, väljendab loetu põhjal enda seisukohti ja väärtushoiakuid;</p>	<p>Tekst. Teksti liigid ja teksti stiil. Peamised tekstiliigid (tarbe-, teabe- ja meediatekstid), nende eesmärgid ning keelekasutus. Tarbetekstide</p>

<p>2) eristab ja analüüsib kuuldu ja loetu põhjal peamist informatsiooni ning olulisi seisukohti;</p> <p>3) esitab loetu põhjal küsimusi, teeb järeldusi ning annab hinnanguid;</p> <p>4) ehitab teksti üles vastuvõtjat arvestades, järjestab ja seostab info loogiliselt ning valdab peamisi tekstisidususvõtteid;</p> <p>5) kirjutab ja valmistub esinemiseks etappide kaupa;</p> <p>6) vormistab korrektselt eri liiki tekste, arvestab olukorda ja adressaati, järgib keelenorme ja vormistusnõudeid;</p> <p>7) iseloomustab peamisi tekstiliike, nende põhijooni ning kasutamise võimalusi;</p> <p>8) teab, et teksti väljenduslaad oleneb teksti kasutusvaldkonnast, liigist ja autorist.</p>	<p>(juhend) eesmärk, tunnused ja ülesehitus. Tarbetekstidest olulise info leidmine ning selle põhjal järelduste tegemine. Teabetekstide (õpikutekst, populaarteaduslik tekst) eesmärk, tunnused ning ülesehitus. Eri liiki tekstide lugemine ja võrdlemine. Teabe ning ilukirjanduse tekstide tõlgendamine, analüüsimine ja hindamine.</p>
--	--

9. KLASS

Õpitulemused	Õppesisu
<p>Õpilane:</p> <p>1) väärtustab vene keelt emakeelena ja ühena maailma keeltest;</p> <p>2) suhtub austusega teiste keelte ja inimeste erinevustesse ning eripärasse;</p> <p>3) arvestab suhtlemisel eesmärki ja olukorda, valdab kõnekultuuri.</p>	<p>Vene keel ühiskonnas. Keel kui arenev nähtus.</p>
<p>1) järgib kirjutamisel õpitud õigekirjanorme ja keelereegleid;</p> <p>2) leiab õigekirjajuhiseid veebist ning sõna- ja käsiraamatutest, kasutab arvuti õigekirjakorrektorit ja hindab kriitiliselt õigekeelsussoovitusi;</p> <p>3) rikastab lugemise kaudu oma sõnavara ning kasutab mitmekesiseid grammatilisi tarindeid.</p>	<p>Ortoeepia. Sõnarõhu rasked juhud. Ortoeepiasõnastikud.</p>
<p>1) järgib kirjutamisel õpitud õigekirjanorme ja keelereegleid;</p> <p>2) leiab õigekirjajuhiseid veebist ning sõna- ja käsiraamatutest, kasutab arvuti õigekirjakorrektorit ja hindab kriitiliselt õigekeelsussoovitusi;</p>	<p>Morfoloogia. Sidesõnade iseloomustus.</p>

<p>3) rikastab lugemise kaudu oma sõnavara ning kasutab mitmekesiseid grammatilisi tarindeid.</p>	
<p>vormistab korrektselt eri liiki tekste, arvestab olukorda ja adressaati, järgib keelenorme ja vormistusnõudeid.</p>	<p>Süntaks. Rindlaused, põimlaused, sidesõnata liitlaused. Lausete grammatilised seosed. Otsekõne. Dialoog.</p>
<p>1) järgib kirjutamisel õpitud õigekirjanorme ja keelereegleid; 2) sõnastab probleemi, väljendab oma arvamust, esitab argumente ja toob näiteid; 3) leiab õigekirjajuhiseid veebist ning sõna- ja käsiraamatutest, kasutab arvuti õigekirjakorrektorit ja hindab kriitiliselt õigekeelsussoovitusi; 4) rikastab lugemise kaudu oma sõnavara ning kasutab mitmekesiseid grammatilisi tarindeid.</p>	<p>Ortograafia ja interpunktsioon. Vahemärgid koondlauses, komplitseeritud lauses. Kirjavahemärgid liitlauses: rindlauses, põimlauses, sidesõnata lauses ning erinevate seoseliikidega liitlauses. Vahemärgid otse kõnega lauses. Vene keele trüki- ja veebisõnastikud. Eessõnade õigekiri.</p>
<p>1) nimetab suulise ja kirjaliku kõne erijooni ning eristab kirjakeelt argikeelest; 2) hindab kriitiliselt suhtlusmooduseid, sh visuaalset, kuuldelist, žestilist ja tekstilist osa; 3) teab, et teksti väljenduslaad oleneb teksti kasutusvaldkonnast, liigist, eesmärgist, autorist ja suhtlusolukorrast; 4) koostab jutustavaid, kirjeldavaid ja arutlevaid tekste ning esitab neid; 5) ehitab teksti üles vastuvõtjat arvestades, järjestab ja seostab info loogiliselt ning valdab peamisi tekstisidususvõtteid; 6) kirjutab ja valmistub esinemiseks etappide kaupa; 7) esineb suuliselt (tervitab, võtab sõna, koostab ning peab lühikese ettekande ja kõne).</p>	<p>Suuline ja kirjalik suhtlus. Suhtlemine rühmas, sõna saamine, kõnejärje hoidmine. Rühmas arvamuse avaldamine ja põhjendamine. Diskussioon. Kompromissi leidmine ning kaaslane arvamuse täiendamine. Kaaslase tööle põhjendatud hinnangu andmine. Väitlus, väitluse reeglid. Argumenteerimine, veenmine. Ettekande ja kõne koostamine, näitlikustamine ja esitamine. Veebisuhtluse eesmärgid, võimalused ja ohud. Veebisuhtluskanalid: jututoad, blogid, vlogid, kommentaarid. Veebis kommenteerimine. Keeleviisakus ja -väärikus. Anonüümsuse mõju keelekasutusele.</p>
<p>1) arutleb eakohastel teemadel, lahendab keelealaseid probleemülesandeid ning osaleb diskussioonis; 2) eristab ja analüüsib kuuldu ja loetu põhjal peamist informatsiooni ning olulisi seisukohti; 3) teeb kuuldust ja loetust kokkuvõtte nii suuliselt kui ka kirjalikult;</p>	<p>Teabeallikad, alustekstid, tekstiloome. Veebist ja trükistest teabe otsimine ning teabeallikate ja info kriitiline hindamine. Teabe talletamine ning süstematiseerimine. Refereerimine ja tsiteerimine. Projekt, teadaanne, iseloomustus.</p>

<p>4) esitab loetu põhjal küsimusi, teeb järeldusi ning annab hinnanguid; 5) sõnastab probleemi, väljendab oma arvamust, esitab argumente ja toob näiteid; 6) loeb tabeleid, diagramme, skeeme ja tingtähiseid ning kasutab neid enda koostatud tekstides.</p>	
<p>1) kasutab digitaalset kirjaoskust, loob tekste erinevates keskkondades, arvestab suhtlusetiketti; 2) annab suulisele või kirjalikule tekstile põhjendatud tagasisidet, väljendab loetu põhjal enda seisukohti ja väärtushoiakuid; 3) vormistab korrektselt eri liiki tekste, arvestab olukorda ja adressaati, järgib keelenorme ja vormistusnõudeid; 4) iseloomustab peamisi tekstiliike, nende põhijooni ning kasutamise võimalusi; 5) teab, et teksti väljenduslaad oleneb teksti kasutusvaldkonnast, -liigist ja autorist.</p>	<p>Tekst. Teksti liigid ja teksti stiil. Peamised tekstiliigid (tarbe-, teabe- ja meediatekstid), nende eesmärgid ning keelekasutus. Tarbetekstide (juhend, elulookirjeldus, avaldus, seletuskiri) eesmärk, tunnused ja ülesehitus. Tarbetekstidest olulise info leidmine ning selle põhjal järelduste tegemine. Teabetekstide (õpikutekst, populaarteaduslik tekst) eesmärk, tunnused ning ülesehitus. Eri liiki tekstide lugemine ja võrdlemine. Teabe ning ilukirjanduse tekstide tõlgendamine, analüüsimine ja hindamine.</p>

Hindamiskriteeriumid III kooliastmes

Vene keele õppimisel III kooliastmes hinnatakse õpilase suulist ja kirjalikku suhtlust, tekstide vastuvõttu, s.o analüüsi ja mõistmist, tekstiloomet, s.o eri tüüpi ja liiki tekstide kirjutamist, keeleteadmisi, s.o õigekeelsuse ja keelehoolde põhimõtete rakendamist ning keelevalikute teadvustamist.

<p>Kuulamine</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Mitterahuldav ei saa kuulates aru mitmesuguste tekstide sisust; ei erista vormilt erinevaid suulisi tekste. ei määra audioteksti teema; täidab audioteksti põhjal mitmesuguseid ülesandeid vigudega (6-8). ▪ Rahuldav kuulates eri žanridesse kuuluvaid tekste, saab aru ei ole piisavalt teksti sisust; mõistab ei ole piisavalt kuulatava teksti sisu, määrab ei ole piisavalt teksti teema ja põhilise mõtte; eristab rahuldav vormilt (monoloog, dialoog), kõnetüübilt (puhtad) ning žanrilt (ilukirjanduse ja teadaanne) erinevaid suulisi tekste; täidab audioteksti põhjal mitmesuguseid ülesandeid vigadega (4-5). ▪ Hea kuulates eri žanridesse kuuluvaid tekste, saab aru piisavalt hea teksti sisust; mõistab piisavalt kuulatava teksti sisu, määrab piisavalt hea teksti teema ja põhilise mõtte; eristab vormilt
-------------------------	--

	<p>(monoloog, dialoog), kõnetüübilt (puhtad) ning žanrilt (ilukirjanduse ja teadaanne) erinevaid suulisi tekste; täidab audioteksti põhjal mitmesuguseid ülesandeid vigadega (2-3).</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Väga hea kuulates eri žanridesse kuuluvaid tekste, saab aru teksti sisust; mõistab kuulatava teksti sisu, määrab teksti teema ja põhilise mõtte; eristab vormilt (monoloog, dialoog, polüloog), kõnetüübilt (puhtad ja segatüübid) ning žanrilt (ilukirjanduse ja teadaanne) erinevaid suulisi tekste; täidab audioteksti põhjal mitmesuguseid suulisi ülesandeid.
Suuline kõne	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Mitterahuldav ei saa jutusta lähteteksti ümber rohkem või vähem kokkusurutult; ei saa formuleerida probleemi, ei väljenda ja ei argumenteeri oma arvamust; ei saa looda suulist teksti monoloogi ja dialoogi vormis, võttes arvesse olukorda ja adressaadi eripära ning kasutades sobivaid keelevahendeid; ei järgi kirjakeele norme; ei valda kõnekultuuri. ▪ Rahuldav jutustab rahuldavalt lähteteksti ümber rohkem või vähem kokkusurutult; rahuldavalt formuleerib probleemi, ei ole piisavalt väljendab ja argumenteerib oma arvamust; loob suulist teksti monoloogi ja dialoogi vormis, teeb vead võttes arvesse olukorda ja adressaadi eripära ning harva kasutades sobivaid keelevahendeid; järgib kirjakeele norme, teeb palju vigu; ei ole piisavalt hea valdab kõnekultuuri. ▪ Hea jutustab hästi lähteteksti ümber rohkem või vähem kokkusurutult; formuleerib probleemi, piisavalt hea väljendab ja argumenteerib oma arvamust, teeb järeldusi; loob hästi suulist teksti monoloogi ja dialoogi vormis, võttes arvesse olukorda ja adressaadi eripära ning tihti kasutades sobivaid keelevahendeid; järgib kirjakeele norme, teeb üksikute vigu; piisavalt hea valdab kõnekultuuri. ▪ Väga hea jutustab suurepäraselt lähteteksti ümber rohkem või vähem kokkusurutult; formuleerib probleemi, väljendab ja argumenteerib oma arvamust, teeb järeldusi; loob suulist teksti monoloogi ja dialoogi vormis, võttes arvesse olukorda ja adressaadi eripära ning kasutades sobivaid keelevahendeid; järgib kirjakeele norme; valdab kõnekultuuri.
Lugemine	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Mitterahuldav loeb, kuid ei saa analüüsida mitmesuguseid tekste; ei erista lugedes fakte ja arvamusi ning peamist ja teisejärgulist infot; ei loe tabelleid, diagramme, skeeme; ei saa hangida teavet mitmesugustest kirjalikest allikatest. ▪ Rahuldav loeb, kuid ei ole piisavalt hea analüüsib mitmesuguseid tekste; eristab ei ole piisavalt hea lugedes fakte ja arvamusi ning peamist ja teisejärgulist infot; loeb rahuldavalt tabelleid, diagramme,

	<p>skeeme; ei ole piisavalt hea hangib teavet mitmesugustest kirjalikest allikatest.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Hea loeb ja piisavalt hea analüüsib mitmesuguseid tekste; eristab piisavalt hea lugedes fakte ja arvamusi ning peamist ja teisejärgulist infot; loeb piisavalt hea tabeleid, diagramme, skeeme; oskab hästi hingata teavet mitmesugustest kirjalikest allikatest. ▪ Väga hea loeb ja analüüsib mitmesuguseid tekste; eristab lugedes fakte ja arvamusi ning peamist ja teisejärgulist infot; loeb keerukaid tabeleid, diagramme, skeeme ja tinglikke tähiseid ning kasutab neid oma teksti ette valmistades; hangib teavet mitmesugustest kirjalikest allikatest.
Kirjutamine	
Sõnade etteütlus (20 - 25 sõna)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Mitterahuldav - 7 – 9 viga ▪ Rahuldav - 4 – 6 viga ▪ Hea - 2 – 3 viga ▪ Väga hea - 0 – 1 viga
Etteütlus (140 – 160 sõna)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Mitterahuldav - 8 – 12 viga ▪ Rahuldav - 5 – 7 viga ▪ Hea - 3 – 4 viga ▪ Väga hea - 0 – 2 viga
Ümberjutustus (150 – 170 sõna)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Mitterahuldav Tekstis on 9–11 õigekirjaviga. Sõnavara ja lausestus on algelised, tekstis on 5–6 kõneviga. ▪ Rahuldav 5 – 8 viga. Kõnevead. Esineb viga teksti või ümberjutustamise esitamisel. ▪ Hea 2 – 3 õigekirja viga. 1 – 2 ebatäpsust, kõnevead. Edastab täpselt, kuid esineb väikseid viga teksti või ümberjutustamise esitamisel. ▪ Väga hea 1 – 2 viga. Õige järjekindel esitusviis.
Kontrolltööd ja testid õpitud ortogrammide ja punktogrammidega	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Mitterahuldav – 49% - 20% ▪ Rahuldav – 74% - 50% ▪ Hea – 89% - 75% ▪ Väga hea – 100% - 90%
Teksti loomine (180 – 200 sõnad)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Väga hea Sisu – tekst vastab teemale, on üldistusjõuline ja isikupärane, mõtted on esitatud selgelt ja veenvalt. Õigekiri – tekstis on 0-2 õigekirjaviga. Sõnavara ja stiil – sõnavara on ulatuslik ja lausestus mitmekülgne, tekstis on 0-1 stiiliviga. Ülesehitus – tekst on liigendatud tervik, ülesehitus on loogiline ja sidus. ▪ Hea Sisu – tekst vastab teemale, on üldistusjõuline, mõtted on esitatud selgelt. Õigekiri – tekstis on 3–5 õigekirjaviga.

	<p>Sõnavara ja stiil – sõnavara ja lausestus on kohati ühekülgsed, tekstis on 2–3 stiiliviga.</p> <p>Ülesehitus – tekst on tervik, ülesehitus on loogiline, kuid lõigu piiridel esineb liigendusvigu.</p> <ul style="list-style-type: none">▪ Rahuldav <p>Sisu – tekst vastab teemale, kuid on üldsõnaline, mõtted on esitatud arusaadavalt.</p> <p>Õigekiri – tekstis on 6–8 õigekirjaviga.</p> <p>Sõnavara ja stiil – sõnavara on ühekülgne, esineb lausestusraskusi, tekstis on 4–5 stiiliviga.</p> <p>Ülesehitus – teksti ülesehituses on vastuolud, teksti osades esineb liigendusvigu.</p> <ul style="list-style-type: none">▪ Mitterahuldav <p>Sisu – tekst vastab üldjoontes teemale, kuid mõtted on kohati seotud ebaselged.</p> <p>Õigekiri – tekstis on 9–11 õigekirjaviga.</p> <p>Sõnavara ja stiil – sõnavara ja lausestus on algelised, tekstis on 5–6 stiiliviga.</p> <p>Ülesehitus – teksti ülesehituses on vastuolud, mõni tekstiosa puudub.</p>
--	---

2.4. VENE KEEL (vene õppekeele klassis)

2.4.1. Õppeaine kirjeldus

Keeleoskus võimaldab mõista ja väärtustada rahvuskultuuri. Õpilane väärtustab vene keelt kui oma emakeelt ja kogukondliku suhtluse vahendit, mis toetab teda oma identiteedi loomisel ning teadlikuks õppijaks kujunemisel.

Vene keele hea valdamine on vene õppekeele klassis eduka õppimise eeldus kõigis õppeainetes. Ainevaldkonna õppeained toetavad eeskätt põhikooliõpilaste emakeele- ja kirjanduspädevuse ning kommunikatiivsete oskuste arengut. Põhikoolis pannakse alus õpilaste teadmistele ja oskustele, mis hõlmavad keele variante ning lubavad tulevikus toime tulla eriliigiliste tekstide vastuvõtu ja loomisega. Neis õppeainetes omandatakse keele- ja kirjandusteadmisi ning saadakse erinevaid lugemise, kirjutamise ja suhtlemise kogemusi.

1.–4. klassis on vene keel kirjandusega lõimitud õppeaine, milles taotletakse nii keele- kui ka kirjandusõpetuse eesmärged. **Alates 5. klassist** on vene keel ja kirjandus eraldi, kuid tugevasti lõimitud õppeained, mille kaudu arendatakse sihipärase lugemise, suulise keelekasutuse ja kirjutamise oskust.

I kooliastmes keskendutakse õpilaste teadmiste ja oskuste kujundamisel nii suulisele kui ka kirjalikule keelele. Kuulamine, kuuldust arusaamine ja kõnelemine on tihedalt seotud lugemis- ja kirjutamisoskuse arendamisega. Suuline keelekasutus hõlmab siin eneseväljendust tavaolukorras ning eakohase suulise teksti mõistmist ja edastamist. Tähtis on jutustamine kuuldu, nähtu, läbielatu, loetu, pildi, pildiseeria ja ettenähtud teema põhjal. Lugemise õpetamisel arendatakse lugemistehnilist vilumust ja kujundatakse oskust loetud tekstiga jõukohaste juhiste järgi eesmärgistatult töötada. Kirjutamise õpetamisel viimistletakse kirjatehnikat, kujundatakse õigekirjaoskust õpitud keelendite piires ning arendatakse suutlikkust väljendada end loovalt ja eesmärgipäraselt. Ilukirjanduse terviktekste valib õpilane õpetaja soovitusel lugemiseks nii vene, eesti kui ka välisautoritelt, arendades oskust loetud teost tutvustada, selle põhjal jutustada ja arutleda. Tähtis on kujundada lugemisharjumust, soodustada positiivset lugemiskogemust ja pakkuda lugemisrõõmu.

II kooliastmes on eesmärk arendada õpilase lugemis- ja kirjutamisoskust, eneseväljendus- ja suhtlusoskust, selleks et edukalt sotsialiseeruda.

Suulise ja kirjaliku suhtluse juures on oluline saavutada just praktilised oskused, mis loovad õpioskuste arenguks olulise baasi. Igapäevaste ja koolikesksete suhtlustoimingute valdamine valmistab õpilast ette iseseisvaks suhtlemiseks keelekeskkonnas. Eneseväljendus, sealhulgas korrektse kirjakeele valdamine laiendab keele kasutusvaldkonda.

Teksti vastuvõtt on aluseks õpioskustele, mistõttu on siin rõhutatud just sobiva lugemisviisi valimist ja enda kui lugeja arengu suunamist. Arendada tuleb oskust leida teavet mitmesugustest veebikeskkondadest ja kasutada infoallikaid tulemuslikult, kasutades sobivaid digivahendeid ning eri strateegiaid. Oluline on eesmärgile vastavalt infot leida ja sirvida, seda hallata ja hinnata ning sellele ka viidata (autoriõigus ja litsentsid).

Tekstiloomes on rõhk kirjutamise protsessil, mitte ainult tulemusel. Tähtis on see, et õpilane järgiks kirjutamise etappe alates ettevalmistamisest kuni lõpptulemuse viimistlemiseni.

Teksti vastuvõtt ja -loome on lõimitud õigekeelsusega, see tähendab, et teksti lugemisel ja kirjutamisel juhitakse pidevalt tähelepanu keelevahenditele. Nii kujuneb õpilases esmane keeleteadlikkus. Õigekeelsusteemade õppimisel on soovitatav kasutada elulähedasi ja õpilasele tähenduslikke tekste, sealhulgas ilukirjandustekste.

III kooliastmes taotletakse, et õpilane väljendub selgelt ja õigesti, keelenormidele vastavalt erinevates suhtlusolukordades. Tõhus ja tulemuslik suhtlemine on keeleteadmisteta võimatu. Suulise ja kirjaliku suhtluse käigus kujundatakse praktilisi oskusi, mis loovad õpioskuste arenguks olulise põhja. Igapäevaste ja koolikesksete suhtlustoimingute valdamine valmistab õpilast ette iseseisvaks suhtlemiseks keelekeskkonnas. Eneseväljendus, sealhulgas korrektse kirjakeele valdamine laiendab keele individuaalset kasutusvaldkonda. Õpilane peab saama koolist kaasa oskuse arutleda ja selgitada oma seisukohti silmast silma, telefoni, kirja ja e-kirja teel ning internetikeskkonnas.

Teksti vastuvõtt ja mõistmine on aluseks kõikidele õpioskustele, mistõttu III kooliastme lõpuks peab õpilane olema iseseisev ja kriitiline lugeja, et ta saaks edaspidi teha teadlikke ja õigeid valikuid. Tähtis on oskus kasutada teabeallikaid ning leida infot mitmesugustest keskkondadest, kasutades sobivaid digivahendeid ja eri strateegiaid. Seejuures on väga oluline arendada kriitilist mõtlemist, oskust eristada väärinfot ja manipulatsiooni tegelikkusest ning teadlikkust valida teaduspõhiseid infoallikaid.

Tekstiloomes on rõhk kirjutamise protsessil, mitte ainult tulemusel. Tähtis on see, et õpilane järgiks kirjutamise etappe alates ettevalmistamisest kuni lõpptulemuse viimistlemiseni. Õpilane peab kirjutama eesmärgistatult, teadvustades, kellele ja miks ta kirjutab, ning vastavalt sellele järgima tekstiliigile omast keelekasutust. Tekstide vastuvõttu ja kirjalikku loomet lõimitakse õigekeelsusega, see tähendab, et tekstide lugemisel ja kirjutamisel juhitakse pidevalt tähelepanu keelevahenditele, arendamaks õpilase keeleteadlikkust.

Kogu põhikooli vältel kujundatakse õiget ja sidusat kõnet ning rikastatakse õpilase sõnavara. Sammhaaval suureneb iseseisvuse osakaal õppetöös. Et õpilane osaleks aktiivselt ja vahetult õppeprotsessis, peavad keeleõppe tegevused olema mitmekülgsed ja funktsionaalsed. Keeletundides omandatakse konkreetseid keeleteadmisi ja praktilisi oskusi, analüüsitakse loetut ja kuuldut, kujundatakse keelega seotud hoiakuid ja antakse hinnanguid ning tegeldakse loovkirjutamisega. Arendatakse oskust sobivatest allikatest ja keskkondadest infot hankida, seda lugeda ja kriitiliselt hinnata, tekstitöös on oluline ka digitaalse sisu loomine, muutmine ja taasesitamine.

2.4.2. Kooliastme lõpuks taotletavad teadmised, oskused ja hoiakud

I kooliaste	II kooliaste	III kooliaste
--------------------	---------------------	----------------------

Õpilane:	Õpilane:	Õpilane:
1) mõistab rahvapärimust ja kultuuri mitmekesisust;	1) mõistab rahvapärimust ja kultuuri mitmekesisust;	1) mõistab rahvapärimust ja kultuuri mitmekesisust;
2) väärtustab vene keelt kui kogukondliku kultuuri kandjat ja suhtluse vahendit;	2) teadvustab vene keelt kui kogukondliku kultuuri kandjat ja suhtluse vahendit;	2) teadvustab vene keelt kui kogukondliku kultuuri kandjat ja suhtluse vahendit;
3) omandab vene keele lugemistehnika;	3) väljendab end selgelt ja asjakohaselt nii suuliselt kui ka kirjalikult, kasutab oma keeleoskusi kõnetegevuses;	3) väljendab end selgelt, asjakohaselt ja keeleliselt korrektselt nii suuliselt kui ka kirjalikult;
4) loeb eesmärgistatult eri allikatest ja keskkondades;	4) kirjutab eesmärgistatult eri liiki tekste eri keskkondades;	4) kirjutab eesmärgistatult ja keeleliselt korrektselt eri liiki tekste eri allikate toel ning eri keskkondades;
5) kirjutab eesmärgistatult eri liiki tekste käsikirjaliselt ja eri keskkondades;	5) omandab vene keele erinevate lugemisstrateegiate alused;	5) kuulab, loeb ja loob eri liiki tekste eesmärgistatult eri keskkondades;
6) väljendab end selgelt ja asjakohaselt suuliselt ning kirjalikult;	6) kuulab, loeb ja loob eri liiki tekste eesmärgistatult eri keskkondades;	6) analüüsib ja hindab kriitiliselt eri liiki suulisi ja kirjalikke tekste, arvestab intellektuaalomandiga;
7) analüüsib individuaalsete võimete piires eri liiki suulisi ja kirjalikke tekste;	7) analüüsib ja hindab eri liiki suulisi ja kirjalikke tekste;	7) tunneb eri laadis ja žanris tekstide ülesehitust ning mõistab nende sisu;
8) tunneb eri laadis ja žanris tekstide ülesehitust ning mõistab nende sisu;	8) tunneb eri laadis ja žanris tekstide ülesehitust ning mõistab nende sisu;	8) kujundab lugemise kaudu hoiakuid ja tõekspidamisi,
9) kujundab lugemise kaudu esmased hoiakud ja tõekspidamised, väärtustab lugemist.	9) kujundab lugemise kaudu hoiakuid ja tõekspidamisi, väärtustab lugemist;	9) arendab lugedes oma sõnavara.
	10) arendab lugedes oma sõnavara.	

2.4.3. I KOOLIASTE

2.4.3.1. Õpitulemused I kooliastmes

Õpilane:

- 1) osaleb aktiivselt ja mõtestatult õppeprotsessis;
- 2) kuulab eesmärgistatult ja väljendab oma mõtteid;
- 3) kasutab suhtlemisel eakohast ja sobivat kõne- ja kirjakeelt, arvestab suhtlemisel partneriga;
- 4) eristab helisid, hääli ja häälikuid;
- 5) omandab lugemistehnilise vilumuse ja teadliku lugemisoskuse;

- 6) tunneb joonis- ja kirjatähti, kasutab õigeid tähekujusid, kirjutab loetava käekirjaga;
- 7) sooritab kirja eelharjutusi, arvestab etteantud juhendi ja juhendamiseiga;
- 8) kirjutab mõtestatud lauseid, jutustavaid ja kirjeldavaid tekste;
- 9) kirjutab õpitud keelendite ja keelereeglite piires õigesti ning loetava käekirjaga, vormistab kirjaliku töö korrektselt;
- 10) vormistab lihtsama kirjaliku töö arvutis, järgib õpitud keelereegleid;
- 11) jutustab kuuldust, nähtust ja loetust, vajaduse korral kasutab juhendi abi;
- 12) loeb ja eristab eri liiki tekste, analüüsib teksti ülesehitust, keelekasutust ja sisu, avaldab selle kohta arvamust;
- 13) sõnastab teksti kohta küsimusi ja esitab vastuväiteid, teeb teksti põhjal märkmeid, võrdleb tekste omavahel;
- 14) valib ja loeb sobivaid tervikteoseid nii eesti kui ka maailma lastekirjandusest, kasutab raamatukogu infosüsteemi;
- 15) kujundab lugemise kaudu nii mõtte- kui ka tundemaailma, jagab lugemiskogemusi;
- 16) rikastab lugemise kaudu oma sõnavara, kasutab sõnaraamatuid ja leiab sõnaartiklist vajalikku teavet.

2.4.3.2. Õpitulemused, õppesisu ja hindamine

2. KLASS

Õpitulemused

2. klassi õpilane:

- 1) osaleb aktiivselt ja mõtestatult õppeprotsessis;
- 2) kuulab eesmärgistatult, väljendab oma mõtteid;
- 3) kasutab suhtlemisel eakohast ja sobivat kõne- ja kirjakeelt, arvestab suhtlemisel partneriga;
- 4) eristab helisid, hääli ja häälikuid;
- 5) omandab lugemistehnilise vilumuse ja teadliku lugemisoskuse;
- 6) kirjutab mõtestatud lihtsaid lauseid, jutustavaid tekste;
- 7) kirjutab õpitud keelendite ja keelereeglite piires õigesti ning loetava käekirjaga, vormistab kirjaliku töö korrektselt;
- 8) jutustab kuuldust, nähtust ja loetust, vajaduse korral kasutab juhendi abi;

- 9) loeb ja eristab eri liiki tekste, analüüsib teksti ülesehitust, keelekasutust ja sisu, avaldab selle kohta arvamust;
- 10) sõnastab teksti kohta küsimusi ja vastab küsimustele;
- 11) loeb sobivaid tervikteoseid nii eesti kui ka maailma lastekirjandusest;
- 12) kujundab lugemise kaudu oma mõtte- ja tundemaailma, jagab lugemiskogemusi;
- 13) rikastab lugemise kaudu oma sõnavara, kasutab sõnaraamatuid ja leiab sõnaartiklist vajalikku teavet.

Teemavaldkond		
Graafika / Foneetika / Ortoeepia		
Teema	Õpitulemused	Õppesisu
Tähestik	Määrab häälikute järjestust sõnas; sõna häälikulise koostise. Eristab täis- ja kaashäälikuid ning pehmed ja kõvad kaashäälikuid. Määrab foneetiliste sõnade piirid. Poolitab sõna silpideks. Hääldeb õigesti ja selgelt häälikuid ning hääliku-ühendeid sõnades. Tähistab kaashäälikute pehmus kirjas õigesti (tähtede и, е, ё, ю, я, ъ abil)	Tähestik. Vene keele täis- ja kaashäälikute süsteem, hääliku ja tähe suhe. Tähtede Е, Ё, Ю, Я funktsioonid.
Morfeemika (sõna koostis) ja morfoloogia		
Morfeem kui keeleühik	Teab morfeemide tüüpi (juur, eesliide, järelliide, muutuse lõpp), oskab neid leida. Teab samatüvelisi sõnu vormi.	Juur, eesliide, sufiks, muutelõpp. Sõnatüvi. Nimisõna üldiseloostus. Nimisõnade sugu. Nimisõnade ainsus ja mitmus. Omadussõna üldiseloostus. Omadussõna sugu, arv. Tegusõna üldiseloostus. Eessõna üldiseloostus.
Ortograafia ja interpunktsioon		
Ortograafia ja interpunktsiooni reeglid	Teab väike- ja suurtähe kasutamine. Teab täis- ja kaashäälikute õigekiri sõna juurmorfeemis. Teab tähtede Ъ ja Ь kasutamine. Täishäälikute õigekiri tähtede Ж, Ч, Ш, Щ ja Ц järel.	Väike- ja suurtähe kasutamine. Täis- ja kaashäälikute õigekiri sõna juurmorfeemis. Tähtede Ъ ja Ь kasutamine. Täishäälikute õigekiri tähtede Ж, Ч, Ш, Щ ja Ц järel. Eessõnade õigekiri. Interpunktsioon: kirjavahemärgid lause lõpus. Poolitamisreeglid.

	Teab eessõnade õigekiri. Interpunktsioon: kirjavahemärgid lause lõpus. Teab poolitamisreeglid.	
Leksikoloogia ja fraseoloogia		
Sõna kui keeleühik	Teab, et sõna on keeleühik. Oskab kasutada vanasõnad keeles.	Sõna kui keeleühik. Vanasõnad, kõnekäänud.
Tekst / Lugemine		
Tekstitüübid	Osaleb aktiivselt ja mõtestatult õppeprotsessis; Kuulab eesmärgistatult, väljendab oma mõtteid; Kasutab suhtlemisel eakohast ja sobivat kõne- ja kirjakeelt, arvestab suhtlemisel partneriga; Omandab lugemistehnilise vilumuse ja teadliku lugemisoskuse; kirjutab mõtestatud lihtsaid lauseid, jutustavaid tekste; Jutustab kuuldust, nähtust ja loetust, vajaduse korral kasutab juhendi abi; Loeb ja eristab eri liiki tekste, analüüsib teksti ülesehitust, keelekasutust ja sisu, avaldab selle kohta arvamust; Sõnastab teksti kohta küsimusi ja vastab küsimustele; Loeb sobivaid tervikteoseid nii eesti kui ka maailma lastekirjandusest; Kujundab lugemise kaudu oma mõtte- ja tundemaailma, jagab lugemiskogemusi; Rikastab lugemise kaudu oma sõnavara, kasutab sõnaraamatuid ja leiab sõnartiklist vajalikku teavet.	Õpetaja, kaaslaste ja tehnilise vahendiga esitatud teksti kuulamine, suulise juhendi järgi toimimine. Kuuldu ja nähtu kommenteerimine. Sobivate kõnetuste (palumine, küsimine, keeldumine, vabandust palumine, tänamine) ja viisakusväljendite valik suhtlemisel. Eri teemadel vestlemine, arutamine paaris ja rühmas. Oma suhtumise väljendamine, kaaslaste arvamuse küsimine. Lugemistehnika arendamine õpetaja juhendamisel. Käsikirjalise teksti lugemine tahvlilt ja vihikust. Sõna, lause ja teksti lugemine ning sisu mõistmine. Teksti sidusus. Pealkiri, lõigud, jutu ülesehitus: alustus, sisu, lõpetus, loetava kohta küsimuste koostamine. Suuliste ja kirjalike tekstide mitmekesisus (sissejuhatus). Sõna ja lause ladumine ning kirjutamine. Lausete moodustamine, laiendamine ja sidumine tekstiks. Vabalugemiseks sobivate teoste leidmine eesti, vene ja maailmakirjandusest.

		Sõna tähendus(t)e selgitamine ja täpsustamine, aktiivse sõnavara laiendamine, lähedase ja vastandtähdusega sõna leidmine.
--	--	---

Lõiming läbivate teemade kaudu

Valdkond	Leksikoloogia ja fraseoloogia	Graafika /Foneetika / Ortoeopia	Morfeemika (sõna koostis) ja sõnamoodustus	Tekst/ Lugemine
Lõimitavad õppeained	Eesti keel, kunsti- ja tööõpetus, loodusõpetus, kehaline kasvatus, muusika, inimeseõpetus.			
Lõimitavad üldpädevused	Kultuuri- ja väärtuspädevus, sotsiaalne ja kodanikupädevus, õpipädevus, suhtluspädevus, loodusteaduste ja matemaatika pädevus.			
Lõiming läbivate teemade kaudu	Kultuuriline identiteet: tutvumine vene, eesti ja teiste rahvaste ilukirjandusteostega, erinevate tekstidega. Tervis ja ohutus aitab õpilastel tervislikku eluviisi hoida, käituda ohutult, teavad ohutusreegleid koolis ja linnas. Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus arendatakse koostööoskust. Väärtused ja moraal kujunevad käitumisstandardid.			

3. KLASS

3. klassi õpilane:

- 1) osaleb aktiivselt ja mõtestatult õppeprotsessis;
- 2) kuulab eesmärgistatult, väljendab oma mõtteid;
- 3) kasutab suhtlemisel eakohast ja sobivat kõne- ja kirjakeelt, arvestab suhtlemisel partneriga;
- 4) omandab lugemistehnilise vilumuse ja teadliku lugemisoskuse;
- 5) kirjutab mõtestatud lauseid, jutustavaid ja kirjeldavaid tekste;
- 6) kirjutab õpitud keelendite ja keelereeglite piires õigesti ning loetava käekirjaga, vormistab kirjaliku töö korrektselt;
- 7) vormistab lihtsama kirjaliku töö arvutis, järgib õpitud keelereegleid;
- 8) jutustab kuuldust, nähtust ja loetust, vajaduse korral kasutab juhendi abi;
- 9) loeb ja eristab eri liiki tekste, analüüsib teksti ülesehitust, keelekasutust ja sisu, avaldab selle kohta arvamust;
- 10) sõnastab teksti kohta küsimusi ja esitab vastuväiteid, teeb teksti põhjal märkmeid, võrdleb tekste omavahel;

- 11) valib ja loeb sobivaid tervikteoseid nii eesti kui ka maailma lastekirjandusest, kasutab raamatukogude infosüsteemi;
- 12) kujundab lugemise kaudu oma mõtte- ja tundemaailma, jagab lugemiskogemusi;
- 13) rikastab lugemise kaudu oma sõnavara, kasutab sõnaraamatuid ja leiab sõnaartiklist vajalikku teavet.

Teemavaldkond		
Morfeemika (sõna koostis) ja morfoloogia Ortograafia ja interpunktsioon		
Teema	Õpitulemused	Õppesisu
Nimisõna. Omadussõna. Asesõna. Tegusõna. Eessõna.	Kirjutab õigesti ja loetavalt õpitud keelte ja keelereeglite piires, vormistab kirjatööd õigesti. Teab sõnaliike, grammatilist ja leksikaalset sõnatähendusi. Teab tegusõnade infinitiivi. Teab asesõnu. Teab eessõnade lahkukirjutamist. Oskab nimisõnade ja omadussõnade sugu, ainsust ja mitmust määrata ja neid käänata. Oskab tegusõnu pöörata, aega määrata, neid õigesti üles kirjutada. Oskab isikuliste asesõnade ainsust ja mitmust määrata ja neid pöörata.	Juur, eesliide, sufiks, muutelõpp. Sõnatüvi. Nimisõnade käänamine. Omadussõna kääne. Isikulised asesõnad kui sidususvahendid lauses ja tekstis. Tegusõna üldiseloomustus. Eessõna üldiseloomustus. Täis- ja kaashäälikute õigekiri sõna juurmorfeemis. HE õigekiri tegusõnadega. Eessõnade õigekiri. Poolitamisreeglid.
Ilukirjanduse lugemine		
Tekst. Tekstiloome.	Osaleb aktiivselt ja mõtestatult õppeprotsessis. Kuulab sihikindlalt, väljendab oma mõtteid. Kasutab suhtlemisel eakohast suulist ja kirjalikku keelt, arvestab suhtlemisel partneriga; omandab tehnilise lugemisoskuse ja teadliku lugemisoskuse. Sõnastab küsimusi teksti kohta ja avaldab vastuväiteid, teeb teksti kohta märkmeid, võrdleb tekste omavahel. Loeb sobivaid kogumikke nii eesti kui ka välismaa lastekirjanduse teoseid.	Muinasjutt, mõistatus. Vanasõnad ja ütlushed, lugu, luuletus. Ilmekas lugemine. Lühike ümberjutustus. Teksti sidusus. Pealkiri, lõigud, jutu ülesehitus: alustus, sisu, lõpetus, loetava kohta küsimuste, kava, skeemi, kaardi koostamine. Suuliste ja kirjalike tekstide mitmekesisus. Sõna ja lause ladumine ning kirjutamine. Lausete moodustamine, laiendamine ja sidumine tekstiks. Jutule alguse ja lõpu kirjutamine. Ümberjutustuse kirjutamine. Jutu kirjutamine pildi täiendusena. Sõna tähendus(t)e selgitamine ja täpsustamine, aktiivse sõnavara

		laiendamine, lähedase ja vastandtähendusega sõna leidmine. Riimuvate sõnade leidmine. Vabalugemiseks sobivate teoste leidmine eesti, vene ja maailmakirjandusest. Autorite, eakohaselt nende elulugude ning loominguga tutvumine trüki- ja veebitekstide kaudu.
Leksikoloogia ja fraseoloogia		
Sõna kui keeleühik.	Teab, et sõna on keeleühik. Oskab kasutada vanasõnad keeles	Sõna kui keeleühik. Vanasõnad, kõnekäänud.
Süntaks		
Sõna. Lause. Tekst.	Loeb ja eristab eri liiki tekste, analüüsib teksti ülesehitust, keelekasutust ja sisu, avaldab selle kohta arvamust; Rikastab lugemise kaudu oma sõnavara, kasutab sõnaraamatuid ja leiab sõnaartiklist vajalikku teavet.	Sõnaühendi põhisõna ja laiend. Lause põhitunnused. Lauseliigid suhtluseesmärgi järgi: väit-, käsk- ja küsilauseid. Kirjalik väljendusoskus. Töö vormistamine. Töö vormistamine paberil loetavas käekirjas ja arvutis. Teksti ärakiri tahvlilt ja õpikust. Oma kirjavea parandamine. Tarbetekste (kutse, õnnitlus) kirjutamine näidise järgi. Jutustamis- ja kirjeldamisoskus, suuline väljendusoskus. Jutustava ja kirjeldava teksti ning teabeteksti lugemine. Sümbolite, skeemide, kaartide ja tabelite lugemine.

Lõiming läbivate teemade kaudu

Valdkond	Morfoloogia	Ilukirjanduse lugemine	Leksikoloogia ja fraseoloogia	Süntaks
Lõimitavad õppeained	Eesti keel, kunstiõpetus, inimeseõpetus, loodusõpetus, matemaatika, muusika, kehaline kasvatus			
Lõimitavad üldpädevused	Kultuuri- ja väärtuspädevus, sotsiaalne ja kodanikupädevus, õpipädevus, suhtluspädevus, loodusteaduste ja matemaatika pädevus			

<p>Lõiming läbivate teemade kaudu</p>	<p>Väärtused ja moraal: kujunevad käitumisstandardid Tervis ja ohutus: aitab õpilasi tervislikku eluviisi juhtima, käituma ohutu, teadke ohutusreegleid koolis ja linnas. Kodanikualgatus ja ettevõtlikkus: arendatakse koostööoskust. Keskkond ja jätkusuutlik areng: arendatakse säästvat suhtumist ümbritsevasse ja elukeskkonna väärtustamist, õpitakse teadvustama end tarbijana ning toimima keskkonda hoidvalt. Kultuuriline identiteet: õpitakse respektima erisusi ja hindama neid kui kultuurilist mitmekesisust ning kultuuride vastastikuse rikastamise vahendit.</p>
--	--

Hindamiskriteeriumid 2., 3. klassides

Vene keele õppimisel I kooliastmes hinnatakse õpilase suulist keeleteadust, s.o kõnelemist ja kuulamist, lugemist, s.o lugemistehnikat, kirjandus- ja muude tekstide tutvustamist, analüüsi ja mõistmist, kirjutamist, s.o kirjutustehnikat, õigekirja ja tekstiloomet. Keeleõpetuses on suurem osakaal erinevate kirjalike tekstide hindamisel, sest kirjalik keel on peamine keeleoskuse näitaja. Õigekeelsust ja keeleteadlikke valikuid hinnatakse üldjuhul tekstiloomes osana tekstiliigi eripära ja kirjutamise eesmärgi kontekstis. Vene keeles hinnatakse peamiselt eri tüüpi ja liiki kirjalikke tekste. Hindamise põhimõtteid on lahti seletatud ainekavas.

<p>Õpilaste teadmised ja oskused hinnatakse viiepallisüsteemis, milles kehtivad järgmised seosed:</p>	<p>Hindele «5» vastab «väga hea», kui õpilase õpitulemused vaadeldavas perioodis ja temaatikas vastavad õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele täiel määral ja ületavad neid; «4» - «hea», kui õpilase õpitulemused vaadeldavas perioodis ja temaatikas vastavad üldiselt õpilase õppe aluseks olevatele eeldatavatele õpitulemustele; «3» - «rahuldav», kui õpilase õpitulemused vaadeldavas perioodis ja temaatikas vastavad üldiselt õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele, kuid esineb puudusi; «2» - «puudulik», kui õpilase õpitulemustes vaadeldavas perioodis ja temaatikas esineb olulisi puudusi; «1» - «nõrk», kui õpilase õpitulemustes vaadeldavas perioodis ja temaatikas esineb olulisi puudusi ning õpilasel puudub progress õppimises.</p>
<p>Kirjalike tööde hindamisel kasutatakse protsentskaalat:</p>	<p>90–100% punktide arvust – hinne «5»; 75–89% punktide arvust – hinne «4»; 50–74% punktide arvust – hinne «3»; 20–49% punktide arvust – hinne «2»; 0–19% punktide arvust – hinne «1».</p>

2.4.4. II KOOLIASTE

2.4.4.1. Õpitulemused II kooliastmes

Õpilane:

- 1) järgib tänapäeva vene kirjakeele ja kõneetike norme;
- 2) eristab keelevariante, toob näiteid nende kasutusest;
- 3) esitab oma mõtteid vabalt, loogiliselt ja sidusalt, teemale ja suhtlusolukorrale vastavalt suuliselt;
- 4) väljendab oma mõtteid vabalt, loogiliselt ja sidusalt, teemale ja suhtlusolukorrale vastavalt kirjalikult;
- 5) valib juhendamise abil eesmärgile ja olukorrale vastava suhtluskanali ja -viisi;
- 6) kirjutab õigesti õpitud ortogrammidega sõnu ja kirjavahemärgistab õigesti õpitud punktogrammidega lauseid;
- 7) kirjeldab vene keele häälikusüsteemi, eristab sõnaliike ning põhilisi käänd- ja pöörsõna vorme;
- 8) leiab ja hindab kriitiliselt teavet erinevatest kirjalikest allikatest ning kasutab leitud (usaldusväärset) informatsiooni enda tekstides;
- 9) hindab kuuldud informatsiooni usaldusväärsust;
- 10) annab tekstile või seisukohale põhjendatud tagasisidet, väljendab loetu põhjal enda seisukohti ja väärtushoiakuid;
- 11) valib ja loeb sobivaid tervikteoseid nii eesti kui ka maailma lastekirjandusest;
- 12) teeb loetust kokkuvõtte ning annab lugemissoovitusi kaaslasele;
- 13) loeb mõtestatult, nimetab teksti teema ja sõnastab lühidalt peamõtte;
- 14) sõnastab teksti kohta küsimusi ja esitab vastuväiteid, avaldab arvamust, sõnastab järelduse;
- 15) jutustab ja kirjutab loetust, nähtust ning kuuldust, suhtleb kaaslasega ja rühmas;
- 16) lahendab lihtsamaid probleemülesandeid paaris- ja rühmatöös;
- 17) loeb ja mõistab eakohaseid õpi- ja elutarbelisi ning huvivaldkondade tekste;
- 18) valib lugemise eesmärgile sobiva lugemisviisi;
- 19) tunneb teabekeskondi ning visuaalseid ja tekstilisi infoallikaid, leiab neist vajaliku teabe;
- 20) kavandab oma tekstide kirjutamist, täiendab ja muudab oma teksti, loeb kirjutatu üle ja teeb parandusi, vormistab korrektse töö nii käsikirjas kui ka arvutis;

- 21) esineb suuliselt, võtab sõna, koostab ja peab lühikese ettekande;
- 22) kirjutab eesmärgipäraselt ja olukohaselt eri liiki eakohaseid tekste;
- 23) rakendab omandatud keeleteadmisi tekstiloomes ja -analüüsis;
- 24) kasutab õigekirja kontrollimiseks ja tähenduste leidmiseks trüki- ja digisõnastikke, leiab sõnaartiklist vajaliku teabe.

2.4.4.2. Õpitulemused, õppesisu ja hindamine

4. KLASS (Alates 01.09.2024 õppeaine „Vene keel“ ei õpetata seoses üleminekuga eestikeelsele õppele).

5. KLASS

Õpitulemused	Õppesisu
<ul style="list-style-type: none"> 1) järgib tänapäeva vene kirjakeele ja kõneetiketi norme; 2) eristab keelevariante, toob näiteid nende kasutusest; 3) kasutab õigekirja kontrollimiseks ja tähenduste leidmiseks trüki- ja digisõnastikke, leiab sõnaartiklist vajaliku teabe. 	<p>Kirjakeele mõiste Keelenormi mõiste ja variatiivsus. Kõnekultuur. Vene keele trüki- ja veebisõnastikud.</p>
<ul style="list-style-type: none"> 1) kirjutab õigesti õpitud ortogrammidega sõnu ja kirjavahemärgistab õigesti õpitud punktogrammidega lauseid; 2) kirjeldab vene keele häälikusüsteemi, eristab sõnaliike ning põhilisi käänd- ja pöörsõna vorme. 	<p>Foneetika. Graafika. Ortoeepia Häälikumuutused kõnes. Vene keele hääldus.</p> <p>Morfoloogia ja sõnamoodustus Nimisõna: ebareeglipäraselt käänduvad ning käändumatud nimisõnad. Omadussõna: kvalitatiivsed, relatiivsed ning possessiivsed omadussõnad. Omadussõnade võrdlusastmed. Asesõnade käänamine ja liigitus. Tegusõna: perfektiivsed ja imperfektiivsed tegusõnad. Tegusõna kõneviisid.</p> <p>Ortograafia ja interpunktsioon Täis- ja kaashäälikute õigekiri sõna lihttüves ja eesliidetes. Sufiksrite õigekiri eri sõnaliikidesse kuuluvates sõnades. Sõnalõppude õigekiri eri sõnaliikidesse kuuluvates sõnades. Tähed H ja HH eri sõnaliikidesse kuuluvates sõnades. HE ja HI kokku- ja lahkukirjutamine eri sõnaliikidesse kuuluvate sõnadega.</p>

<ol style="list-style-type: none"> 1) leiab ja hindab kriitiliselt teavet erinevatest kirjalikest allikatest ning kasutab leitud (usaldusväärset) informatsiooni enda tekstides; 2) hindab kuuldud informatsiooni usaldusväärsust; 3) tunneb teabekeskondi ning visuaalseid ja tekstilisi infoallikaid, leiab neist vajaliku teabe. 	<p>Tekst Tekstiliigid: instruksioon, käsikirjas kirjatatud teade, SMS-teade, e-kiri, jutustus, luuletus, näidend. Kommunikatsioon internetis (jututuba, foorum) ja seal kasutatavad tekstiliigid. Tarbe- ja õppetekstide mõtestatud lugemine. Teksti teema, allteemad ja peamõtte. Tekstitüübid: kirjeldus, jutustus, arutus.</p> <p>Sõnavara kasutamine erinevates tekstides Teksti koostamine ja kirjutamine. Lihtsama teksti toimetamine. Omaloomingulise töö kirjutamine (jutt pildi, pildiseeria, küsimuste, skeemi, kaardi või kava põhjal, fantaasiajutt).</p>
<ol style="list-style-type: none"> 1) valib ja loeb sobivaid tervikteoseid nii vene, eesti kui ka maailma lastekirjandusest; 2) teeb loetust kokkuvõtte ning annab lugemissoovitusi kaaslastele; 3) loeb mõtestatult, nimetab teksti teema ja sõnastab lühidalt peamõtte; 4) jutustab ja kirjutab loetust, nähtust ning kuuldust, suhtleb kaaslasega ja rühmas; 5) lahendab lihtsamaid probleemülesandeid paaris- ja rühmatöös; 6) loeb ja mõistab eakohaseid õpi- ja elutarbelisi ning huvivaldkondade tekste; 7) valib lugemise eesmärgile sobiva lugemisviisi. 	<p>Lugemiskogemus Eesmärgistatud lugemine, kuulamine, kokkuvõtte tegemine. Raamatust kokkuvõtte ning raamatu kohta lugemissoovituse kirjutamine.</p> <p>Sõnavara ja suulise kõne arendamine Ilukirjanduse teoste leksika aktiveerimine, sõnavara laiendamine. Oma arvamuse väljendamine ja põhjendamine.</p>

6. KLASS

Õpitulemused	Õppesisu
<p>6. klassi õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) järgib tänapäeva vene kirjakeele ja kõneetiketi norme; 2) eristab keelevariante, toob näiteid nende kasutusest; 3) kasutab õigekirja kontrollimiseks ja tähenduste leidmiseks trüki- ja digisõnastikke, leiab sõnaartiklist vajaliku teabe. 	<p>Kirjakeele mõiste Keelenormi mõiste ja variatiivsus. Kõnekultuur. Vene keele trüki- ja veebisõnastikud.</p>

<p>1) eristab keelevariante, toob näiteid nende kasutusest; 2) lahendab lihtsamaid probleemülesandeid paaris- ja rühmatöös.</p>	<p>Leksikoloogia ja fraseoloogia Paronüümid. Oma- ja laensõnad. Vananenud sõnad ja neologismid. Üldkasutatav leksika ja piiratud kasutusega leksika.</p>
<p>1) kirjutab õigesti õpitud ortogrammidega sõnu ja kirjavahemärgistab õigesti õpitud punktogrammidega lauseid; 2) kirjeldab vene keele häälikusüsteemi, eristab sõnaliike ning põhilisi käänd- ja pöörd sõna vorme.</p>	<p>Morfoloogia ja sõnamoodustus Arvsõnade iseloomustus. Määrsõnade iseloomustus. Eessõnad iseloomustus. Sidesõnad üldiseloomustus. Abisõnad iseloomustus. Hüüdsõnad. Süntaks. Samaliigilised lauseliikmed. Liht- ja liitlause.</p>
<p>1) kirjutab õigesti õpitud ortogrammidega sõnu ja kirjavahemärgistab õigesti õpitud punktogrammidega lauseid; 2) kirjeldab vene keele häälikusüsteemi, eristab sõnaliike ning põhilisi käänd- ja pöörd sõna vorme.</p>	<p>Ortograafia ja interpunktsioon Täis- ja kaashäälikute õigekiri sõna lihttüves ja eesliidetes. Sufiksrite õigekiri eri sõnaliikidesse kuuluvates sõnades. HE ja HI kokku- ja lahkukirjutamine eri sõnaliikidesse kuuluvate sõnadega. Arvsõnade õigekiri. Määrsõnade õigekiri. Eessõnade õigekiri. Samaliigiliste sõnade eraldamine kirjavahemärkidega. Interpunktsioon liitlausetes.</p>
<p>1) loeb mõtestatult, nimetab teksti teema ja sõnastab lühidalt peamõtte; 2) kirjutab eesmärgipäraselt ja olukohaselt eri liiki eakohaseid tekste; 3) rakendab omandatud keeleteadmisi tekstiloomes ja -analüüsis; 4) valib juhendamise abil eesmärgile ja olukorrale vastava suhtluskanali ja -viisi; 5) tunneb teabekeskondi ning visuaalseid ja tekstilisi infoallikaid, leiab neist vajaliku teabe.</p>	<p>Tekst Tekstiliigid: instruksioon, SMS-teade, e-kiri, allkirjastatud dokument, jutustus, luuletus, näidend. Kommunikatsioon internetis (jututuba, foorum, blogid) ja seal kasutatavad tekstiliigid. Tarbe- ja õppetextide mõtestatud lugemine. Teksti teema, allteemad ja peamõtte. Tekstitüübid: kirjeldus, jutustus, arutus.</p>
<p>1) esitab oma mõtteid vabalt, loogiliselt ja sidusalt, teemale ja suhtlusolukorrale vastavalt suuliselt; 2) väljendab oma mõtteid vabalt, loogiliselt ja sidusalt, teemale ja suhtlusolukorrale vastavalt kirjalikult; 3) kavandab oma tekstide kirjutamist, täiendab ja muudab oma teksti, loeb kirjutatu üle ja teeb parandusi, vormistab korrektse töö nii käsikirjas kui ka arvutis.</p>	<p>Sõnavara kasutamine erinevates tekstides Teksti koostamine, kirjutamine ja toimetamine. Omaloomingulise töö kirjutamine (jutt pildi, pildiseeria, küsimuste, skeemi, kaardi või kava põhjal, fantaasiajutt).</p>
<p>1) leiab ja hindab kriitiliselt teavet erinevatest kirjalikest allikatest ning</p>	<p>Lugemiskogemus</p>

<p>kasutab leitud (usaldusväärset) informatsiooni enda tekstides; 2) hindab kuulnud informatsiooni usaldusväärsust; 3) annab tekstile või seisukohale põhjendatud tagasisidet, väljendab loetu põhjal enda seisukohti ja väärtushoiakuid; 4) loeb ja mõistab eakohaseid õpi- ja elutabelisi ning huvivaldkondade tekste; 5) valib lugemise eesmärgile sobiva lugemisviisi; 6) sõnastab teksti kohta küsimusi ja esitab vastuväiteid, avaldab arvamust, sõnastab järelduse; 7) jutustab ja kirjutab loetust, nähtust ning kuuldust, suhtleb kaaslasega ja rühmas.</p>	<p>Eesmärgistatud lugemine, kuulamine, kokkuvõtte tegemine. Raamatust kokkuvõtte ning raamatu kohta lugemissoovituse kirjutamine.</p>
<p>1) valib ja loeb sobivaid tervikteoseid nii eesti kui ka maailma lastekirjandusest; 2) teeb loetust kokkuvõtte ning annab lugemissoovitusi kaaslastele; 3) lahendab lihtsamaid probleemülesandeid paaris- ja rühmatöös; 4) esineb suuliselt, võtab sõna, koostab ja peab lühikese ettekande.</p>	<p>Sõnavara ja suulise kõne arendamine Ilukirjanduse teoste leksika aktiveerimine, sõnavara laiendamine. Oma arvamuse väljendamine ja põhjendamine.</p>

Hindamiskriteeriumid II kooliastmes

Vene keele õppimisel II kooliastmes hinnatakse õpilase suulist ja kirjalikku suhtlust, tekstide vastuvõttu, s.o analüüsi ja mõistmist, tekstiloomet, s.o eri tüüpi ja liiki tekstide kirjutamist, keeleteadmisi, s.o õigekeelsuse ja keelehooldete põhimõtete rakendamist ning keelevelikute teadvustamist.

Õppesisu	Hindamise viis ja vahend	Hindamiskriteeriumid
Kordamine	Etteütlus grammatika ülesandega /test	<p>Hinnatakse töövormistust, sõnavara mitmekesisust, vastavust temale.</p> <p>”5”- õpilane teeb teksti väga hästi ja loeb vigadeta ja väljendusrikkalt.</p> <p>”4”-õpilane teeb teksti hästi ja võib teha üks viga.</p> <p>”3”- õpilane teeb teksti hästi ja võib teha kaks- kolm viga, loeb ebaväljendusrikkalt.</p> <p>”2”- õpilane teeb teksti halvasti ja võib teha neli- viis viga.</p>

		”1”- õpilane ei tee teksti üldse
	Kokkuvõtlik test	90%-100% - “5” 75% - 89% - “4”
Arvsõna Funktsionaalne sõnaliigid	Test	50% - 74% - “3” 20% - 49% - “2” 0%-19% - „1“
	Loovtöö	Hinnatakse töövormistust, sõnavara mitmekesisust, vastavust temale
Kordamine	Sõnavara etteütlus	Etteütelse hindamismudel
Määrsõna	Etteütlus grammatika ülesandega	0-1 viga-”5” 2 viga-”4” 3-5 viga -”3” 6 ja enam -”2”
	Jutt piltide ja kava järgi	Hinnatakse töövormistust, sõnavara mitmekesisust, vastavust teemale
Funktsionaalne sõnaliigid	Etteütlus grammatika ülesandega	0 - 1 viga-”5” 2 viga-”4” 3-5 viga -”3” 6 ja enam -”2”
Tekst	Kirjalik	Hinnatakse töövormistust, sõnavara mitmekesisust, vastavust temale

2.4.5. III KOOLIASTE

2.4.5.1. Õpitulemused III kooliastmes

Õpilane:

- 3) väärtustab vene keelt emakeelena ja ühena maailma keeltest;
- 4) suhtub austusega teiste keelte ja inimeste erinevustesse ning eripärase;
- 5) arvestab suhtlemisel eesmärki ja olukorda, valdab kõnekultuuri;
- 6) nimetab suulise ja kirjaliku kõne erijooni ning eristab kirjakeelt argikeelest;
- 7) järgib kirjutamisel õpitud õigekirjanorme ja keelereegleid;
- 8) kasutab digitaalset kirjaoskust, loob tekste erinevates keskkondades, arvestab suhtlusetiketti;
- 9) annab suulisele või kirjalikule tekstile põhjendatud tagasisidet, väljendab loetu põhjal enda seisukohti ja väärtushoiakuid;
- 10) arutleb eakohastel teemadel, lahendab keelealaseid probleemülesandeid ning osaleb diskussioonis;

- 11) eristab ja analüüsib kuuldu ja loetu põhjal peamist informatsiooni ning olulisi seisukohti;
- 12) teeb kuuldust ja loetust kokkuvõtte nii suuliselt kui ka kirjalikult;
- 13) esitab loetu põhjal küsimusi, teeb järeldusi ning annab hinnanguid;
- 14) sõnastab probleemi, väljendab oma arvamust, esitab argumente ja toob näiteid;
- 15) loeb tabelleid, diagramme, skeeme ja tingtähiseid ning kasutab neid enda koostatud tekstides;
- 16) hindab kriitiliselt suhtlusmooduseid, sh visuaalset, kuuldelist, žestilist ja tekstilist osa;
- 17) teab, et teksti väljenduslaad oleneb teksti kasutusvaldkonnast, liigist, eesmärgist, autorist ja suhtlusolukorrast;
- 18) koostab jutustavaid, kirjeldavaid ja arutlevaid tekste ning esitab neid;
- 19) ehitab teksti üles vastuvõtjat arvestades, järjestab ja seostab info loogiliselt ning valdab peamisi tekstisidususvõtteid;
- 20) kirjutab ja valmistub esinemiseks etappide kaupa;
- 21) esineb suuliselt (tervitab, võtab sõna, koostab ning peab lühikese ettekande ja kõne);
- 22) analüüsib enda ja teiste keelevahendite valiku sobivust olukorrast lähtudes;
- 23) vormistab korrektselt eri liiki tekste, arvestab olukorda ja adressaati, järgib keelenorme ja vormistusnõudeid;
- 24) iseloomustab peamisi tekstiliike, nende põhijooni ning kasutamise võimalusi;
- 25) teab, et teksti väljenduslaad oleneb teksti kasutusvaldkonnast, -liigist ja autorist;
- 26) leiab õigekirjajuhiseid veebist ning sõna- ja käsiraamatutest, kasutab arvuti õigekirjakorrektoorit ja hindab kriitiliselt õigekeelsussoovitusi;
- 27) rikastab lugemise kaudu oma sõnavara ning kasutab mitmekesiseid grammatilisi tarindeid.

2.4.5.2. Õpitulemused, õppesisu ja hindamine

7. KLASS

Õpitulemused	Õppesisu
Õpilane: rikastab lugemise kaudu oma sõnavara; valdab kõnekultuuri.	Ortoepia. Sõnarõhu rasked juhud. Ortoepiasõnastikud.
järgib kirjutamisel õpitud õigekirjanorme ja keelereegleid.	Morfoloogia. Tegusõna vormid. Sihilised ja sihitud tegusõnad. Kesksõna grammatilised tunnused. Kesksõnaga sõnaühendid. Gerundiumi grammatilised tunnused. Gerundiumiga sõnaühendid.

<p>vormistab korrektselt eri liiki tekste, arvestab olukorda ja adressaati, järgib keelenorme ja vormistusnõudeid.</p>	<p>Süntaks. Sõnade ühendamise normid (leksikaalsed, grammatilised, stilistilised). Lihtlause laiendamine.</p>
<p>1) järgib kirjutamisel õpitud õigekirjanorme ja keelereegleid; 2) leiab õigekirjajuhiseid veebist ning sõna- ja käsiraamatutest, kasutab arvuti õigekirjakorrektorit.</p>	<p>Ortograafia ja interpunktsioon. HE kokku- ja lahkukirjutamine kesksõnade ning gerundiumiga. Lauseliikmete kirjavahemärkidega eraldamine. Vene keele trüki- ja veebisõnastikud.</p>
<p>1) väärtustab vene keelt emakeelena ja ühena maailma keeltest; 2) suhtub austusega teiste keelte ja inimeste erinevustesse ning eripärasse; 3) arutleb eakohastel teemadel, lahendab keelealaseid probleemülesandeid; 4) arvestab suhtlemisel eesmärki ja olukorda, valdab kõnekultuuri; 5) nimetab suulise ja kirjaliku kõne erihooni ning eristab kirjakeelt argikeelest; 6) arutleb eakohastel teemadel, lahendab keelealaseid probleemülesandeid; 7) teeb kuuldust ja loetust kokkuvõtte nii suuliselt kui ka kirjalikult; 8) sõnastab probleemi, väljendab oma arvamust, esitab argumente ja toob näiteid; 9) esineb suuliselt (tervitab, võtab sõna, koostab ning peab lühikese ettekande ja kõne).</p>	<p>Suuline ja kirjalik suhtlus. Kirjaliku ja suulise keelekasutuse eripära. Suhtluseesmärkidele sobivate keelendite valimine kõnelemisel ja kirjutamisel. Suhtlemine rühmas, sõna saamine, kõnejärje hoidmine. Esinemine etteantud teemal. Meilivahetus, meili kirjutamine ja keelevahendite valik. Veebisuhtluse eesmärgid, võimalused ja ohud. Keeleviisakus ja -vääriskus.</p>
<p>1) kasutab digitaalset kirjaoskust, loob tekste erinevates keskkondades, arvestab suhtlusetiketti; 2) eristab ja analüüsib kuuldu ja loetu põhjal peamist informatsiooni ning olulisi seisukohti; 3) loeb tabelleid, diagramme, skeeme ja tingtähiseid ning kasutab neid enda koostatud tekstides.</p>	<p>Teabeallikad, alustekstid, tekstiloome. Veebist ja trükistest teabe otsimine. Tekstid elektroonilises keskkonnas.</p>
<p>1) annab suulisele või kirjalikule tekstile põhjendatud tagasisidet, väljendab loetu põhjal enda seisukohti ja väärtushoiakuid; 2) arutleb eakohastel teemadel, lahendab keelealaseid probleemülesandeid;</p>	<p>Tekst. Peamised tekstiliigid (tarbe-, teabe- ja meediatekstid), nende eesmärgid ning keelekasutus. Tarbetekstidest olulise info leidmine. Teabetekstide (õpikutekst) eesmärk, tunnused ning ülesehitus. Eri liiki tekstide</p>

<p>3) eristab ja analüüsib kuuldu ja loetu põhjal peamist informatsiooni ning olulisi seisukohti;</p> <p>4) teeb kuuldust ja loetust kokkuvõtte nii suuliselt kui ka kirjalikult;</p> <p>5) esitab loetu põhjal küsimusi, teeb järeldusi ning annab hinnanguid;</p> <p>6) loeb tabelleid, diagramme, skeeme ja tingtähiseid ning kasutab neid enda koostatud tekstides.</p>	<p>lugemine ja võrdlemine. Teabe ning ilukirjanduse tekstide tõlgendamine, analüüsimine ja hindamine.</p>
---	---

8. KLASS

Õpitulemused	Õppesisu
<p>Õpilane:</p> <p>1) väärtustab vene keelt emakeelena ja ühena maailma keeltest;</p> <p>2) suhtub austusega teiste keelte ja inimeste erinevustesse ning eripärasse;</p> <p>3) arvestab suhtlemisel eesmärki ja olukorda, valdab kõnekultuuri;</p> <p>4) rikastab lugemise kaudu oma sõnavara ning kasutab mitmekesiseid grammatilisi tarindeid.</p>	<p>Vene keel ühiskonnas. Vene keel maailma teiste keelte seas.</p>
<p>järgib kirjutamisel õpitud õigekirjanorme ja keelereegleid</p>	<p>Morfoloogia. Isikuta tegusõnad.</p>
<p>vormistab korrektselt eri liiki tekste, arvestab olukorda ja adressaati, järgib keelenorme ja vormistusnõudeid.</p>	<p>Süntaks. Aluse tekstifunktsioonid. Öeldise tekstifunktsioonid. Täiend, lisand, sihitis, määruse liigid. Lihtlause laiendamine (lauselühendid, sõnad ja konstruktsioonid, mis lauseliikmete hulka ei kuulu). Kiilsõnad ja kiillaused.</p>
<p>1) järgib kirjutamisel õpitud õigekirjanorme ja keelereegleid;</p> <p>2) leiab õigekirjajuhiseid veebist ning sõna- ja käsiraamatutest, kasutab arvuti õigekirjakorrektorit ja hindab kriitiliselt õigekeelsussoovitusi.</p>	<p>Ortograafia ja interpunktsioon. Lauseliikmete kirjavahemärkidega eraldamine. Vahemärgid koondlauses, komplitseeritud lauses. Vene keele trüki- ja veebisõnastikud.</p>
<p>1) nimetab suulise ja kirjaliku kõne erijooni ning eristab kirjakeelt argikeelest;</p>	<p>Suuline ja kirjalik suhtlus. Kirjaliku ja suulise keeekasutuse eripära. Suhtluseesmärkidele sobivate keelendite valimine kõnelemisel ja kirjutamisel. Suhtlemine</p>

<ol style="list-style-type: none"> 2) kasutab digitaalset kirjaoskust, loob tekste erinevates keskkondades, arvestab suhtlusetiketti; 3) annab suulisele või kirjalikule tekstile põhjendatud tagasisidet, väljendab loetu põhjal enda seisukohti ja väärtushoiakuid; 4) arutleb eakohastel teemadel, lahendab keelearaseid probleemülesandeid ning osaleb diskussioonis; 5) teeb kuuldust ja loetust kokkuvõtte nii suuliselt kui ka kirjalikult; 6) esitab loetu põhjal küsimusi, teeb järeldusi ning annab hinnanguid; 7) koostab jutustavaid, kirjeldavaid ja arutlevaid tekste ning esitab neid; 8) ehitab teksti üles vastuvõtjat arvestades, järjestab ja seostab info loogiliselt ning valdab peamisi tekstisidususvõtteid; 9) esineb suuliselt (tervitab, võtab sõna, koostab ning peab lühikese ettekande ja kõne); 10) analüüsib enda ja teiste keelevahendite valiku sobivust olukorrast lähtudes. 	<p>rühmas, sõna saamine, kõnejärje hoidmine. Rühmas arvamuse avaldamine ja põhjendamine. Diskussioon. Kompromissi leidmine ning kaaslaste arvamuse täiendamine. Kaaslaste tööle põhjendatud hinnangu andmine. Esinemine etteantud teemal. Ettekande ja kõne koostamine, näitlikustamine ja esitamine. Meilivahetus, meili kirjutamine ja keelevahendite valik. Veebisuhtluse eesmärgid, võimalused ja ohud. Veebisuhtluskanalid: jututoad, vlogid, kommentaarid. Veebis kommenteerimine. Keeleviisakus ja -väärikus. Anonüümsuse mõju keelekasutusele.</p>
<ol style="list-style-type: none"> 1) sõnastab probleemi, väljendab oma arvamust, esitab argumente ja toob näiteid; 2) loeb tabelleid, diagramme, skeeme ja tingtähiseid ning kasutab neid enda koostatud tekstides; 3) hindab kriitiliselt suhtlusmooduseid, sh visuaalset, kuuldelist, žestilist ja tekstilist osa; 4) kirjutab ja valmistub esinemiseks etappide kaupa. 	<p>Teabeallikad, alustekstid, tekstiloome. Veebist ja trükistest teabe otsimine ning teabeallikate ja info kriitiline hindamine. Teabe talletamine ning süstematiseerimine. Loov- ja uurimistöö vormistamine: struktuur ja keel. Projekt, teadaanne. Tekstid elektroonilises keskkonnas.</p>
<ol style="list-style-type: none"> 1) eristab ja analüüsib kuuldu ja loetu põhjal peamist informatsiooni ning olulisi seisukohti; 2) teab, et teksti väljenduslaad oleneb teksti kasutusvaldkonnast, liigist, eesmärgist, autorist ja suhtlusolukorrast; 3) vormistab korrektselt eri liiki tekste, arvestab olukorda ja adressaati, järgib keelenorme ja vormistusnõudeid; 	<p>Tekst. Teksti liigid ja teksti stiil. Peamised tekstiliigid (tarbe-, teabe- ja meediatekstid), nende eesmärgid ning keelekasutus. Tarbetekstide (juhend) eesmärk, tunnused ja ülesehitus. Tarbetekstidest olulise info leidmine ning selle põhjal järelduste tegemine. Teabetekstide (õpikutekst, populaarteaduslik tekst) eesmärk, tunnused ning ülesehitus. Eri liiki tekstide lugemine ja võrdlemine. Teabe ning</p>

<p>4) iseloomustab peamisi tekstiliike, nende põhijooni ning kasutamise võimalusi;</p> <p>5) teab, et teksti väljenduslaad oleneb teksti kasutusvaldkonnast, liigist ja autorist.</p>	<p>ilukirjanduse tekstide tõlgendamine, analüüsimine ja hindamine.</p>
---	--

9. KLASS

Õpitulemused	Õppesisu
<p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) väärtustab vene keelt emakeelena ja ühena maailma keeltest; 2) suhtub austusega teiste keelte ja inimeste erinevustesse ning eripärasse; 3) arvestab suhtlemisel eesmärki ja olukorda, valdab kõnekultuuri. 	<p>Vene keel ühiskonnas. Keel kui arenev nähtus.</p>
<p>rikastab lugemise kaudu oma sõnavara; valdab kõnekultuuri.</p>	<p>Ortoeepia. Sõnarõhu rasked juhud. Ortoeepiasõnastikud.</p>
<p>järgib kirjutamisel õpitud õigekirjanorme ja keelereegleid.</p>	<p>Morfoloogia. Sidesõnade iseloomustus.</p>
<p>vormistab korrektselt eri liiki tekste, arvestab olukorda ja adressaati, järgib keelenorme ja vormistusnõudeid.</p>	<p>Süntaks. Rindlaused, põimlaused, sidesõnata liitlaused. Lausete grammatilised seosed. Otsekõne. Dialoog.</p>
<ol style="list-style-type: none"> 1) järgib kirjutamisel õpitud õigekirjanorme ja keelereegleid; 2) leiab õigekirjajuhiseid veebist ning sõna- ja käsiraamatutest, kasutab arvuti õigekirjakorrektorit ja hindab kriitiliselt õigekeelsussoovitusi; 3) rikastab lugemise kaudu oma sõnavara ning kasutab mitmekesiseid grammatilisi tarindeid. 	<p>Ortograafia ja interpunktsioon. Vahemärgid koondlausetes, komplitseeritud lausetes. Kirjavahemärgid liitlauses: rindlauses, põimlauses, sidesõnata lauses ning erinevate seoseliikidega liitlauses. Vahemärgid otse kõnega lausetes. Vene keele trüki- ja veebisõnastikud. Eessõnade õigekiri.</p>
<ol style="list-style-type: none"> 1) nimetab suulise ja kirjaliku kõne erijooni ning eristab kirjakeelt argikeelest; 2) kasutab digitaalset kirjaoskust, loob tekste erinevates keskkondades, arvestab suhtlusetiketti; 3) annab suulisele või kirjalikule tekstile põhjendatud tagasisidet, väljendab 	<p>Suuline ja kirjalik suhtlus. Suhtlemine rühmas, sõna saamine, kõnejärje hoidmine. Rühmas arvamuse avaldamine ja põhjendamine. Diskussioon. Kompromissi leidmine ning kaaslane arvamuse täiendamine. Kaaslase tööle põhjendatud hinnangu andmine. Väitlus, väitluse reeglid. Argumenteerimine, veenmine. Ettekande ja kõne koostamine, näitlikustamine ja esitamine. Veebisuhtluse</p>

<p>loetu põhjal enda seisukohti ja väärtushoiakuid;</p> <p>4) arutleb eakohastel teemadel, lahendab keelealaseid probleemülesandeid ning osaleb diskussioonis;</p> <p>5) eristab ja analüüsib kuuldu ja loetu põhjal peamist informatsiooni ning olulisi seisukohti;</p> <p>6) teeb kuuldust ja loetust kokkuvõtte nii suuliselt kui ka kirjalikult;</p> <p>7) sõnastab probleemi, väljendab oma arvamust, esitab argumente ja toob näiteid;</p> <p>8) hindab kriitiliselt suhtlusmooduseid, sh visuaalset, kuuldelist, žestilist ja tekstilist osa;</p> <p>9) koostab jutustavaid, kirjeldavaid ja arutlevaid tekste ning esitab neid;</p> <p>10) esineb suuliselt (tervitab, võtab sõna, koostab ning peab lühikese ettekande ja kõne).</p>	<p>eesmärgid, võimalused ja ohud. Veebisuhtluskanalid: jututoad, blogid, vlogid, kommentaarid. Veebis kommenteerimine. Keeleviisakus ja -väärikus. Anonüümsuse mõju keelekasutusele.</p>
<p>esitab loetu põhjal küsimusi, teeb järeldusi ning annab hinnanguid.</p>	<p>Teabeallikad, alustekstid, tekstiloome. Veebist ja trükistest teabe otsimine ning teabeallikate ja info kriitiline hindamine. Teabe talletamine ning süstematiseerimine. Refereerimine ja tsiteerimine. Projekt, teadaanne, iseloomustus.</p>
<p>1) loeb tabelleid, diagramme, skeeme ja tingtähiseid ning kasutab neid enda koostatud tekstides;</p> <p>2) teab, et teksti väljenduslaad oleneb teksti kasutusvaldkonnast, liigist, eesmärgist, autorist ja suhtlusolukorrast;</p> <p>3) ehitab teksti üles vastuvõtjat arvestades, järjestab ja seostab info loogiliselt ning valdab peamisi tekstisidususvõtteid;</p> <p>4) vormistab korrektselt eri liiki tekste, arvestab olukorda ja adressaati, järgib keelenorme ja vormistusnõudeid;</p> <p>5) iseloomustab peamisi tekstiliike, nende põhijooni ning kasutamise võimalusi.</p>	<p>Tekst. Teksti liigid ja teksti stiil. Peamised tekstiliigid (tarbe-, teabe- ja meediatekstid), nende eesmärgid ning keelekasutus. Tarbetekstide (juhend, elulookirjeldus, avaldus, seletuskiri) eesmärk, tunnused ja ülesehitus. Tarbetekstidest olulise info leidmine ning selle põhjal järelduste tegemine. Teabetekstide (õpikutekst, populaarteaduslik tekst) eesmärk, tunnused ning ülesehitus. Eri liiki tekstide lugemine ja võrdlemine. Teabe ning ilukirjanduse tekstide tõlgendamine, analüüsimine ja hindamine.</p>

Vene keele õppimisel II ja III kooliastmes hinnatakse õpilase suulist ja kirjalikku suhtlust, tekstide vastuvõttu, s.o analüüsi ja mõistmist, tekstiloomet, s.o eri tüüpi ja liiki tekstide kirjutamist, keeleteadmisi, s.o õigekeelsuse ja keelehoolde põhimõtete rakendamist ning keelevelikute teadvustamist.

<p>Kuulamine</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Mitterahuldav ei saa kuulates aru mitmesuguste tekstide sisust; ei erista vormilt erinevaid suulisi tekste. ei määra audioteksti teema; täidab audioteksti põhjal mitmesuguseid ülesandeid vigudega (6-8). ▪ Rahuldav kuulates eri žanridesse kuuluvaid tekste, saab aru ei ole piisavalt teksti sisust; mõistab ei ole piisavalt kuulatava teksti sisu, määrab ei ole piisavalt teksti teema ja põhilise mõtte; eristab rahuldav vormilt (monoloog, dialoog), kõnetüübilt (puhtad) ning žanrilt (ilukirjanduse ja teadaanne) erinevaid suulisi tekste; täidab audioteksti põhjal mitmesuguseid ülesandeid vigadega (4-5). ▪ Hea kuulates eri žanridesse kuuluvaid tekste, saab aru piisavalt hea teksti sisust; mõistab piisavalt kuulatava teksti sisu, määrab piisavalt hea teksti teema ja põhilise mõtte; eristab vormilt (monoloog, dialoog), kõnetüübilt (puhtad) ning žanrilt (ilukirjanduse ja teadaanne) erinevaid suulisi tekste; täidab audioteksti põhjal mitmesuguseid ülesandeid vigadega (2-3). ▪ Väga hea kuulates eri žanridesse kuuluvaid tekste, saab aru teksti sisust; mõistab kuulatava teksti sisu, määrab teksti teema ja põhilise mõtte; eristab vormilt (monoloog, dialoog, polüloog), kõnetüübilt (puhtad ja segatüübid) ning žanrilt (ilukirjanduse ja teadaanne) erinevaid suulisi tekste; täidab audioteksti põhjal mitmesuguseid suulisi ülesandeid.
<p>Suuline kõne</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Mitterahuldav ei saa jutusta lähteteksti ümber rohkem või vähem kokkusurutult; ei saa formuleerida probleemi, ei väljenda ja ei argumenteeri oma arvamust; ei saa looda suulist teksti monoloogi ja dialoogi vormis, võttes arvesse olukorda ja adressaadi eripära ning kasutades sobivaid keelevahendeid; ei järgi kirjakeele norme; ei valda kõnekultuuri. ▪ Rahuldav jutustab rahuldavalt lähteteksti ümber rohkem või vähem kokkusurutult; rahuldavalt formuleerib probleemi, ei ole piisavalt väljendab ja argumenteerib oma arvamust; loob suulist teksti monoloogi ja dialoogi vormis, teeb vead võttes arvesse olukorda ja adressaadi eripära ning harva kasutades sobivaid keelevahendeid; järgib kirjakeele norme, teeb palju vigu; ei ole piisavalt hea valdab kõnekultuuri. ▪ Hea

	<p>jutustab hästi lähteteksti ümber rohkem või vähem kokkusurutult; formuleerib probleemi, piisavalt hea väljendab ja argumenteerib oma arvamust, teeb järeldusi; loob hästi suulist teksti monoloogi ja dialoogi vormis, võttes arvesse olukorda ja adressaadi eripära ning tihti kasutades sobivaid keelevahendeid; järgib kirjakeele norme, teeb üksikute vigu; piisavalt hea valdab kõnekultuuri.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Väga hea <p>jutustab suurepäraselt lähteteksti ümber rohkem või vähem kokkusurutult; formuleerib probleemi, väljendab ja argumenteerib oma arvamust, teeb järeldusi; loob suulist teksti monoloogi ja dialoogi vormis, võttes arvesse olukorda ja adressaadi eripära ning kasutades sobivaid keelevahendeid; järgib kirjakeele norme; valdab kõnekultuuri.</p>
Lugemine	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Mitterahuldav loeb, kuid ei saa analüüsida mitmesuguseid tekste; ei erista lugedes fakte ja arvamusi ning peamist ja teisejärgulist infot; ei loe tabeleid, diagramme, skeeme; ei saa hangida teavet mitmesugustest kirjalikest allikatest. ▪ Rahuldav loeb, kuid ei ole piisavalt hea analüüsib mitmesuguseid tekste; eristab ei ole piisavalt hea lugedes fakte ja arvamusi ning peamist ja teisejärgulist infot; loeb rahuldavalt tabeleid, diagramme, skeeme; ei ole piisavalt hea hangib teavet mitmesugustest kirjalikest allikatest. ▪ Hea loeb ja piisavalt hea analüüsib mitmesuguseid tekste; eristab piisavalt hea lugedes fakte ja arvamusi ning peamist ja teisejärgulist infot; loeb piisavalt hea tabeleid, diagramme, skeeme; oskab hästi hingata teavet mitmesugustest kirjalikest allikatest. ▪ Väga hea loeb ja analüüsib mitmesuguseid tekste; eristab lugedes fakte ja arvamusi ning peamist ja teisejärgulist infot; loeb keerukaid tabeleid, diagramme, skeeme ja tinglikke tähiseid ning kasutab neid oma teksti ette valmistades; hangib teavet mitmesugustest kirjalikest allikatest.
Kirjutamine	
Sõnade etteütlus (20 - 25 sõna)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Mitterahuldav - 7 – 9 viga ▪ Rahuldav - 4 – 6 viga ▪ Hea - 2 – 3 viga ▪ Väga hea - 0 – 1 viga
Etteütlus (140 – 160 sõna)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Mitterahuldav - 8 – 12 viga ▪ Rahuldav - 5 – 7 viga ▪ Hea - 3 – 4 viga ▪ Väga hea - 0 – 2 viga
Ümberjutustus (150 – 170 sõna)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Mitterahuldav Tekstis on 9–11 õigekirjaviga. Sõnavara ja lausestus on algelised, tekstis on 5–6 kõneviga. ▪ Rahuldav

	<p>5 – 8 viga. Kõnevead. Esineb vigu teksti või ümberjutustamise esitamisel.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Hea <p>2 – 3 õigekirja viga. 1 – 2 ebatäpsust, kõnevead. Edastab täpselt, kuid esineb väikseid vigu teksti või ümberjutustamise esitamisel.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Väga hea <p>1 – 2 viga. Õige järjekindel esitusviis.</p>
<p>Kontrolltööd ja testid õpitud ortogrammide ja punktogrammidega</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Mitterahuldav – 49% - 20% ▪ Rahuldav – 74% - 50% ▪ Hea – 89% - 75% ▪ Väga hea – 100% - 90%
<p>Teksti loomine (180 – 200 sõnad)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Väga hea <p>Sisu – tekst vastab teemale, on üldistusjäoline ja isikupärane, mõtted on esitatud selgelt ja veenvalt.</p> <p>Õigekiri – tekstis on 0-2 õigekirjaviga.</p> <p>Sõnavara ja stiil – sõnavara on ulatuslik ja lausestus mitmekülgne, tekstis on 0-1 stiiliviga.</p> <p>Ülesehitus – tekst on liigendatud tervik, ülesehitus on loogiline ja sidus.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Hea <p>Sisu – tekst vastab teemale, on üldistusjäoline, mõtted on esitatud selgelt.</p> <p>Õigekiri – tekstis on 3–5 õigekirjaviga.</p> <p>Sõnavara ja stiil – sõnavara ja lausestus on kohati ühekülgne, tekstis on 2–3 stiiliviga.</p> <p>Ülesehitus – tekst on tervik, ülesehitus on loogiline, kuid lõigu piiridel esineb liigendusvigu.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Rahuldav <p>Sisu – tekst vastab teemale, kuid on üldsõnaline, mõtted on esitatud arusaadavalt.</p> <p>Õigekiri – tekstis on 6–8 õigekirjaviga.</p> <p>Sõnavara ja stiil – sõnavara on ühekülgne, esineb lausestusraskusi, tekstis on 4–5 stiiliviga.</p> <p>Ülesehitus – teksti ülesehituses on vastuolud, teksti osades esineb liigendusvigu.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Mitterahuldav <p>Sisu – tekst vastab üldjoontes teemale, kuid mõtted on kohati seotud ebaselged.</p> <p>Õigekiri – tekstis on 9–11 õigekirjaviga.</p> <p>Sõnavara ja stiil – sõnavara ja lausestus on algelised, tekstis on 5–6 stiiliviga.</p> <p>Ülesehitus – teksti ülesehituses on vastuolud, mõni tekstiosa puudub.</p>